

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MONITORINGA SISTĒMAS KONCEPCIJA

Materiāls sagatavots ESF projekta "Atbalsts
EQAR aģentūrai izvirzīto prasību izpildei"
Nr.8.2.4.0/15/I/001 ietvaros.

FIDEA SIA

1. Terminoloģija un institūciju saīsinājumi

Lietojamais saīsinājums vai termins	Skaidrojums
AI	Augstākā izglītība
AII	Augstākās izglītības iestāde
AIC	Akadēmiskās informācijas centrs
AIKA	Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DD	Darba dienas
EAIT	Eiropas Augstākās izglītības telpa
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EEZ FI	Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments
EIS	Eiropas Inovāciju progresa ziņojums (<i>Europe Innovation Scoreboard</i>)
EK	Eiropas Komisija
ENQA	Eiropas Asociācija kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā (<i>European Association for Quality Assurance in Higher Education</i>)
ESG	Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā
H2020	Horizonts 2020
IAP	Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam
IĪ vai IP	Intelektuālais īpašums
IUS, EIS	Eiropas Inovāciju progresa ziņojums (<i>Innovation Union Scoreboard, Europe Innovation Scoreboard</i>)
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LZP	Latvijas Zinātnes padome

P&A	Pētniecība un attīstība
PLE	Pilna laika ekvivalents
SP	Studiju programma
SV	Studiju virziens
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
ZI	Zinātniskā institūcija

2. Saturs

1.	Terminoloģija un institūciju saīsinājumi	2
2.	Saturs	4
3.	Ievads	6
4.	Metodoloģija	7
4.1.	Augstākās izglītības kvalitātes definīcijas izstrāde un verifikācija	7
4.2.	Augstākās izglītības kvalitātes vidēja termiņa un īstermiņa indikatoru identifikācija	7
4.3.	Intervijas un fokusgrupas diskusijas	9
4.3.1.	Tiešās intervijas – intervējamo atlase un intervēšana.....	9
4.3.2.	Intervijās iegūto datu apstrāde un analīze	9
4.3.3.	Fokusa grupas diskusija	9
4.3.4.	Pētījuma ētika.....	10
4.4.	Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ziņojuma parauga izstrāde	10
4.5.	Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas apraksts un ieviešanas vadlīnijas	10
4.6.	Sadarbība ar iesaistītajām pusēm	11
5.	Augstākās izglītības sistēma Latvijā – situācijas raksturojums	12
6.	Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa mērķi un vispārējais modelis	19
7.	Augstākās izglītības kvalitātes definīcija	22
7.1.	Teorētiskais pamats definīcijas izstrādei	22
7.2.	Definīcijas modeļa izvēle	24
7.3.	Latvijas konteksts.....	25
7.4.	Definīcija.....	25
8.	Latvijas augstākās izglītības sistēmas ilgtermiņa mērķi	28
9.	Augstākās izglītības kvalitātes indikatori	39
9.1.	Izvēlētie indikatori	39
9.1.1.	Studējošie.....	43
9.1.2.	Studiju un mācību darba kvalitāte.....	43
9.1.3.	Studiju rezultāti	44
9.1.4.	Akadēmiskais personāls.....	46
9.1.5.	Pētniecības un mākslinieciskās jaunrades darbs.....	46
9.1.6.	Sadarbība un internacionalizācija.....	48
9.1.7.	Resursi	49
9.1.8.	Pārvaldības struktūra	50
9.1.9.	Normatīvais ietvars.....	51
9.1.10.	Stratēģija.....	51
9.1.11.	Individuāli indikatori	52
9.2.	Izvēlēto augstākās izglītības kvalitātes indikatoru apkopojums	53
9.3.	Indikatoru datu avoti.....	76
9.3.1.	Datu avotu pārskats;.....	76
9.3.2.	Plaisu novērtējums starp vēlamo un esošo situāciju attiecībā uz datu avotiem, trūkstošo un nederīgu datu identifikācija; ...	81

9.3.3.	Ieteikumi par neatbilstību novēršanu starp pieejamiem un nepieciešamiem datiem;.....	82
10.	Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ieviešanas vadlīnijas (mehānisms un izmaksas);	85
10.1.	Iesaistītās institūcijas	85
10.2.	Pierādījumos balstītas kvalitātes veicināšanas politikas veidošanas atbalsts	86
10.2.1.	Informācijas pieejamība politikas instrumentu izstrādei.....	87
10.2.2.	Procesi kvalitātes attīstības izvērtēšanai.....	94
10.3.	Sinēģija ar ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūras darbību	94
10.4.	Analītiskās kapacitātes attīstība.....	95
10.5.	Informācijas nodrošināšana sabiedrībai.....	96
10.6.	Ieviešanas šķēršļi un riski.....	96
11.	AIC loma augstākās izglītības kvalitātes monitoringa procesā.....	97
11.1.	AIC funkciju apraksts.....	97
11.2.	Ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas monitorings:	99
11.3.	Tematisko ziņojumu sagatavošana	100
12.	Atsauces.....	102
13.	Pielikumi.....	108
1.	Pielikums - Augstākās izglītības monitoringa ziņojuma paraugs.....	108
2.	Pielikums - EQAR reģistrētu aģentūru prakse	108
3.	Pielikums – Informācija par veiktajām intervijām	108
4.	Pielikums – Informācija par diskusijām fokusgrupās	108
5.	Pielikums – Prognozēto valsts institūciju personāla izmaksu aprēķins	108

3. Ievads

Vienotas izglītības monitoringa sistēmas izveide ir izvirzīta kā viena no prioritātēm Latvijas izglītības pamatnostādņēs 2014. - 2020. gadam. Kā nozīmīga šīs sistēmas daļa ir paredzēta arī Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izstrāde.

Latvijā jau ir ieviesti vairāki izglītības kvalitātes monitoringa procesi, kā, piemēram, valsts pārbaudes darbu sistēma, izglītības statistiskās informācijas apkopošana, starptautisko un nacionālo pētījumu īstenošana u.c. pasākumi, taču joprojām trūkst sistēmiskas pieejas izglītības kvalitātes monitoringam. Līdz ar to, lai nodrošinātu pilnvērtīgu, pierādījumos balstītas izglītības politikas īstenošanu, izglītības kvalitātes novērtēšanai jābalstās uz sistemātisku, ilgstošu un nepārtrauktu metodiski pamatotu dažādu līmeņu (starptautiskais, nacionālais, reģionālais un lokālais) informācijas apkopošanu un turpmāku analīzi.

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēma ir publiskā līguma izpildes uzraudzības mehānisms, kur līguma puses ir augstākās izglītības sistēma un sabiedrība. Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa mērķis ir atbalstīt augstākās izglītības sektora darbības kvalitāti (atbilstību objektīvi noteiktajām prasībām un atsaucību ieinteresēto pušu vajadzībām) un tās nepārtrauktu pilnveidošanu.

Sistēmas uzdevumi ir šādi:

- Novērtēt, vai augstākās izglītības kvalitātes mērķi tiek un tiks sasniegti;
- Analizēt un novērtēt cēloņsakarības starp šodien izmērāmiem rezultātiem, indikatoriem un ilgtermiņa mērķiem;
- Pārliecināties par izvirzīto indikatoru (kvantitatīvo un kvalitatīvo) sasniegšanu un noteikt nepieciešamās korektīvās darbības izvirzīto mērķu sasniegšanas nodrošināšanai;
- Nodrošināt informāciju pamatota lēmuma pieņemšanai par resursu sadali starp augstākās izglītības sistēmu un citām vajadzībām, kā arī pašā augstākās izglītības sistēmas iekšpusē;
- Nodrošināt informāciju sabiedrības informēšanai par tās sniegto resursu izlietojumu augstākās izglītības sistēmā.

Saskaņā ar ESG Standartiem un vadlīnijām atbildība par izglītības piedāvājuma kvalitāti un tās nodrošināšanu, pirmkārt, gulstas uz pašām Augstākās izglītības iestādēm. Vienlaikus Augstākās izglītības iestāžu uzvedību, lēmumus un darbību ietekmē normatīvais regulējums, finansēšanas shēma un sabiedrība.

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas mērķis ir sekmēt augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu, sniedzot lēmumu pieņemšanas atbalstu augstākās izglītības finansēšanā, regulējuma izstrādē un pilnveidošanā, kā arī kvalitātes nodrošināšanā iesaistītajām pusēm – politikas veidotājiem, Augstākās Izglītības iestādēm un Ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūrai, kas kopīgi īsteno ESG standartos un vadlīnijās paredzētos kvalitātes nodrošināšanas pasākumus.

4. Metodoloģija

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas izstrāde sastāv no šādiem uzdevumiem:

- 1) Augstākās izglītības kvalitātes definīcijas izstrāde un verifikācija
- 2) Augstākās izglītības kvalitātes vidēja termiņa un īstermiņa indikatoru identifikācija
- 3) Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ziņojuma parauga izstrāde
- 4) Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas apraksts un ieviešanas vadlīnijas:

Šo uzdevumu izpildei tika veiktas šādas darbības:

- Literatūras un datu bāzu izpēte,
- Augstākās izglītības iestāžu pārstāvju intervijas,
- Studējošo pārstāvju intervijas,
- Darba devēju organizāciju intervijas,
- Iesaistīto politikas veidotāju intervijas
- Iesaistīto pušu fokusgrupas diskusija
- Datu sēriju iegūšana un analīze no iesaistītajām institūcijām,

4.1. Augstākās izglītības kvalitātes definīcijas izstrāde un verifikācija

Augstākās izglītības kvalitātes definīcijas izstrāde tika organizēta šādos posmos

- a) Sākotnējās hipotēzes izvirzīšana, pamatojoties uz pasaules pieredzes un aktuālo nozares pētījumu izpēti un analīzi
- b) Intervijas ar ieinteresēto pušu pārstāvjiem par izglītības kvalitātes definīciju un ilgtermiņa mērķiem (kopā 22 intervijas)
- c) Sākotnējās izglītības kvalitātes definīcijas izstrāde un ilgtermiņa mērķu definēšana
- d) Sākotnējās definīcijas un ilgtermiņa mērķu apspriede ar Pasūtītāju un to verifikācija ieinteresēto pušu pārstāvju fokusgrupas diskusijā (1 darba grupa)
- e) Gala definīcijas izstrāde un ilgtermiņa mērķu definēšana (ja nepieciešams, tiek organizētas papildu darba grupas vai veiktas papildu intervija)

4.2. Augstākās izglītības kvalitātes vidēja termiņa un īstermiņa indikatoru identifikācija

Paralēli augstākās izglītības kvalitātes definīcijas izstrādei tika veiktas darbības arī augstākās izglītības kvalitātes vidējā termiņa un īstermiņa indikatoru identifikācijai:

- a) Sākotnējās hipotēzes izvirzīšana par vidējā termiņa un īstermiņa indikatoriem un to monitoringa loģiku, balstoties uz pasaules pieredzes izpēti, kā arī iepriekš noteikto augstākās izglītības definīciju un izvirzītajiem mērķiem
- b) Intervijas ar augstākās izglītības iestādēm, lai noskaidrotu šobrīd pieejamo datu un resursi stāvokli, esošajām datu un informācijas uzskaites sistēmām (15 intervijas). All studiju programmu un struktūras padziļināta izpēte
- c) 6 intervijas ar citām institūcijām, kas saistītas ar augstākās izglītības sistēmu

- d) Sekundāro datu avotu analīze un novērtējums (esošo resursu izpēte tiešsaistē)
- e) Sākotnējais iespējamo īstermiņa un vidēja termiņa indikatīvo rādītāju formulējums, ņemot vērā apkopoto informāciju
- f) Īstermiņa un vidējā termiņa indikatoru analīze, lai noteiktu to savstarpējo korelāciju vai cēloņsakarības, kā arī to saistību nedefinētajiem ilgtermiņa mērķiem. Zinot korelējošu vai cēloņsakarībā saistītu indikatorus iespējams samazināt monitorējamo indikatoru skaitu nemainot monitoringa kvalitāti.
- g) Sākotnējo īstermiņa un vidēja termiņa indikatoru apspriede ar Pasūtītāju un to verifikācija ieinteresēto pušu pārstāvju fokusgrupas diskusijā (1 darba grupa)
- h) Gala indikatoru definēšana (ja nepieciešams, tiek organizētas papildu darba grupas vai veiktas papildu intervija)

Indikatoru izvēlē tika ņemti vērā šādi principi:

- Analizējot indikatorus, tiks noteikta to savstarpējā korelācija un kauzalitāte, grupējot indikatoros pēc statistiski nozīmīgām sakarībām. No katras grupas tiek atlasīts un monitoringa sistēmā iekļauts viens rādītājs, kas reprezentē šo grupu. Šī pieeja ļauj samazināt atskaitē iekļaujamo indikatoru skaitu un ietaupīt resursus uz dublējošu indikatoru uzskaiti, saglabājot augstu monitoringa kvalitāti.
- Tiek prioritizēti izvēlēti indikatori, kuru uzskaitē un kontrole tiek veikta vai kuru ir paredzēts veikt saskaņā ar esošajām Augstākās Izglītības iestāžu stratēģijām. Šādā veidā tiek minimizētas monitoringa sistēmas radītās papildu izmaksas.
- Tiek prioritizēti indikatori, kuriem šobrīd ir pieejami vēsturiski dati. Tas ļauj palielināt iespējamās analīzes laika horizontu, kā arī ticamāk novērtēt šo indikatoru ietekmi uz nosprausto ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.
- Tiek atlasīti gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi indikatori. Indikatoru izvēlē un to uzskaites regularitātes plānošanā tiek ņemtas vērā to uzskaites izmaksas, izmantojot izmaksu-ieguvumu analīzes metodi (*ang.val. - cost-benefit analysis*) metodi.
- Indikatori tiks raksturoti ar ieteicamo datu avotu, mērījuma veidu un regularitāti, sasaisti ar OECD, Eurostat un Boloņas procesa ieviešanas ziņojumu indikatoriem, kā arī neatkarīgas verifikācijas iespējām
- Indikatoriem, kuriem tika identificētas potenciālas alternatīvas, ir veikts izvēles pamatojums sadaļā 9.1.

Gadījumos, ja nepieciešams izvirzīt mērķus indikatoriem, tika paredzēts izmantot SMART pieeju – tie ir konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, atbilstoši un definēti laikā (*ang.val. – Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time Based*).

Definīcijas izstrādes un indikatoru identificēšanas procesā tika ņemti vērā apkopotie datu masīvi par:

- Studentu skaitu 2003.-2016. gadiem
- Demogrāfijas rādītājiem un tendencēm (2016-2017. gads)

4.3. Intervijas un fokusgrupas diskusijas

4.3.1. Tiešās intervijas – intervējamo atlase un intervēšana

Empīriskās informācijas iegūšanai darba sākuma posmā kā galvenais pētījuma instrumentārijs tika izmantotas tiešās, daļēji strukturētās intervijas ar dažādām iesaistītajām pusēm. Tiešās, daļēji strukturētās intervijas, salīdzinot ar tādām izpētes metodēm kā aptaujas vai telefonintervijas, ļauj uzdot dažāda veida jautājumus – gan vispārīgus, gan precīzus, gan deskriptīvus, gan vērtējošus, kā arī pēc savas formas veicina atklātāku, garāku sarunu. Intervijas bija daļēji strukturētas, paredzot konkrētu noteikti uzdodamo jautājumu daudzumu (struktūru jeb vadlīnijas), lai nodrošinātu datu salīdzināmību, taču paredzot arī iespēju uzdot intervējamajiem kontekstuāli atbilstošus jautājumus, kas radušies intervijas gaitā vai izriet no intervējamā pārstāvētās organizācijas pieredzes un interesēm. Tādējādi tika gan iegūta saturiski dziļa informācija un intervējamo pieredzes stāsti, gan pārspriesti pētnieku aktualizētie kvalitātes rādītāji. Interviju vadlīnijas tika saskaņotas ar Pasūtītāju un pielāgotas katrai intervējamo grupai.

Koncepcijas izstrādē tika intervēti pārstāvji no institūcijām, kas saistītas ar izglītības sistēmu, kā arī augstākās izglītības iestāžu pārstāvji. Intervējamo atlasē un rekrutēšanā, saskaņā ar koncepcijas izstrādes nosacījumiem, tika ievēroti vairāki kritēriji:

1. Intervējamā, kurš pārstāv institūciju, kas saistīta ar izglītības sistēmu vai augstākās izglītības iestādi, tiešā pakļautībā, interešu lokā un/vai ietekmes sfērā atrodas jautājumi, kas saistīti ar konkrētās augstākās izglītības iestādes kvalitātes vadību;
2. Intervējamais ir uzskatāms par augstākās izglītības jomas ekspertu (ilggadēja, vispusīga pieredze augstākās izglītības jomā);
3. Vēlams, lai izlasē ir pārstāvētas augstākās izglītības iestādes no dažādiem reģioniem;
4. Vēlams, lai izlasē ir pārstāvētas dažādu jomu institūcijas, kas saistītas ar izglītības sistēmu un augstākās izglītības iestādēm, vadoties pēc pieņēmuma, ka joma ietekmē kvalitātes monitoringa specifiku.

Detalizēta informācija par veiktajām intervijām pievienota pielikumā nr. 3.

4.3.2. Intervijās iegūto datu apstrāde un analīze

Intervijas tika ierakstītas un vēlāk sagatavoti interviju protokoli. Protokolu mērķis ir īsā, strukturētā veidā attēlot intervijā iegūto informāciju, to jau primārajā apstrādes posmā saturiski kodējot, atbilstoši ziņojumā iekļaujamajām tēmām. Tad protokoli apkopoti un savstarpēji salīdzināti.

4.3.3. Fokusa grupas diskusija

Papildus tika izveidota darba grupa, kura fokusgrupas diskusijās veica šādus uzdevumus:

- Verificēta izstrādātā augstākās izglītības kvalitātes definīcija
- Apspriesti un verificēti identificētie augstākās izglītības kvalitātes indikatori

Detalizēta informācija par fokusgrupu diskusijām pievienota pielikumā nr. 4.

Kā arī, definīcijas un indikatoru atkārtota verifikācija tika veikta Pasūtītāja organizēta semināra ietvaros, kurā piedalījās 62 dalībnieki, pārstāvot 43 dažādas institūcijas, tai skaitā 39 augstākās izglītības iestādes, Izglītības un zinātnes ministriju, Augstākās izglītības padomi, Latvijas Studentu apvienību un Lietuvas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas centru.

4.3.4. Pētījuma ētika

Pirms interviju un fokusa grupas diskusijas uzsākšanas, visi intervējamie un diskusijas dalībnieki tika informēti par pētījuma mērķi un to, ka viņu anonimitāte projekta ietvaros nav iespējama. Tādējādi iegūta viņu informēta piekrišana, pēc kuras saņemšanas tika lūgta atļauja interviju ierakstīt. Pētnieku komanda rūpīgi izturējās pret datu drošību un aizsardzību, pieeju nodrošinot tikai projektā iesaistītajam personālam.

4.4. Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ziņojuma parauga izstrāde

Kā nākamais posms darbu izpildē tika veikta augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ziņojuma parauga izstrāde, kas sastāvēja no šādiem uzdevumiem

- 1) Pasaules pieredzes un esošo uzraudzības ziņojumu struktūras izpēte
- 2) Interviju laikā apkopoto datu analīze
- 3) Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa mērķu un vispārējā modeļa definēšana
- 4) Izvēlēto indikatoru monitoringa principu un regularitātes definēšana
- 5) Monitoringa ziņojuma parauga izstrāde (datu avotu grupēšana ar indikatoriem, struktūras veidošana, aprakstu papildinājums, atbildīgo iestāžu piešķiršana, utt.)
- 6) Monitoringa ziņojuma parauga saskaņošana ar Pasūtītāju

4.5. Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas apraksts un ieviešanas vadlīnijas

Kā noslēdzošais posms tika izstrādāts augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas apraksts un ieviešanas vadlīnijas:

- Šobrīd pieejamo datu resursu (interviju laikā identificētie dati, sekundārie datu avoti) analīze salīdzinājumā ar apzinātajām uzraudzības sistēmas vajadzībām, kas noteiktas, izstrādājot monitoringa ziņojuma modeli, ar mērķi identificēt un novērst "plaisas" (*ang.val. – gap analysis*)
- Uzraudzības sistēmas ieviešanas pamatnostādņu (solji, šķēršļi, ieteikumi, utt.) izstrāde, tai skaitā rekomendācijas plaisu novēršanai
- Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas sākotnējā versija
- Koncepcijas saskaņošana ar Pasūtītāju
- Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas gala versija

4.6. Sadarbība ar iesaistītajām pusēm

Darbu izpildē būtiska nozīme tika piešķirta sadarbībai ar augstākās izglītības sistēmā iesaistītajām pusēm. Sadarbība ar All pārstāvjiem, studējošo pārstāvjiem, darba devēju pārstāvjiem, IZM un AIC tika īstenota, veicot intervijas un diskusijas fokusgrupā.

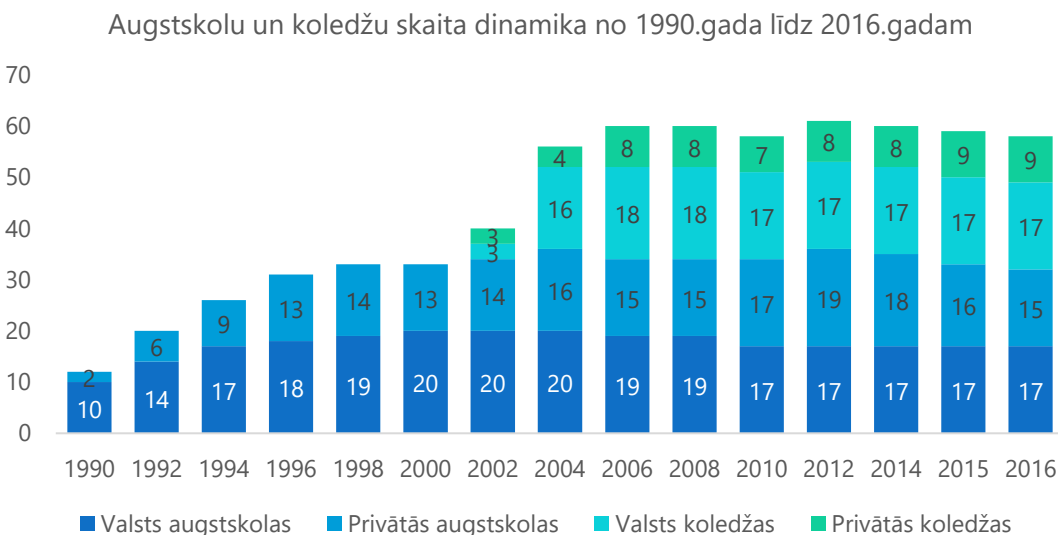
Savukārt sadarbība ar citām iesaistītajām pusēm, kā VID un VIAA, tika īstenota netieši. VID un VIAA ir būtiski sekundārie datu avoti, kura resursi var tikt izmantoti ne tikai kā datu avoti, bet arī citu datu verificācijai. Lai noskaidrotu iespējas izmantot VID datu bāžu resursus augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmā, tika analizēts no LR Finanšu Ministriju saņemts anonimizēts VID datu masīvs, kas satur datus par 2016. gadā vēlētos pētnieka amatos esošo personu darba gaitām 2014.-2016.gadam. Datu analīze ļāva identificēt iespējas izmantot VID resursus vairāku izvēlēto indikatoru verificēšanai, kas atspoguļots sadaļā 9.2.

Kā arī, lai izvērtētu iespējas izmantot VIAA pieejamos datus augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmā, tika analizēti no VIAA saņemtie dati par Latvijas All un ZI dalību Eiropas Struktūrfondu finansējuma atbalsta programmās, t.sk. starptautiskās atbalsta programmās, kas ietver informāciju par projektu statusu, finansējumu un rezultātiem. Datu analīze ļāva identificēt iespējas izmantot VIAA resursus indikatoru vērtību verificēšanai, kas atspoguļots sadaļā 9.2.

5. Augstākās izglītības sistēma Latvijā – situācijas raksturojums

Latvijā augstāko izglītību var iegūt divu veidu augstākās izglītības iestādēs – koledžās, kas īsteno 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas, un augstskolās, kur tiek īstenota gan profesionālās (1. un 2.līmeņa), gan akadēmiskās studiju programmas. Atsevišķi iedala universitātes tipa augstskolas, kurās ir salīdzinoši lielāks uzsvars uz akadēmisko izglītību, zinātņu un pētniecību, kamēr ne-universitātes augstskolās salīdzinoši orientējas uz profesionālo izglītību. [1] Šobrīd Latvijā ir akreditētas 57 augstākās izglītības iestādes – 6 universitātes, 23 augstskolas un akadēmijas, 26 koledžas un 2 ārvalstu augstskolu filiāles. [2] Vēl piecas augstākās izglītības iestādes ir reģistrētas, bet nav akreditētas. [3] All skaita dinamikā kopš 1990.gada vērojams, ka augstskolu līmenī pakāpeniski ienāk privātais sektors, 2012. -2014. laika posmā pat skaita ziņā pārsniedzot valsts augstskolas, bet valsts augstskolu skaits no 2010. līdz 2016. gadam saglabājas nemainīgs (17 augstskolas). [4]

1. Ilustrācija. Augstskolu un koledžu skaita dinamika 1990. gada līdz 2016. gadam. Avots: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā. Galvenie statistikas dati. Izglītības un Zinātnes ministrija, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments (2017)

2017. gadā notiek pirmās pārmaiņas valsts augstskolās - tiek reorganizēta Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija (RPIVA) – pašu All likvidējot, bet tās programmas pievienojot Latvijas Universitātei un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijai. [5] Pēdējo piecu gadu laikā samazinājies privāto augstskolu skaits (no 19 2012.gadā uz 15 2016.gadā). Koledžu skaits kopš 2006.gada mainījies nebūtiski (+/- 1 valsts un privātās koledžas ietvaros). [4] Tātad AI sektors, it īpaši valsts pārvaldē esošais, līdz šim ir bijis drīzāk stabils, privātās sfēras All iespējams elastīgāk reaģējot uz apdraudējumiem un prognozēto tirgus samazināšanos AI sektorā.

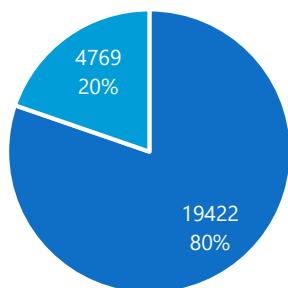
2016./2017.m.g. Latvijas All kopā mācības uzsāk (tiek imatrikulēti) 28588 studenti, no kuriem 24 191 jeb 85% mācās augstskolās. Izteikti lielākā daļa no tiem, kuri iestājušies valsts augstskolās, studē vienā no 4 lielākajām valsts augstskolām – 29% no valsts augstskolās studējošajiem studē Rīgas Tehniskajā universitātē, 29% Latvijas Universitātē, 14% Rīgas Stradiņa universitātē, 7% Latvijas Lauksaimniecības universitātē. Citas

augstskolas izteikti pilda reģionālo izglītības funkciju, jo tajās galvenokārt (bet ne tikai) mācības uzsākuši tuvākā reģiona iedzīvotāji. Turklāt valsts augstskolu imatrikulēto kopskaits samazinājies mazāk (-1% salīdzinot ar iepriekšējo mācību gadu) nekā privāto augstskolu gadījumā (-10%). [4]

2. Ilustrācija Augstskolās imatrikulēto skaits 2016./2017.m.g.
Avots: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016.gadā. Galvenie statistikas dati. Izglītības un Zinātnes ministrija, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments (2017)

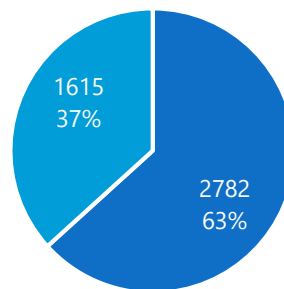
3. Ilustrācija Koledžās imatrikulēto skaits 2016./2017.m.g. Avots: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016.gadā. Galvenie statistikas dati. Izglītības un Zinātnes ministrija, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments (2017)

Augstskolās imatrikulēto skaits 2016./2017.m.g.

■ Valsts augstskolās ■ Privātajās augstskolās

Koledžās imatrikulēto skaits 2016./2017.m.g.

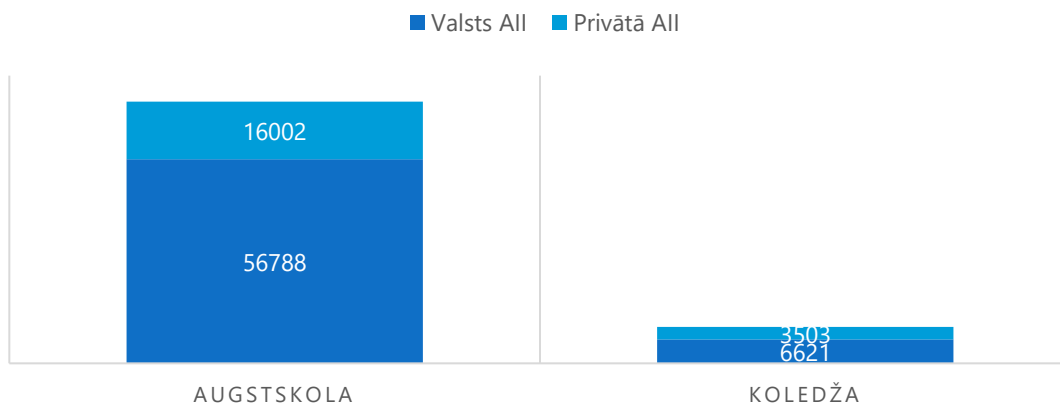
■ Valsts koledžās ■ Privātajās koledžās

4 397 (jeb 15% no studējošajiem) mācās koledžās, no kuriem 63% mācās valsts koledžās, bet 37% privātajās. Turklāt privāto koledžu studijas uzsākušo studentu skaits pēdējā gadā pieaudzis, kamēr valsts nedaudz samazinājies. [4]

Kopā 2016./2017.m.g. Latvijā AI studējošo kopskaits, visos izglītības līmeņos ir 82 914, kur 88% mācās augstskolās un 12% koledžās. [4] Studējošo skaits pēdējos desmit gadus pakāpeniski samazinājies un tiek prognozēts, ka tas turpinās kristies. [6]

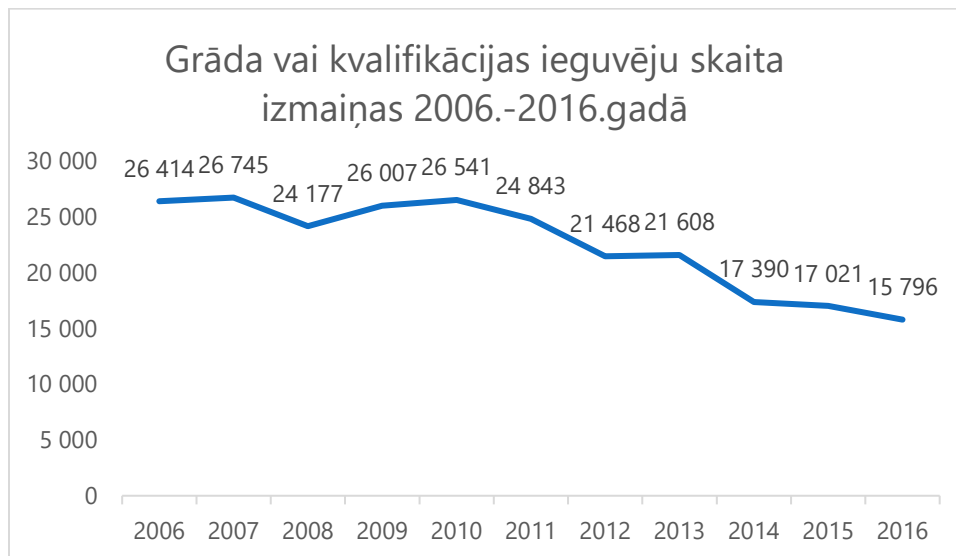
4. Ilustrācija Studējošo skaits augstākās izglītības iestādēs 2016./2017.m.g. Avots: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā. Galvenie statistikas dati. Izglītības un zinātnes ministrija, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments (2017)

STUDĒJOŠO SKAITS AII 2016./2017.M.G.

No tiem, kas studē augstskolās, 78% mācās valsts augstskolās un 22% privātajās. No valsts augstskolām populārākās ir - 26% no valsts augstskolās studējošajiem studē Rīgas Tehniskajā universitātē, 28% Latvijas Universitātē, 15% Rīgas Stradiņa universitātē un 7% Latvijas Lauksaimniecības universitātē. 10 124 jeb 12% no AII studējošajiem mācās koledžās, kur 65% mācās valsts koledžās un 35% privātajās koledžās. [4]

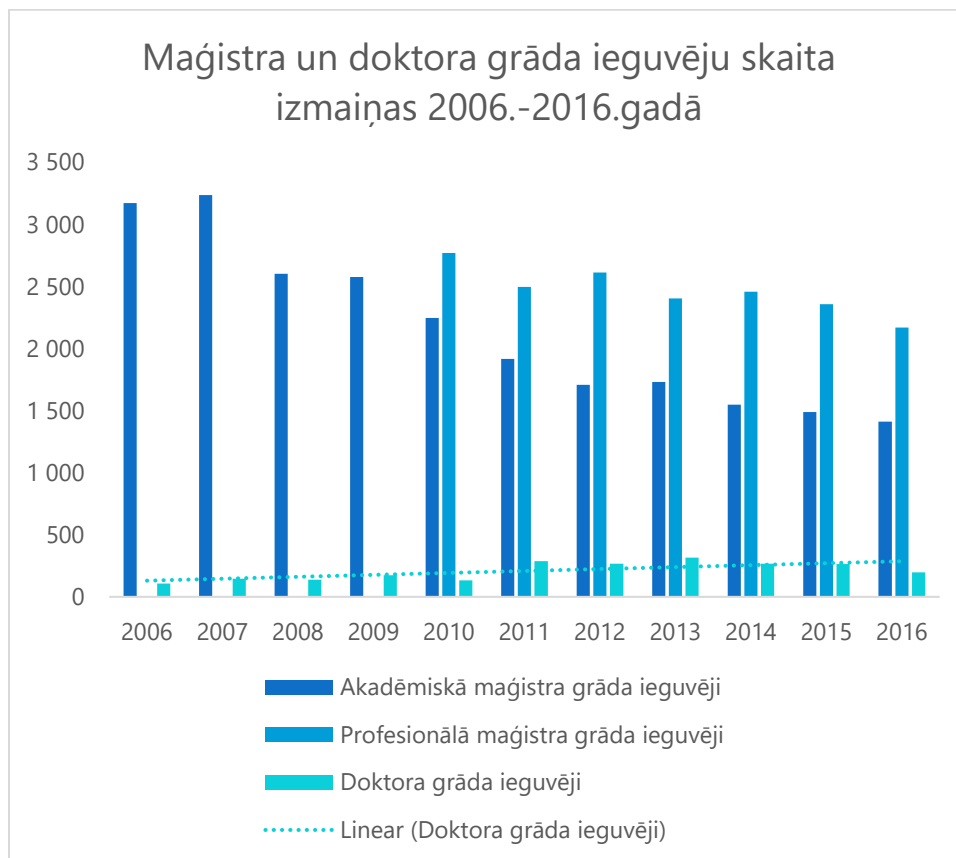
5. Ilustrācija Grāda vai kvalifikācijas ieguvēju skaita izmaiņas 2006. - 2016. gadā. Avots: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā. Galvenie statistikas dati. Izglītības un zinātnes ministrija, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments (2017)

Būtiski sarūk arī AII beidzēju skaits, vairāk samazinoties akadēmisko maģistra grāda ieguvēju skaitam. Akadēmisko maģistru skaits samazinājies par 37%, iepretim profesionālo skaitam, kas samazinājās par

22% no 2010. līdz 2016. gadam (Informācija par profesionālā maģistra grāda ieguvējiem ir pieejama tikai kopš 2010. gada, līdz ar to agrāki dati analīzei nav pieejami). [4]

6. Ilustrācija Maģistra un doktora grādu ieguvēju skaita izmaiņas 2006. - 2016. gadā. Avots: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā. Galvenie statistikas dati. Izglītības un zinātnes ministrija, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments (2017)

Atbalsta pasākumu rezultātā, 2011. gadā doktora grāda ieguvēju skaits vairāk kā divkāršojas - no 132 doktora grāda ieguvējiem 2010. gadā uz 287 2011.gadā, sasniedzot maksimumu 2013.gadā ar 315 doktora grāda ieguvējiem un pēc tam atkal kritoties – 2016.gadā doktora grādu iegūst 197 cilvēki. No tiem, 191 jeb 97% iegūst doktora grādus valsts augstskolās, tikai 6 jeb 3% privātajās. [4]

Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2014. - 2020. gadam kā galveno rezultatīvo rādītāju paredz iedzīvotāju vecumā no 30-34 gadiem īpatsvaru ar augstāko izglītību, kur kā mērķis 2020. gadam izvirzīts 36% minētās vecuma grupas iedzīvotāju, kamēr Nacionālais attīstības plāns "Latvija 2030" uz 2030. gadu paredz 40%. [6] 2015. gada Eurostat dati rāda, ka iedzīvotāju vecumā no 30 līdz 34 gadiem ar augstāko izglītību īpatsvars jau sasniedzis 40.8%. [7]

2013. gadā tika īstenota jauna augstākās izglītības ārējās kvalitātes novērtēšana saskaņā ar 2012. gadā apstiprinātajiem Ministru Kabineta noteikumiem Nr.668 „Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi”, kas noteica pāreju no studiju programmu uz studiju virzienu akreditāciju. [6] Tie paredzēja, ka 2013. gadā All akreditāciju, studiju virzienu akreditāciju un studiju programmu licencēšanu organizē un veic IZM vai tās pilnvarota institūcija.

2013. gadā, pārskata perioda beigās, valstī tika akreditētas vairāk nekā 900 studiju programmas 33 augstskolās un 25 koledžās. [6] 2015.gadā Akadēmiskās informācijas centram tika nodotas ārējās kvalitātes nodrošināšanas funkcijas, kuras īsteno tās departaments Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra (AIKA). AIKA atbildībā ir All un studiju virzienu akreditācijas, kā arī studiju programmu licencēšanas organizēšana. Latvijā All tiek akreditētas bez beigu termiņa. Studiju virzieni ar tiem atbilstošajām programmām var tikt akreditēti uz diviem vai sešiem gadiem, vai arī netikt akreditēti. 2017.gadā AIKA ir pieteikusies starptautiskai izvērtēšanai, ar mērķi iekļūt EQAR reģistrā, kas apliecina tās atbilstību Eiropas AI kvalitātes nodrošināšanas aģentūru darbības standartiem.

Var identificēt vairākus negatīvus aspektus, kas ietekmē Latvijas augstākās izglītības sistēmu – studentu skaita samazināšanās, [7] augstākās izglītības sistēmas pārmērīga fragmentācija [8], nepietiekama sociālo partneru un darba devēju iesaiste, ilgstošie bezdarbnieki ar augstāko izglītību, samazinājies zinātnisko darbinieku skaits [6] un citi.

7. Ilustrācija Riski Latvijas augstākās izglītības sektorā. Avoti: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā. Galvenie statistikas dati (2017); Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam (2013); Education and Training monitor 2016, Latvia (2016)

To risināšanai, Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam izvirzītas šādas stratēģiskās prioritātes – All tīkla optimizācija, studiju kvalitātes novērtēšanas pilnveide, darba devēju iesaistes paaugstināšana, starptautiskās konkurētspējas nodrošināšana, efektīvāka valsts finansējuma pārvaldība, klātienē un attālinātā pieejamība, pieaugušo izglītības sniegšana. Izglītības attīstības pamatnostādnes izcelta nepieciešamība pilnveidot izglītības kvalitātes monitoringu visos izglītības līmeņos, izstrādājot konkrētus kvalitātes indikatorus, lai veicinātu izglītības procesu un rezultātu caurspīdīgumu un salīdzināmību gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī ar mērķi uzlabot izglītības kvalitāti. [6] Risinot identificētos negatīvos aspektus, IZM veic reformas AI, tajā skaitā jau iepriekš minēto RPIVA likvidāciju un integrāciju citās AI. [5]

Šobrīd notiek būtiskas reformas AI finansēšanā, un ar finansējuma palīdzību All tiek motivētas darboties noteiktā veidā un atbilstoši valsts un ES noteiktiem kvalitātes standartiem. Pasaules Banka, izstrādājot finansēšanas sistēmu, 2014. gadā identificē divas Latvijas AI sistēmas problēmas – nozīmīgs finansējuma trūkums gan uz Eiropas, gan citu Baltijas valstu fona, kā arī attiecībā pret citiem valsts sabiedriskā sektora izdevumiem, kā arī esošā finansēšanas modeļa nespēja motivēt All, jo mēra indikatorus, kā iestājušos studentu skaitu u.tml. [8] 2015. gadā Latvijā, balstoties Pasaules bankas ieteikumos [7], [8], tiek izveidots jauns AI finansēšanas modelis, kur finansējums All tiek piešķirts balstoties trijos pīlāros – bāzes finansējuma pīlārs, snieguma finansējuma pīlārs un attīstības finansējuma pīlārs. AI finansēšanas modeļa mērķis ir padarīt Latvijas AI sistēmu atsaucīgāku darba tirgus un Latvijas tautsaimniecības vajadzībām, veicināt pētniecību un rezultātu pārvaldību. Pirmie divi pīlāri ir ieviesti un funkcionē, bet attīstības finansēšanas instruments vēl tiek ieviests. [9] Pasaules banka norāda, ka valsts nodrošinātais finansējums (5.5 miljoni eiro 2015. gadā un 6.5 miljoni 2016. un 2017. gadā) otrajam – snieguma pīlāram, ir nepietiekams optimālo attīstības rezultātu sasniegšanai. [8]

Latvijas augstākās izglītības attīstības galvenās tēmas, kas parādās vairākos Latvijas un starptautiskajos politikas plānošanas dokumentos, ir efektīvs, integrēts resursu izmantojums¹, kvalitātes paaugstināšana studijām un zinātniskajām aktivitātēm un starptautiskās konkurētspējas paaugstināšana, kas ietver arī Latvijas All pielāgošanu studentiem no citām valstīm. Lai šos mērķus sasniegtu, IZM īsteno dažādas aktivitātes, kā, piemēram, IZM uzdevumā Pasaules Banka šobrīd veic pētījumu par All iekšējo pārvaldību, ar mērķi to pilnveidot un tādējādi uzlabot Latvijas All darbību. [10] Jau šobrīd 10% no Latvijā studējošajiem ir ārvalstu studenti, un to skaits pēdējo gadu laikā būtiski pieaudzis. Tāpēc, lai veicinātu Latvijas All starptautisko konkurētspēju, IZM aicinājusi All parakstīt vienošanos par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē [11], kas paredz kvalitatīvas augstākās izglītības nodrošināšanu. Kā papildus motivāciju All saņem iespēju piedalīties dažādos par valsts budžetu organizētos pasākumos. [12]

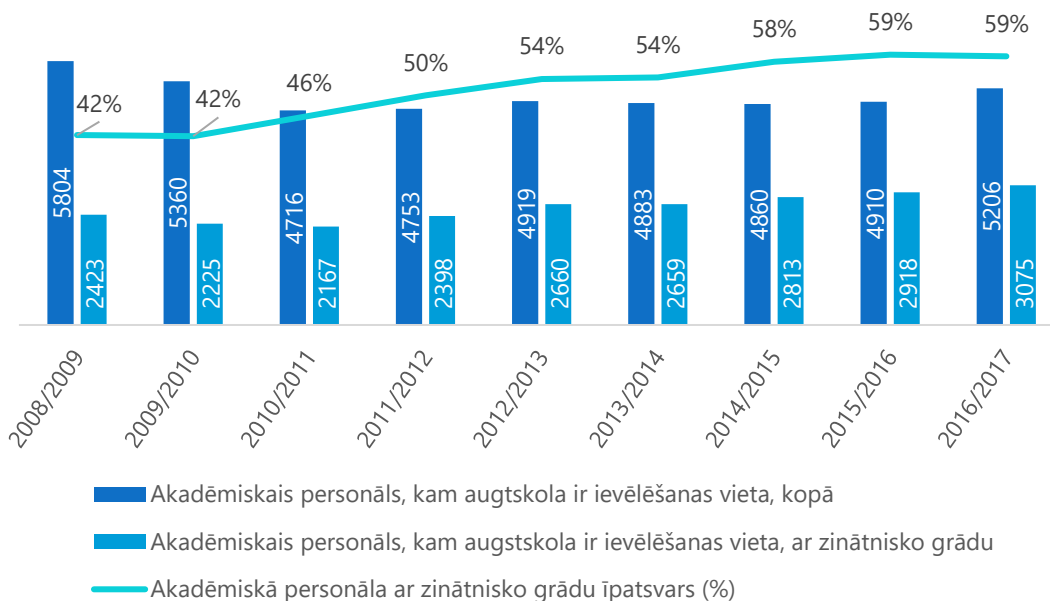
Latvijas All vēlētais akadēmiskais personāls būtiski samazinājās pirmajos gados pēc krīzes (starp 2008./2009.mācību gadu un 2009./2010.m.g. vērojams 8% kritums, starp 2009./2010.m.g. pat 12% kritums) un līdz 2016./2017.m.g., kad pirmo reizi ir gandrīz desmit gadu laikā ir 6% pieaugums, saglabājās gandrīz nemainīgs (personālam mainoties 1-3% robežās, gan palielinoties, gan samazinoties). Būtiski, ka tajā pašā laika posmā ievērojami pieaudzis vēlētā akadēmiskā personāla īpatsvars ar zinātnisko grādu – no 42% (2423) 2008./2009.m.g. līdz 59% (3075) 2016./2017.m.g. [4] Mācībspēki ar zinātnisko grādu ir būtisks kvalitātes un konkurētspējas veicinātājs un rādītājs.

---

¹ Ar to saprotot materiālo bāzi, cilvēkresursus utt.

8. Ilustrācija Akadēmiskā personāla, kuram augstskola ir ievēlēšanas vieta, skaita izmaiņas 2008./2009.-2016./2017. akadēmiskajā gadā. Avots: Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā. Galvenie statistikas dati. Izglītības un zinātnes ministrija, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments (2017)

Akadēmiskā personāla, kuram augstskola ir ievēlēšanas vieta, skaita izmaiņas 2008./2009.-2016./2017. akadēmiskajā gadā

6. Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa mērķi un vispārējais modelis

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēma ir publiskā līguma izpildes uzraudzības mehānisms, kur līguma puses ir augstākās izglītības sistēma un sabiedrība.² Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa mērķis ir atbalstīt augstākās izglītības sektora darbības kvalitāti (atbilstību objektīvi noteiktajām prasībām un atsaucību ieinteresēto pušu vajadzībām) un tās nepārtrauktu pilnveidošanu.

Monitoringa sistēmas uzdevumi ir:

- Novērtēt, vai augstākās izglītības kvalitātes mērķi tiek un tiks sasniegti;
- Analizēt un novērtēt cēloņsakarības starp šodien izmērāmiem rezultātiem, indikatoriem un ilgtermiņa mērķiem;
- Pārliecināties par izvirzīto indikatoru (kvantitatīvo un kvalitatīvo) sasniegšanu un noteikt nepieciešamās korektīvās darbības izvirzīto mērķu sasniegšanas nodrošināšanai;
- Nodrošināt informāciju pamatota lēmuma pieņemšanai par resursu sadali starp augstākās izglītības sistēmu un citām vajadzībām, kā arī pašā augstākās izglītības sistēmas iekšpusē;
- Nodrošināt informāciju sabiedrības informēšanai par tās sniegto resursu izlietojumu augstākās izglītības sistēmā.

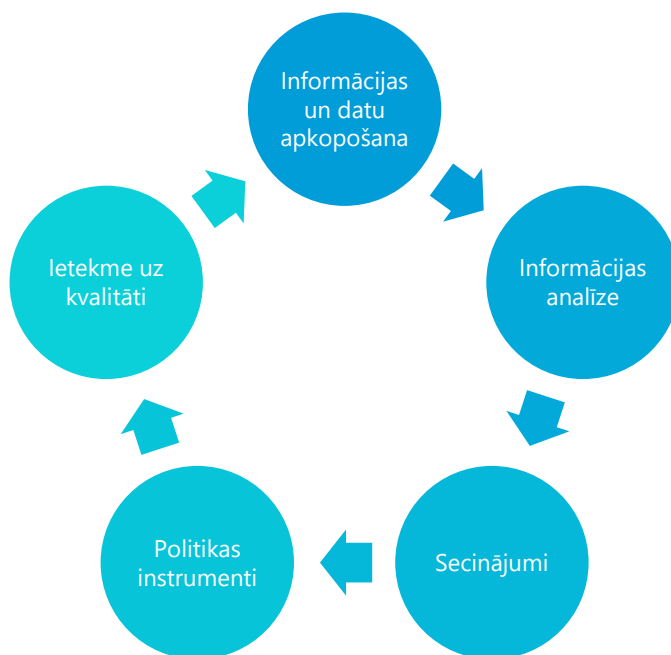
Monitoringa sistēmai jānodrošina izmērāmu mērķu noteikšana un mehānisms šo mērķu sasniegšanas uzraudzībai gan ilgtermiņā, gan balstoties uz indikatoriem, kas vidējā termiņā un īstermiņā var liecināt par virzību uz ilgtermiņa augstākās izglītības mērķu sasniegšanu.

Augstākās izglītības kvalitātes monitorings ir līdzeklis kvalitātes nodrošināšanai un pilnveidošanai augstākās izglītības sektorā. AI kvalitātes monitorings ir nepārtraukts process, kas balstīts uz pilnvērtīgas informācijas apkopošanu par augstākās izglītības kvalitāti un to raksturojošo indikatoru dinamiku, iegūtās informācijas analīzi un koriģējošo darbību ieviešanu, īstenojot pierādījumos balstītus politikas instrumentus (9. Ilustrācija).

---

² Saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas un AIC redzējumu

9. Ilustrācija Augstākās izglītības kvalitātes vispārīgais modelis

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, tiek izveidota kvalitātes monitoringa sistēma – savstarpēji saistītu elementu kopums un mehānisms to mijiedarbībai. Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēma sastāv no 4 elementiem:

1. Pierādījumos balstītas politikas veidošanas atbalsts
  - a. Informācijas pieejamība politikas instrumentu izstrādei
    - i. Informācijas bāzes paplašināšana
    - ii. Vienotas pieejas nodrošināšana esošajiem datiem
  - b. Procesi kvalitātes attīstības izvērtēšanai
    - i. Augstākās izglītības kvalitātes indikatoru dinamikas novērojums:
    - ii. Analītisku ziņojumu sagatavošana
2. Sinerģija ar ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūras darbību
  - a. Informācijas pieejamība ekspertu novērtējumam
  - b. Ekspertu rekomendāciju ieviešanas monitorings
  - c. Akreditācijas vērtējums kā kvalitātes indikators
3. Analītiskās kapacitātes attīstība
  - a. Nacionāla mēroga pētījumu īstenošana, ar mērķi padziļināti pētīt konkrētas norises, kas nodrošina izvirzīto mērķu sasniegšanu, identificētu problēmas un rastu risinājumu situācijas uzlabošanai
  - b. Informācijas bāzes sagatavošana dalībai starptautiskos salīdzinošos pētījumos
4. Informācijas nodrošināšana sabiedrībai par resursu izlietojumu AI sektorā
  - a. T.sk. salīdzinoša informācija par augstākās izglītības iestāžu un to studiju virzienu un studiju programmu kvalitātes indikatoriem.

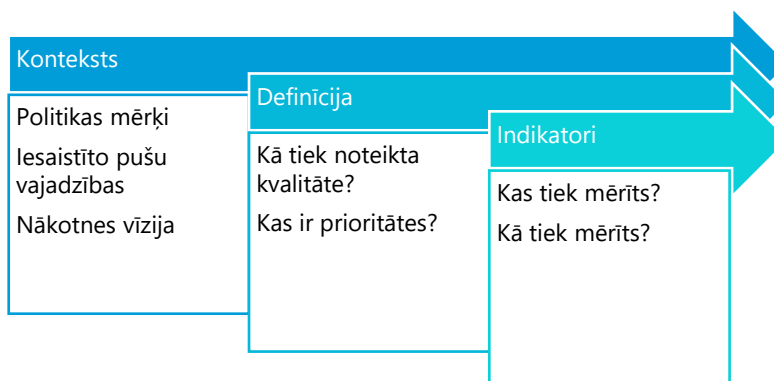
Sistēmas elementi un to ieviešanas mehānismu detalizēts apraksts iekļauts dokumenta 10. sadaļā

Sekmīgas AI kvalitātes monitoringa īstenošanas un pierādījumos balstītas Augstākās izglītības politikas veidošanas priekšnosacījums ir būtiski uzlabota Latvijas augstākās izglītības nozares pārvaldības, ekspertīzes un analīzes kapacitāte augstākās izglītības ārējās kvalitātes nodrošināšanas institūcijās un institūcijās, kas atbild par politikas veidošanu.

Papildus augstākās kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanai kritiski svarīga ir spēja noteikt Latvijas augstākās izglītības sistēmai atbilstošus kvalitātes indikatorus, kas tiktu izmantoti, lai vērtētu virzību uz izvirzītajiem mērķiem, sniegtu priekšstatu par politikas instrumentu ietekmi, kā arī būtu izmantojami resursu izlietojuma pamatošanai sabiedrībai.

Savukārt, lai šādu indikatoru noteikšana būtu pamatota, ir nepieciešama skaidra izpratne par kvalitāti augstākajā izglītībā, kas nodrošināma, izstrādājot definīciju augstākās izglītības kvalitātei.

11. Ilustrācija. Augstākās izglītības kvalitātes indikatoru identificēšanas loģika

7. Augstākās izglītības kvalitātes definīcija

7.1. Teorētiskais pamats definīcijas izstrādei

Pasaules praksē ir identificējamā vairākas atšķirīgas pieejas kvalitātes definēšanai augstākās izglītības kontekstā. Pastāv pat uzskats, ka kvalitāte augstākajā izglītībā nav definējama, taču ņemot vērā augošās augstākās izglītības izmaksas un pieaugošo valdības un sabiedrības interesi publisko resursu izlietojuma kontekstā, šāda pieeja nav pieņemama. [13]

Definējot kvalitāti augstākajā izglītībā, ir nodalāmas divas fundamentālas pieejas – kvalitātes definēšana kā atbilstība noteiktiem standartiem vai kā piemērotība mērķim (angļu val. – *fitness for purpose*) [14]:

- Definēšanas pieeja, nosakot kvalitāti kā atbilstību standartiem, ir balstīta uz šādiem pieņēmumiem:
  - Ir iespējams identificēt un kvantificēt atsevišķus augstākās izglītības elementus;
  - Vienoti standarti un kritēriji var tikt izmantoti visām institūcijām/studiju virzieniem.
- Savukārt, definējot kvalitāti kā piemērotību mērķiem, tiek ņemti vērā šādi pieņēmumi:
  - Katrai All ir dažādi mērķi;
  - Nav iespējams noteikt vienotus kritērijus.

Svarīgi atzīmēt, ka nosakot kvalitāti kā piemērotību mērķim, ir nepieciešams noteikt arī paša mērķa piemērotību (angļu val. – *fitness of purpose*). Šī iemesla dēļ pasaules prakse paredz noteikt balansētu pieeju, liekot uzsvāru uz atbilstību standartiem, bet atstājot zināmu rīcības brīvību All izvēlēties standartu sasniegšanas veidus [14]

Pasaules praksē izmantotās augstākās izglītības kvalitātes definīcijas ir iedalāmas divās grupās pēc to uzbūves [13]:

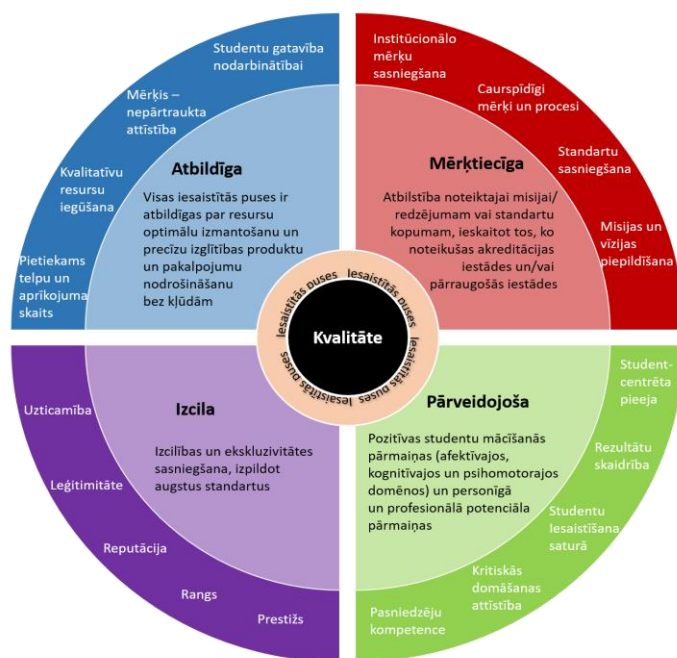
- Plašas definīcijas, kas tendētas uz viena mērķa vai rezultāta sasniegšanu, kā piemēram, konkrētas misijas vai vīzijas realizēšanu:
  - Mērķtiecīga kvalitāte (angļu val. - *Purposeful*) – All pakalpojumi atbilst konkrētai misijai/vīzijai vai noteiktām specifikācijām, prasībām vai standartiem (t.sk. akreditācijai);
  - Kvalitātes izcilība (angļu val. - *Exceptional*) – All pakalpojumi sasniedz izcilību un ekskluzivitāti, piemērojot augstus standartus;
  - Pārveidojoša kvalitāte (angļu val. - *Transformative*) – All pakalpojumi rada pozitīvas izmaiņas studentu prasmju apguvē un profesionālajā/personiskajā potenciālā;
  - Kvalitāte kā atbildība pret iesaistītajām pusēm (angļu val. - *Accountable*) – Institūcijas ir atbildīgas pret iesaistītajām pusēm par optimālu resursu pielietojumu un atbilstošu izglītības pakalpojumu nodrošināšanu bez trūkumiem.
- Specifisku indikatoru identificēšanu, kas atspoguļo vēlamās ieejas faktorus un rezultātus:
  - Administratīvi indikatori – raksturo All administratīvas funkcijas, t.sk. stratēģijas izstrādi, iekšējo mērķu sasniegšanu un finansējuma piesaisti.
  - Studentu atbalsta indikatori – raksturo atbalsta pasākumu pieejamību un atsaucību;

- Satura indikatori – raksturo mācību satura atbilstību un aktualitāti, kā arī mācībspēku kompetenci;
- Studentu snieguma indikatori – raksturo studentu iesaisti satura veidošanā, sadarbību ar mācībspēkiem, kā arī pieaugumu to zināšanās, prasmēs un nodarbinātībā.

Secināms, ka, lai adekvāti definētu kvalitāti, nepieciešama gan plašāka stratēģija galveno mērķu un rezultātu noteikšanai, gan specifiska stratēģija kvalitātes indikatoru identificēšanai, kas izmantojami, lai izvērtētu, vai šie rezultāti tiek sasniegti. Kā arī, lai kvalitātes definīcija būtu atbilstoša valsts situācijai, definējot kvalitāti, ieteicams izmantot elementus no vairākiem kvalitātes konceptiem, to izvēli pamatojot iesaistīto pušu vajadzībās un vēlmēs. [13]

Šis augstākās izglītības kvalitātes modelis ir attēlots 12. Ilustrācija.

12. Ilustrācija AI kvalitātes modelis Avots: Definitions of Quality in Higher Education: A Synthesis of the Literature, L. Schindler, H. Welzant, S. Puls-Elvidge, and L. Crawford (2015)

7.2. Definīcijas modeļa izvēle

Nosakot pieeju Latvijas augstākās izglītības kvalitātes definēšanai, jāņem vērā gan Latvijai saistošās esošās definīcijas, gan definīcijas izstrādes mērķis, gan Latvijas augstākās izglītības sistēmas konteksts.

1. Tabula Eiropas Savienības mēroga augstākās izglītības kvalitātes definīcijas

Augstākās izglītības kvalitātes definīcija

Eiropas Komisijas definīcija	Kvalitatīva un darba tirgus vajadzībām atbilstīga augstākā izglītība var studentiem dot zināšanas, prasmes un pārnesamu pamata kompetenci, kas viņiem vajadzīga, lai gūtu panākumus pēc diploma iegūšanas. Tā tiek sniegta kvalitatīvā mācību vidē, kurā atzīst un atbalsta labas pasniegšanas metodes. [15]
ESG Standartos un Vadlīnijās iekļautā definīcija	Lai gan kvalitāte nav viegli definējama, tā galvenokārt ir mācībspēku, studentu un mācīšanās vides mijiedarbības rezultāts

Kā redzams 1. Tabula abas Eiropas Savienības telpā izveidotās augstākās izglītības kvalitātes definīcijas izsaka kvalitāti kā rezultātu, kaut arī to vispārējās uzbūves ir atšķirīgas.

Definīcijas izstrādes mērķis ir cieši saistīts ar monitoringa sistēmas mērķiem un raksturojams kā uzdevums sniegt atbalstu izglītības politikas veidotājiem un lēmumu pieņēmējiem (IZM).

Lai noteiktu atbilstošāko definīcijas modeli, tiek izvērtētas nepieciešamības uzdevumu izpildei definīcijas kontekstā.

Kā izglītības politikas veidotājam, Izglītības un zinātnes ministrijas rīcībā ir divi instrumenti augstākās izglītības kvalitātes veicināšanai:

- Augstākās izglītības iestāžu darbību regulējošais normatīvais ietvars
- Augstākās izglītības iestāžu finansēšanas sistēma

Šo instrumentu pielietošana ir saistīta gan ar stratēģisko mērķu izvirzīšanu, kas ir būtiska normatīvā ietvara sagatavošanā, gan nepieciešamību noteikt specifiskus indikatorus politikas instrumentu ietekmes izvērtēšanai un finansējuma piešķiršanas nosacījumu noteikšanā.

Specifisku indikatoru izvirzīšana ir īpaši būtiska finansējuma piešķiršanai, ņemot vērā Pasaules Bankas veiktā pētījuma ietvaros izstrādātās rekomendācijas, kas iesaka pāriet uz snieguma rādītājos balstītu finansēšanas modeli. [8]

Papildus jāņem vērā, ka saskaņā ar ESG Standartiem un vadlīnijām galvenā atbildība par izglītības piedāvājuma kvalitāti un tās nodrošināšanu, pirmkārt, gulstas uz pašām Augstākās izglītības iestādēm, līdz ar to izstrādātās definīcijas mērķis nav iesaistīties iekšējās kvalitātes nodrošināšanā.

Līdz ar to monitoringa sistēmas izveidei definīcija tiek izstrādāta, paredzot gan konkrētus uzdevumus, gan specifisku kvalitātes indikatoru identificēšanu, atbilstoši 12. Ilustrācijā norādītajam modelim.

Jāatzīmē, ka pēc līdzīga principa izstrādāta esošā Eiropas Komisijas augstākās izglītības kvalitātes definīcija (skat. Tabula nr. 1).

7.3. Latvijas konteksts

Izstrādājot Latvijas Augstākās izglītības kvalitātes definīciju, tiek ņemti vērā šādi apsvērumi:

- Esošajos plānošanas dokumentos ietvertā vīzija par augstāko izglītību;
- Eiropas Savienības skatījums uz AI funkcijām un kvalitāti;
- Augstākās izglītības sistēmā iesaistīto pušu viedoklis.

Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2014. - 2020. gadam ir noteikta šāda vīzija Augstākai izglītībai 2020. gadā:

- Atbilstoša darba tirgus prasībām;
- Starptautiski konkurētspējīga;
- Balstīta pētniecībā un sadarbībā ar zinātniskajiem institūtiem;
- Integrēta un atzīta Eiropas AI telpā;
- Veicina starptautisko mobilitāti;
- Pieejama plašai sabiedrībai un daudzpusīga;
- Nodrošina modernu studiju vidi un daudzveidīgas studiju iespējas;
- Stimulē akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanu un atjaunošanos;
- Objektīvi un regulāri izvērtēta, savā pārvaldībā caurskatāma;
- Īstenota efektīvā augstākās izglītības sistēmā ar konsolidētiem resursiem;
- Nodrošina starptautiska līmeņa doktorantūras studijas;
- Atbilst pieaugušo izglītības pieprasījumam.

Latvijai, kā ES dalībvalstij, ir saistoši ES attīstības virzieni un to stratēģiskais ietvars. Līdz ar to, definīcijas izstrādē būtiski ņemt vērā ES skatījumu par Augstākās izglītības funkciju, kas skaidri ilustrēts Eiropas Padomes noteiktajos augstākās izglītības uzdevumos:

- sagatavošana nākotnes karjerai (nodarbinātība),
- sagatavošana dzīvei demokrātiskā sabiedrībā
- personības attīstība,
- plašas zināšanu bāzes radīšana un zinātnes un inovāciju veicināšana;

Eiropas Komisija ir noteikusi arī galvenās Augstākās izglītības institūciju veicamo darbību jomas šo uzdevumu izpildei – izglītība, pētniecība un saistība (*ang.val. - engagement*) ar plašāku pasauli.

Papildus, Latvijas augstākās izglītības kvalitātes definīcijas izstrādē, par pamatu tiks ņemta esošā Eiropas Komisijas definīcija.

7.4. Definīcija

Pamatojoties uz iepriekš minēto, veikto Latvijas augstākās izglītības sistēmas sākotnējo analīzi un veikto ieinteresēto pušu viedokļu noskaidrošanu, tiek izvirzīta šāda augstākās izglītības kvalitātes definīcija :

Kvalitatīva augstākā izglītība nodrošina Latvijas cilvēkkapitāla attīstību, sagatavojot absolventus, kuru iegūtās kompetences un sociālais kapitāls maksimizē to potenciālu un iespējas ekonomikā vai darba tirgū un ļauj tiem pilnvērtīgi iesaistīties demokrātiskā sabiedrībā.

Augstākās izglītības kvalitāti nosaka tajā iesaistītais akadēmiskais personāls, studējošie, mācību un pētniecības procesus regulējošais normatīvais ietvars, resursi procesu nodrošināšanai, kā arī vērtības, pret kurām mēra panākumus.

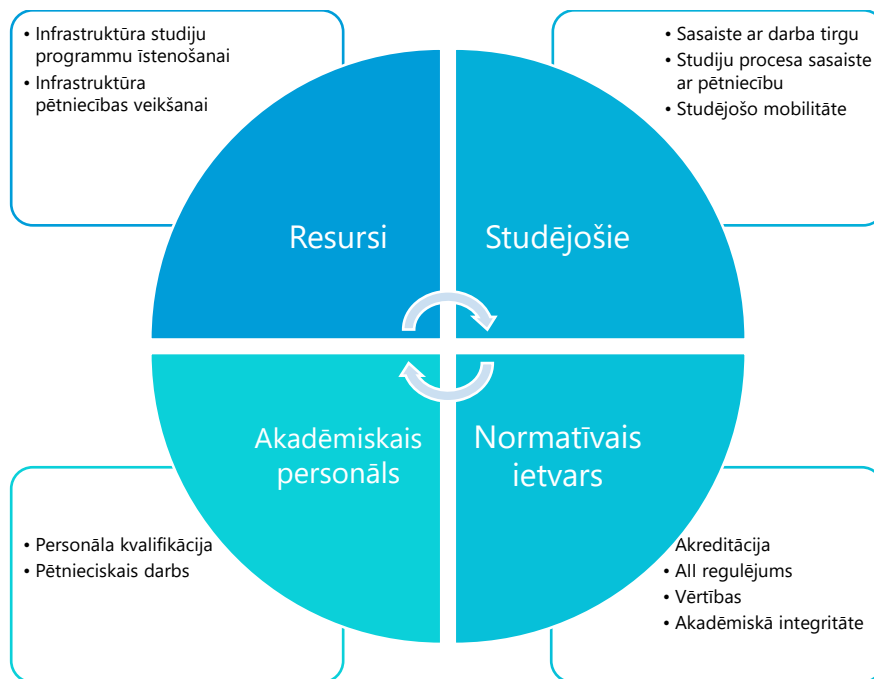
Kvalitatīvu augstāko izglītību nodrošina pētniecībā iesaistīts vai studiju programmai atbilstošajā nozarē kompetents akadēmiskais personāls.

Izglītība tiek iegūta jomas vajadzībām atbilstošā mācību vidē, kurā tiek veicināta nepārtraukta zināšanu bāzes attīstība un piemērotas labas mācīšanas metodes.

Kvalitatīvas augstākās izglītības pamatā ir tāds normatīvais ietvars, kas institucionalizē (iedzīvina) sabiedrībā pieņemtās pamatvērtības un ir vērsts uz iekļaujošu izaugsmi un ilgtspējīgu attīstību.

Ilustrācijā zemāk attēloti galvenie augstākās izglītības kvalitāti noteicošie elementi, kas izriet no izstrādātās definīcijas:

13. Ilustrācija Augstākās izglītības kvalitāti noteicošie elementi

Katram no šiem elementiem tiek definēti mērķi un funkcijas, kas tiks izmantoti atbilstošo kvalitātes indikatoru noteikšanai:

- Resursi:
  - Kvalitatīva studiju vide nodrošina studējošiem nepieciešamos resursus un iespējas pilnvērtīgai izglītības iegūšanai;
  - Augstākās izglītības iestādē ir pieejama moderna infrastruktūra pētniecības veikšanai.
- Studējošie:
  - Studējošie ir iesaistīti pētniecībā un mobilitātes aktivitātēs;
  - Studējošie gūst nepieciešamās kompetences, lai gūtu iespējas darba tirgū, t.sk. - spējas mācīties, sociālā un pilsoniskā atbildība, spēja uzņemties iniciatīvu un uzņēmējdarbības gars, kultūras izpratne un radošums.
- Akadēmiskais personāls:
  - Akadēmiskā personāla darbs ir sasaistīts ar pētniecību vai pieredzes gūšanu darba vidē;
  - Akadēmiskais personāls piedalās izcilību veicinošās profesionālās pilnveides un mobilitātes aktivitātēs;
  - All tiek veikts pētnieciskais darbs, kas nodrošina pasniedzēju kompetences nepārtrauktu izaugsmi;
  - Pielietotās mācību (*angļu val. - teaching*) metodes nodrošina studentcentrētu mācīšanos, pasniegšanu un novērtēšanu.
- Normatīvais ietvars:
  - Akreditācijas process nodrošina studiju virzienu un programmu kvalitāti, kas ir atbilstošas tautsaimniecības un darba devēju vajadzībām un augstskolas/koledžas stratēģijai;
  - Kvalitatīva studiju programma nodrošina studentus ar nepieciešamajām kompetencēm un sociālo kapitālu, lai maksimizētu to potenciālu un iespējas ekonomikā vai darba tirgū;
  - Normatīvais ietvars paredz skaidrus un saprotamus nosacījumus augstākās izglītības nozarē, kā arī veicina vienlīdzību un tradicionāli augstākajā izglītībā vāji pārstāvētu grupu iesaisti mācību procesā, akadēmisko integritāti un pieaugušo iesaisti mūžizglītībā.

8. Latvijas augstākās izglītības sistēmas ilgtermiņa mērķi

Latvijas augstākās izglītības sistēmas ilgtermiņa mērķi ir noteikti Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014. - 2020. gadam un Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnēs 2014. - 2020. gadam.

Saskaņā ar Izglītības attīstības pamatnostādnēm 2014. - 2020. gadam, ir noteikti šādi izglītības politikas mērķi:

- 1) Paaugstināt izglītības vides kvalitāti, veicot satura pilnveidi un attīstot atbilstošu infrastruktūru;
  - a) Paaugstinās izglītības satura kvalitāte.
  - b) Paaugstinās pedagogu un akadēmiskā personāla profesionālā kompetence atbilstoši mūsdienu izglītības prasībām.
  - c) Palielināta cilvēkresursu iesaiste izglītībā.
  - d) Nodrošināts mūsdienīgs mācību process, izmantojot digitālo mācību līdzekļu risinājumus.
  - e) Uzlabota iestāžu infrastruktūra mūsdienīga mācību/studiju procesa īstenošanai.
  - f) Palielinās atstumtības riskam pakļauto sociālo grupu integrācija izglītības procesā.
  - g) Palielinās bērnu/jauniešu ar speciālajām vajadzībām integrācija izglītības procesā.
- 2) Veicināt vērtību izglītībā balstītu indivīda profesionālo un sociālo prasmju attīstību dzīvei un konkurējošai darba videi;
  - a) Nodrošinātas individuālās karjeras izvēles konsultācijas jauniešiem.
  - b) Nodrošināts izglītības process atbilstoši darba mainīgajām tirgus prasībām.
  - c) Paaugstināts izglītībā iesaistīto personu īpatsvars.
  - d) Palielināta bērnu un jauniešu iesaiste kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un pilsoniskajās aktivitātēs.
  - e) Palielināta pieaugušo iesaiste izglītības aktivitātēs.
- 3) Uzlabot resursu pārvaldības efektivitāti, attīstot izglītības iestāžu institucionālo izcilību.
  - a) Nodrošināta vienota izglītības kvalitātes monitoringa īstenošana
  - b) Paaugstinājušies finanšu resursu ieguldījumi izglītībā.
  - c) Palielinājusies izglītības pakalpojumu pieejamība.
  - d) Nodrošināta starptautiski konkurētspējīga augstākās izglītības vide

Savukārt, kā viena no Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādņu 2014. - 2020. gadam prioritātēm izvirzīta "Moderna un nākotnes darba tirgus prasībām atbilstoša izglītības sistēma, kas veicina tautsaimniecības transformāciju un VSS prioritāšu īstenošanai nepieciešamo kompetenču, uzņēmējspējas un radošuma attīstību visos izglītības līmeņos".

Šīs prioritātes sasniegšanai izvirzīti šādi apakšmērķi:

- Modernizēt un integrēt pētniecības un izglītības sektoru, palielinot to spēju reaģēt uz nākotnes izaicinājumiem pētniecībā, tehnoloģiju izstrādē un inovācijās un paaugstinot izglītības sektora mobilitāti;
- Atbalstīt pētniecību augstākajā izglītībā (AI investīcijas).

2. Tabula. Nacionālajos plānošanas dokumentos iekļautie ilgtermiņa rezultatīvie rādītāji, kas saistīti ar augstākās izglītības sistēmu

Nr	Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Bāzes vērtība, gads	2017. gads	2020. gads	Plānošanas dokuments	Datu avots
1.	Ieguldījumi P&A 1,5% apmērā no iekšzemes kopprodukta 2020	Grādu vai kvalifikāciju ieguvušo studentu skaits augstskolās un koledžās (tūkst. cilv.)	24.8 (2011)	24.1	24.6	ZTAIP	IZM/CSP
2.		Iedzīvotāju īpatsvars % 30-34 gadu vecumā ar augstāko izglītību	36 (2012)	38	40	ZTAIP	Euro-stat
3.	Pārstrukturēts valsts atbalsts augstākās izglītības zinātņu nozarēm (studiju virzieniem) atbilstoši vidējā termiņa darba tirgus prognozēm.	Budžeta vietu īpatsvars STEM, % no kopējā budžeta vietu skaita	44% (2013)	50%	55%	IAP	IZM/CSP
4.		1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmās (koledžas līmeņa programmās) studējošo īpatsvars, %.	18% (2013)	21%	24%	IAP	IZM/CSP
5.		Nodrošināts izglītības process atbilstoši darba tirgus mainīgajām prasībām.	15-24 gadus vecas personas - darba meklētāji, kas nav iesaistīti izglītībā, %.	7.1% (2012)	6%	3%	IAP
6.		Absolventu bezdarba līmenis 18 mēnešus pēc absolvēšanas, procentos no visu izglītības iestāžu absolventu bezdarba līmeņa.	7.5% (2013)	6.5%	5.2%	IAP	IZM/CSP
7.		Absolventu īpatsvars STEM jomās no kopējā absolventu skaita, %.	19% 4028 (2012)	25%	27%	IAP	IZM/CSP
8.	Paaugstinās pedagogu un akadēmiskā personāla	Akadēmiskā personāla (izņemot koledžas)	54% (2012)	60%	65%	IAP	IZM/CSP

	profesionālā kompetence atbilstoši mūsdienu izglītības prasībām.	Īpatsvars ar doktora grādu, %.					
9.	Paaugstināta cilvēkresursu kapacitāte izglītībā	Ārvalstu mācībspēku skaita īpatsvars, % no kopējā akadēmiskā personāla skaita.	0,5% (2012)	5%	7%	IAP	IZM/CSP
10.	Palielināta akadēmiskā personāla profesionālā konkurētspēja.	Akadēmiskā personāla vecuma struktūras (30 - 49 gadu vecumā) īpatsvars, % no kopējā akadēmiskā personāla	45% (2012./ 2013.)	50%	55%	IAP	IZM/CSP
11.		Doktora grādu ieguvušo īpatsvars, (% no kopējā grādu vai kvalifikāciju ieguvušo skaita).	1% (2012./2 013.)	2%	3%	IAP	IZM/CSP
12.		Augstākās izglītības iestāžu profesoru zemākās algas likmes attiecība pret CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru.	1.5 (2012)	2.5	2.8	IAP	IZM/CSP
13.	Uzlabota augstākās izglītības iestāžu infrastruktūra mūsdienīga studiju procesa īstenošanai.	Doktorantu skaits kopīgajās doktorantūras studiju programmās.	138 (2012)	200	405	IAP	IZM/CSP
14.		Palielināts pirmā līmeņa profesionālajā augstākajā izglītības pakāpē studējošo skaits koledžās STEM programmās.	5270 (2012)	5480	6060	IAP	IZM/CSP

15.		Augstākās izglītības iestāžu īpatsvars, % no kopējā to skaita, kurās modernizētas iekārtas un tehniskā infrastruktūra, izmantojot ERAF līdzekļus.	45% (31.12. 2012.)	10%	50%	IAP	IZM/CSP
16.		Augstākās izglītības institūciju īpatsvars (%) no kopējā skaita, kuras piedāvā e-studijas, izmantojot modernas e-platformas.	40% (2012.)	60%	80%		IZM
17.	Izveidota karjeras attīstības atbalsta sistēma un nodrošināta pakalpojumu pieejamība.	Kopējais izglītības iestāžu skaits, kurās pieejami karjeras izglītības pakalpojumi.	60 (2012)	262	328 ³	IAP	IZM/CSP
18.	Palielināta pieaugušo iesaiste izglītības aktivitātēs.	Personu, kam veikta ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenču pielīdzināšana, pieaugums gadā kumulatīvi, tajā skaitā bāzes rādītāji, %.	400 (2012)	+10% (440 pers.)	+20% (480 pers.)	IAP	IZM/CSP
19.	Nodrošināts vienots izglītības kvalitātes monitorings.	Pieaugums "Izglītība visiem" attīstības (<i>ang.val. - EFA Development index</i>) indeksa valstu salīdzinošajā rangā, skaits.	36 (2012)	+6	+12	IAP	IZM/CSP

³ Tai skaitā 100% no visām Augstākās izglītības iestādēm ir jānodrošina karjeras atbalsta pasākumi

20.		Izglītības iestāžu, kas iesaistītas izglītības kvalitātes monitoringā, īpatsvars, %.	0 (2013)	50%	100%	IAP	IZM/CSP
21.	Atbalsts All studiju virzienu pārvaldības pilnveidei, t.sk. koledžās, un efektīvas All politikas ieviešanas un izglītības kvalitātes nodrošināšanas monitoringa sistēmas izveidei/attīstībai, kas vērsta uz politikas analīzes kapacitātes attīstīšanu All un zinātniskajās institūcijās.	Izveidotas un darbojas studiju virzienu padomes.	-	20	40	IAP	IZM/CSP
22.	Pieaugusi izglītības pakalpojumu pieejamība.	Augstākā izglītība: iedzīvotāju īpatsvars vecuma grupā 30-34 gadi (ar augstāko izglītību), %.	37.2% (2012)	38%	40%	IAP	IZM/CSP
23.	Nodrošināta starptautiski konkurētspējīga augstākās izglītības vide.	Ārvalstu studentu (mobilitātes ietvaros) īpatsvars no kopējā studentu skaita, %.	0.8% 736/944 74 (2012)	1.5%	2%	IAP	IZM/CSP
24.		Ārvalstu studentu, kas studē grāda, kvalifikācijas iegūšanai, īpatsvars no kopējā studentu skaita, %.	2.9% 2757/94 474 (2012)	6%	8%	IAP	IZM/CSP
25.	Nodrošināta iespēja iesaistīties	Studiju programmu skaits, kas ieguvušas	n/i	10	20	IAP	IZM/CSP

	starptautiski atzītā augstākās izglītības akreditācijā.	starptautiska līmeņa kvalitāti apliecinošus dokumentus (starptautisku akreditāciju).					
26.	Piesaistīti ārvalstu studenti.	Ārvalstu studentiem piešķirto stipendiju skaits gadā.	80 (2012)	150	150	IAP	IZM/CSP
27.	Nodrošināta pedagoģu, akadēmiskā personāla, pieaugušo izglītības personāla profesionālā pilnveide un starptautiskās pieredzes apmaiņa.	Akadēmiskā personāla skaits, kas piedalījušies mobilitātes aktivitātēs.	1035	1035	1345	IAP	IZM/CSP
28.	Nodrošināta mācību un studiju starptautiskā prakse.	Augstskolu studentu skaits, kas piedalījušies mobilitātes aktivitātēs.	1960	1960	2548	IAP	IZM/CSP
29.		Augstskolu absolventu, kas studiju ietvaros ir studējuši vai bijuši praksē ārvalstīs, īpatsvars no kopējā absolventu skaita, %.	13.7% (2012)	15%	20%	IAP	IZM/CSP

Latvijas augstākās izglītības sistēmas ilgtermiņa mērķi ir cieši saistīti ar Boloņas procesa ietvaros nospraustajiem mērķiem, kuru izpildes apņemšanos Latvija ir apliecinājusi ar savu dalību Boloņas procesa ieviešanā. 2015. gadā Erevānā tika noteiktas šādas prioritātes Boloņas procesa dalībvalstīm, kas ir saistošas arī Latvijas augstākās izglītības sistēmai:

- **Uzlabot apguves un pasniegšanas kvalitāti un atbilstību reālajām vajadzībām;**
- **Veicināt absolventu nodarbinātību visa viņu darba mūža garumā;**
- **Padarīt augstākās izglītības sistēmas iekļaujošākas;**
- **Īstenot strukturālās reformas, par kurām panākta vienošanās.**

Boloņas procesa izvirzīto mērķu sasniegšanas izvērtēšanai ir noteikti 13 indikatori, kuru izpildi vērtē katrai dalībvalstij. Saskaņā ar Boloņas procesa uzstādījumu Latvijas mērķis ir ilgtermiņā sasniegt augstāko vērtējumu katrā no minētajiem kritērijiem:

3. tabula. Boloņas procesa indikatoru ieviešanas statuss Latvijā ([16])

Nr.	Indikators	Prasības	Ieviešanas statuss Latvijā (2015. gads)	Komentāri	Informācijas avots
1.	Pirmā un otrā cikla ieviešanas stadija (% no studējošiem, kas studē Boloņas procesam atbilstošās programmās)	Vismaz 90% no studējošiem studē Boloņas procesam atbilstošās programmās	ieviests		IZM/AIC
2.	Piekļuve nākamajam ciklam (pirmā cikla programmu procentuālā daļa, kas nodrošina piekļuvi vismaz vienai otra cikla programmai)	Visā pirmā cikla kvalifikācija nodrošina piekļuvi otrā cikla programmām, un visa otrā cikla kvalifikācija nodrošina piekļuvi vismaz vienam trešajam ciklam bez būtiskām pārejas problēmām	ieviests		IZM/AIC
3.	Nacionālās kvalitātes ietvarstruktūras ieviešana	Ietvarstruktūra ir sertificējusi atbilstību Eiropas augstākās izglītības telpas (EAIT) kvalifikācijas ietvarstruktūrai	ieviests		IZM/AIC
4.	Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmas (ECTS) ieviešanas stadija	Visām AI programmām tiek piešķirti ECTS kredītpunkti	Daļēji ieviests	Visām AI programmām tiek piešķirti kredītpunkti sistēmā, kas ir savietojama ar ECTS, veicot pārrēķinu	IZM/AIC

5.	Diploma pielikumu ieviešana	Visi absolventi saņem diploma pielikumu EU/CoE/UNESCO formātā bezmaksas un automātiski	Ieviests		IZM/AIC
6.	Atvērtība starptautiskai Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrā (EQAR) reģistrētu aģentūru kvalitātes nodrošināšanai	Visas All un AI programmas var izvēlēties tikt novērtētas ārvalstu ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūrā, atbilstoši nacionālā līmeņa prasībām.	Daļēji ieviests	Tiek ieviesti plāni, lai izveidotu tiesisko regulējumu, kas ļautu EQAR reģistrētajām aģentūrām darboties valstī	IZM/AIC
7.	Ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ieviešanas stadija	Pilnībā funkcionējoša kvalitātes nodrošināšanas sistēma darbojas visā valstī. Kvalitātes nodrošināšanas aģentūra ir veiksmīgi novērtēta pret Eiropas standartiem un vadlīnijām (ESG) EAIT. Kvalitātes sistēma attiecas uz visām iestādēm un / vai programmām un aptver šādus galvenos jautājumus: <ol style="list-style-type: none"> 1. Mācīšana; 2. Studentu atbalsta pakalpojumi; 3. Iekšējā kvalitātes nodrošināšanas / vadības sistēma. 	Daļēji ieviests	Valstī ir ieviesta ārējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kuras atbilstība ESG standartiem nav vēl novērtēta	IZM/AIC
8.	Studentu iesaiste ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmā	Kvalitātes nodrošināšanas pasākumos studenti piedalās piecos līmeņos:	Daļēji ieviests	Studenti piedalās 4 no 5 ārējās kvalitātes nodrošināš	IZM/AIC

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Valstu kvalitātes nodrošināšanas aģentūru pārvaldības struktūrās; 2. Kā pilntiesīgi locekļi vai novērotāji ārējās novērtēšanas komandās; 3. Pašnovērtējuma ziņojumu sagatavošanā; 4. Ārējā novērtēšanas ziņojuma sagatavošanā; 5. Pēcpārbaudes procedūrās. 		anas procesiem	
9.	Starptautiskā iesaiste ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmā	<p>Tiek izpildīti šādi četri aspekti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aģentūras ir ENQA pilntiesīgi biedri un / vai ir iekļautas EQAR sarakstā; 2. Starptautiskie eksperti piedalās valsts kvalitātes kontroles organizāciju vadībā; 3. Starptautiskie eksperti piedalās kā dalībnieki / novērotāji vērtēšanas komandās; 4. Starptautiskās eksperti piedalās pēcpārbaudes procedūrās. 	Daļēji ieviests	Tiek izpildīti 2 no 4 aspektiem (starptautisko ekspertu dalība vērtēšanas komandās, Starptautiskie eksperti piedalās valsts kvalitātes nodrošināšanas organizāciju vadībā ⁴)	IZM/AIC
10	Pasākumi, lai atbalstītu nelabvēlīgā situācijā esošu studentu līdzdalību	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansiāls atbalsts, kas paredzēts nelabvēlīgā situācijā esošiem studentiem vai vispārizglītojošais atbalsts ar nepieciešamo līdzekļu piešķiršanu vairāk nekā 50% no studentiem; 2. Kvantitatīvi politiskie mērķi par nelabvēlīgā situācijā esošu studentu 	Daļēji ieviests	Izpildītas 2 no 3 prasībām. Nav kvantitatīvu politisku mērķu attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošu	

⁴ Kopš 2017. gada

		<p>līdzdalību un / vai izglītības iegūšanu;</p> <p>3. Nelabvēlīgā situācijā esošu studentu līdzdalības un izglītības iegūšanas uzraudzība.</p>		<p>studentu līdzdalību un / vai izglītības iegūšanu</p>	
11	Iepriekšējo mācību atzišana	<p>Valstī ir izveidotas procedūras, vadlīnijas vai politika iepriekšējās mācīšanās novērtēšanai un atzišanai kā pamats</p> <p>1) piekļuvei augstākās izglītības programmām un 2) kredītpunktu piešķiršana kvalifikācijai un / vai atbrīvojums no dažām programmas prasībām, un šīs procedūras tiek plaši pielietotas praksē</p>	Daļēji ieviests	<p>Valstī ir izveidots procedūras vai vadlīnijas iepriekšējo mācību atzišanai, taču tās nav acīmredzami ieviestas praksē</p>	
12	Publisko grantu vai garantēto aizdevumu pārnesamība	<p>Pilna pārnesamība EAIT, izmantojot visus pieejamos valsts līmeņa studentu atbalsta pasākumus - dotācijas un / vai aizdevumus, - kredītpunktos un grāda mobilitātē.</p> <p>Līdzvērtīgas prasības valsts dotācijām un / vai aizdevumiem, ja studenti mācās mītnes valstī vai ārzemēs.</p>	Daļēji ieviests	<p>Tikai kredītpunktu mobilitāte</p>	
13	Nelabvēlīgā situācijā esošu studentu mobilitātes atbalsts	<p>Finansiālās mobilitātes atbalsts, kas paredzēts nelabvēlīgā situācijā esošiem studentiem vai pārnesami granti, kas paredzēti nelabvēlīgā situācijā esošiem studentiem, vai pārnesamas galvenās dotācijas, kas piešķirtas pēc vajadzību</p>	Daļēji ieviests	<p>Uz vajadzībām balstīts atbalsts ir pieejams, bet mazāk nekā 50% studentu. Netiek</p>	

		principa ne vairāk kā 50% studentu; Nelabvēlīgā situācijā esošu studentu sistemātiska uzraudzība arī mobilitātē.		veikts mobilitātes monitoring s	
--	--	---	--	------------------------------------	--

Kā redzams 3. tabulā, 9 no 13 Boloņas procesa indikatoriem Latvijā ir ieviesti daļēji. Līdz ar to monitoringa sistēmas indikatori jānosaka tā, lai:

- Dotu iespēju veikt efektīvu un pierādījumos balstītu politikas dokumentu izstrādi Boloņas procesa nosacījumu izpildei,
- Nodrošinātu tiešu Boloņas procesa prasību izpildi (indikatoru nr. 10 un nr. 13);
- Nodrošinātu ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību ESG standartiem un veicinātu AIC iekļaušanu EQAR (indikatoru nr. 6 un nr. 7).

9. Augstākās izglītības kvalitātes indikatori

9.1. Izvēlētie indikatori

Augstākās izglītības sistēmas monitoringa indikatori tiek izvēlēti, pamatojoties uz izglītības sistēmas konceptuālo analīzi un iepriekšējā sadaļā identificēto kvalitātes definīciju. Indikatoru izvēle balstīta uz datu pieejamību, kā arī tiek papildināta ar konceptuāli vēlamu informāciju. Līdz ar to, potenciāli tiks paredzēti arī indikatori, kuru vērtības šobrīd netiek apkopotas, norādot veidus, kā iegūt nepieciešamos datus..

Nosakot kvalitātes indikatorus un to grupas, tiek izvērtēts arī Latvijas normatīvais ietvars, kas regulē augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditāciju – 14.07.2015 Ministru kabineta noteikumi nr. 407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" (turpmāk tekstā – MK not. 407). Šajos noteikumos apkopoti kritēriji, kurus akreditācijas ietvaros ekspertu grupa izmanto kvalitātes vērtēšanai (skat 4. Tabula)

4. Tabula Augstskolu, koledžu un studiju virzienu vērtēšanas kritēriji [17]

Augstskolu un koledžu vērtēšanas kritēriji	Studiju virziena vērtēšanas kritēriji	Kvalitātes dimensija
Augstskolas vai koledžas mērķi un uzdevumi, to skaidrība, sasniedzamība, saistība ar zinātnes un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskās jaunrades, augstskolas vai koledžas akadēmiskā personāla mērķiem un uzdevumiem, studējošo interesēm un vajadzībām. Pārvaldības struktūras atbilstība šajā punktā minētajam.	Studiju virziena kā vienota veseluma un tam atbilstošo studiju programmu aktualitāte, mērķi un uzdevumi, to skaidrība, sasniedzamība, saskaņotība ar augstskolas vai koledžas kopējo stratēģisko attīstību.	All mērķi
Augstskolas vai koledžas un tās filiāļu (ja tādas ir) materiāltehniskās bāzes kvantitātes un kvalitātes atbilstība studiju virzieniem augstskolā vai koledžā, tiem atbilstošajām īstenotajām studiju programmām un ar tiem saistītajai pētniecībai un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskajai jaunradei.		Resursi
Augstskolas vai koledžas un tās filiāļu (ja tādas ir) resursu kvantitātes un kvalitātes atbilstība studiju virzienu un tiem atbilstošo studiju programmu īstenošanai un ar tiem saistītajai pētniecībai un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskajai jaunradei.	Studiju programmas resursi un nodrošinājums.	Resursi
Augstskolas vai koledžas un tās filiāļu (ja tādas ir) personāla kvantitātes un kvalitātes atbilstība studiju virzienu un tiem atbilstošo studiju programmu īstenošanai un ar tiem saistītajai pētniecībai un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskajai jaunradei.		Akadēmiskais personāls

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas augstskolā vai koledžā atbilstība augstskolas vai koledžas mērķu sasniegšanai, izvērtējot iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas aspektus.	Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte studiju virziena attīstības mērķu sasniegšanai, izvērtējot iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas aspektus.	Iekšējā kvalitātes sistēma
Studiju organizācijas un vadības atbilstība augstskolas vai koledžas studiju virzienu un tiem atbilstošo studiju programmu īstenošanai un ar tiem saistītajai pētniecībai un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskajai jaunradei.	Studiju virziena vadība.	Procesu organizācija un vadība
Augstskolas vai koledžas darbība zinātnes, pētniecības un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskās jaunrades jomā un tās atbilstība augstskolas vai koledžas studiju virzienu un tiem atbilstošo studiju programmu īstenošanai un ar tiem saistītajai pētniecībai un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskajai jaunradei.	Zinātniskās pētniecības un, vērtējot studiju virzienu "Mākslas", arī mākslinieciskās jaunrades organizācija studiju virziena ietvaros un augstskolas vai koledžas akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības un, vērtējot studiju virzienu "Mākslas", arī mākslinieciskās jaunrades darbs.	Pētnieciskā darbība
Augstskolas vai koledžas darbība, lai nodrošinātu studiju, pētniecības, un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskās jaunrades atbilstību darba tirgus prasībām.	Studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas, mērķu un uzdevumu, uzņemšanas nosacījumu savstarpējā atbilstība.	Stratēģija
Starptautiskās sadarbības un internacionalizācijas atbilstība augstskolas vai koledžas mērķu sasniegšanai, studiju virzienu un tiem atbilstošo studiju programmu īstenošanai un ar tiem saistītajai pētniecībai, un, ja tiek īstenots studiju virziens "Mākslas", arī mākslinieciskajai jaunradei.	Sadarbības un internacionalizācijas atbilstība studiju virziena attīstības mērķu sasniegšanai, studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanai un ar to saistītajai pētniecībai un, vērtējot studiju virzienu "Mākslas", arī mākslinieciskajai jaunradei.	Starptautiskā sadarbība un internacionalizācija
Studējošo pašpārvaldes darbība.	Studējošo pašpārvaldes darbība.	Pārvaldības struktūra
Augstskolas vai koledžas studējošo atbalsta sistēma izglītības un karjeras attīstības jautājumos nodarbinātības sekmēšanai.		Stratēģija
	Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas.	Studiju un mācību darba kvalitāte

Izvērtējot MK not. 407 iekļautos kritērijus, tika identificētas vairākas kritēriju grupas, kas augstskolu un koledžu, kā arī studiju virzienu akreditācijā raksturo kvalitāti. Tās ir – All mērķi, Resursi, Akadēmiskais personāls, Iekšējā kvalitātes sistēma, Procesu organizācija un vadība, Pētnieciskā darbība, Stratēģija, Starptautiskā sadarbība un internacionalizācija, Pārvaldības struktūra, Studiju un mācību darba kvalitāte. Vērtēšanas kritēriji tika analizēti kontekstā ar AIC sagatavotajām "Studiju virzienu novērtēšanas komisijas kopīgā atzinuma izstrādes vadlīnijām", "Augstskolu vai koledžu novērtēšanas komisijas kopīgā atzinuma izstrādes vadlīnijas", "Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijas" un Augstskolu vai koledžu pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijām"

Savienojot šīs kritēriju grupas ar definīcijas izstrādē identificētajiem kvalitātes elementiem, tiek izvirzītas 10 dimensijas, kurām augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ietvaros tiks noteikti kvalitātes indikatori:

- Studējošie;
- Akadēmiskais personāls;
- Resursi;
- Studiju un mācību darbs;
- Studiju rezultāti (ietekme uz cilvēkkapitālu)
- Pētnieciskais un mākslinieciskās jaunrades darbs;
- Sadarbība un internacionalizācija;
- Pārvaldības struktūra
- Stratēģija;
- Normatīvais ietvars.

Tika izvēlētas tādas dimensijas, kurās iekļautos kvalitātes elementus politikas veidotāji var ietekmēt ar normatīvo ietvaru vai finansēšanas sistēmu un kurās ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūra potenciāli var saņemt kvantificējamus datus, tādējādi atvieglojot ekspertu darbu. Tie kvalitātes elementi, kas tieši saistīti ar All darbības operacionālo kvalitāti, kā, piemēram, lekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma, Procesu organizācija un vadība, netika izvirzīti uzraudzībai augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ietvaros, ņemot vērā, ka šo elementu īstenošanu nosaka Augstākās izglītības iestāde autonomi.

Izvēlēto indikatoru atbilstība definīcijā noteiktajām kvalitātes dimensijām ilustrēta 5. tabulā

5. tabula Kvalitātes indikatoru grupu kartēšana pret definīcijā noteiktajām dimensijām

Definīcijā noteiktās dimensijas	Indikatoru grupas								
	Studējošie	Studiju rezultāti	Studiju un mācību darba kvalitāte	Akadēmiskā personāla kvalitāte	Pētnieciskais un mākslas jaunrades darbs	Sadarbība un internacionalizācija	Resursi	Stratēģija	Pārvaldības struktūra un normatīvais ietvars
Cilvēkkapitāla attīstība									
Iesaiste demokrātiskā sabiedrībā									
Pētniecībā iesaistīts un nozarē kompetents akadēmiskais personāls									
Resursi procesu nodrošināšanai									
Jomas vajadzībām atbilstoša mācību vide									
Nepārtraukta zināšanu bāzes attīstība									
Labas mācīšanas metodes									
Normatīvais ietvars (iekļaujošs)									

Monitoringa sistēma ir veidota tā, lai sniegtu informāciju par kvalitātes attīstības virzību 5 līmeņos:

- Augstākās izglītības sistēmas līmenī (ilgtermiņa mērķi)
- Augstākās izglītības tematisko jomu un grupu līmenī (saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju)
- Augstākās izglītības institūciju līmenī
- Augstākās izglītības studiju virzienu līmenī
- Augstākās izglītības studiju programmu līmenī

Ilgtermiņa mērķi un tos raksturojošie rezultatīvie rādītāji ir iepriekš noteikti aktuālajos Latvijas Republikas plānošanas dokumentos (skat. 8. sadaļu). Tā kā šo rādītāju vērtības jau tiek apkopotas, aprēķina metodikas ir zināmas un tiem nepieciešamie dati ir pieejami, ilgtermiņa mērķu rezultatīvie rādītāji netiek iekļauti dokumentā kā augstākās izglītības kvalitātes monitoringa vajadzībām izvēlētie indikatori. Taču, pamatojoties uz ilgtermiņa mērķiem un to rezultatīvajiem rādītājiem, tiek izvēlēti indikatori, kas tematisko jomu un grupu, augstākās izglītības institūciju, studiju virzienu un studiju programmu līmenī liecina par virzību uz ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

Pārējie indikatori raksturo kvalitātes dinamiku gan vidējā termiņā, gan īstermiņā. Augstākās izglītības monitoringa koncepcijas ietvaros izvirzītajiem indikatoriem netiek noteiktas mērķa vērtības, jo to iespējams

veikt tikai politikas veidotājiem pēc pirmo mērījumu veikšanas katrā indikatorā. Līdz ar to, indikatora atbilstība vidējā termiņa vai īstermiņa indikatora klasifikācijai būs atkarīga no politikas veidotāju izvirzīto mērķa vērtību sasniegšanas perioda ilguma.

9.1.1. Studējošie

Dimensija "Studējošie" raksturo augstākajā izglītībā iesaistītos studentus, to skaita dinamiku un iegūto kvalifikāciju. Šai dimensijai ir saistoši šādi ilgtermiņa mērķi (kvantitatīvos rezultātu rādītājus skat. 2. Tabula):

- Palielinās bērnu/jauniešu ar speciālajām vajadzībām integrācija izglītības procesā (noteikts Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. -2020. gadam (IAP))
- Paaugstinās izglītībā iesaistīto personu īpatsvars (IAP)
- Palielinājusies izglītības pakalpojumu pieejamība (IAP)
- Nodrošināts izglītības process atbilstoši darba tirgus mainīgajām prasībām (IAP)

Studējošo skaits – indikators sniedz informāciju par kopējo studējošo skaitu, kā arī sadalījumā pa mācību gadiem. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī, kā arī individuālu studiju programmu līmenī. Indikators sniedz informāciju par All izmēru, pieprasījumu un popularitāti, analizē īpašu uzmanību pievēršot tieši pirmā gada studentu skaita dinamikai. Indikatoram nav identificētas alternatīvas.

Studējošo centralizēto eksāmenu rezultāti – indikators sniedz informāciju par All uzņemto studentu centralizēto eksāmenu rezultātiem. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī. Indikators sniedz informāciju par All prestižu, pieprasījumu un popularitāti, kā arī dod priekšstatu par uzņemšanas kritērijiem All. Indikatoram nav identificētas alternatīvas.

Studējošo demogrāfiskā struktūra – indikators sniedz informāciju par studējošo sadalījumu izglītības līmenī un tematiskajā jomā pēc dzimuma, vecuma un pilsoniskās piederības. Papildus, tiek noteikts īpatsvars studentiem ar invaliditāti vai īpašām vajadzībām. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī. Indikators sniedz informāciju par All piedāvātās izglītības pieejamību dažādām sabiedrības grupām. Indikatoram nav identificētas alternatīvas.

9.1.2. Studiju un mācību darba kvalitāte

Dimensija "Studiju un mācību darba kvalitāte" raksturo augstākajā izglītībā īstenotā mācību darba kvalitāti, kurai ir saistoši šādi ilgtermiņa mērķi (kvantitatīvos rezultātu rādītājus skat. 2. Tabula) :

- Nodrošināts izglītības process atbilstoši darba tirgus mainīgajām prasībām (IAP)

Tā kā procesu vadība un kvalitātes nodrošināšana ir All uzdevums, augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēma paredz studiju un mācību darba kvalitātes monitoringu pēc tās rezultāta indikatoriem, kas aprakstīti zemāk.

Absolvējošo studentu skaits un īpatsvars – studentu skaits, kuri pabeidz mācības, iegūstot diplomu. Papildus tiek aprēķināts diplomu ieguvušo studentu īpatsvars no kopējā imatrikulēto studentu skaita atbilstošajā gadā. Tiek izmantota patiesās kohortas (*ang.val. -true cohort*) metode, katru gadu analizējot absolvējošo skaitu, salīdzinot ar atbilstošā uzņemšanas gada imatrikulēto skaitu. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī, kā arī individuālu studiju programmu līmenī.

Rādītājs liecina par mācību programmu organizāciju augstākās izglītības iestādē un sniedz priekšstatu par mācīšanas efektivitāti. Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmenī, jāņem vērā jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros. Indikatoram nav identificētas alternatīvas.

Absolventi, kas turpina mācības nākamajā ciklā – studentu īpatsvars, kas, pabeidzot mācības ar diplomu, turpina studijas nākamajā augstākās izglītības līmenī vismaz viena gada laikā. Indikators sniedz ieskatu par studiju programmas mērķiem (nodrošināt darba iespējas vai sagatavot studējošo nākamajam studiju līmenim), kā arī ļauj izvērtēt, vai izvirzītie mērķi tiek sasniegti. Kā arī, indikators netieši norāda uz to, vai absolvents ir apmierināts ar studiju procesu un turpina studijas tajā pašā mācību iestādē. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī, kā arī studiju programmu līmenī.

Studentu mācību pārtraukšanas iemesli – indikators norāda procentuālu sadalījumu starp galvenajiem iemesliem, kuru dēļ studējošie ir atskaitīti vai izstājušies no studiju programmas. Tiek apkopoti dati šādās iemeslu kategorijās:

- Nespēja izpildīt akadēmiskās prasības (atskaitīti);
- Personīgi/ģimenes apstākļi;
- Finansiāli iemesli;
- Programma neatbilst gaidītajam (t.sk. tie, kas aiziet mācīties citur);
- Jaunas darba iespējas;
- Nespēja apvienot ar esošo darbu.
- Cits (..)

Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī. Indikatora rādītāju analīze dod iespēju noteikt uzņemšanas kritēriju atbilstību programmai, programmas satura atbilstību studentu gaidītajam, kā arī dod priekšstatu studējošiem par programmas akadēmisko slodzi. Tiek arī kontrolēts, vai students eksmatrikulēts ar akadēmisko parādu vai bez. Indikatoram nav identificētas alternatīvas.

Paredzētajā laikā iegūto diplomu īpatsvars – tiek uzskaitīts studējošo procents no atbilstošajā gadā imatrikulēto studējošo skaita, kas iegūst diplomu programmas aprakstā plānotajā laikā. Arī šis indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī. Rādītājs liecina par mācību programmu organizāciju augstākās izglītības iestādē un sniedz priekšstatu par mācīšanas efektivitāti. Indikatoram nav identificētas alternatīvas.

Studējošo vērtējums par mācību kvalitāti – indikators raksturo studējošo vērtējumu par mācību kvalitāti un procesu. Šis indikators tiek uzskaitīts studiju programmu līmenī.

9.1.3. Studiju rezultāti

Dimensija "Studiju rezultāti (ietekme uz cilvēkkapitālu)" raksturo augstākās izglītības ietekmi uz absolventu kompetencēm un nodarbināmības iespējām ekonomikā. Šai dimensijai saistošs ir šāds IAP noteikts ilgtermiņa mērķis.

- Nodrošināts izglītības process atbilstoši darba tirgus mainīgajām prasībām (kvantitatīvos rezultātu rādītājus skat. 2. Tabula).

Absolventu bezdarba līmenis – indikators reprezentē absolventu bezdarba līmeni 18 mēnešus pēc absolvēšanas. Indikatora aprēķinā tiek ņemti vērā absolventi, kas nav nodarbināti vai iesaistīti mācībās 18 mēnešus pēc studiju pabeigšanas. Kaut arī šī rādītāja vērtība ir cieši saistīta ar situāciju tautsaimniecībā, it īpaši atbilstošajā jomā, šis indikators sniedz zināmu informāciju par All sagatavoto absolventu nodarbinātību. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

Nodarbinātība studiju jomā – indikators reprezentē All absolventu nodarbinātību, īpaši nodalot nodarbinātību mācību jomai atbilstošā nozarē. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All sagatavoto absolventu iespējām darba tirgū izglītības tematiskajai jomai atbilstošajā nozarē, kā arī par studiju programmā iegūtajām horizontālajām prasmēm. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

Nodarbinātība kvalifikācijai atbilstošā līmenī – indikators All absolventu nodarbinātību studiju jomai atbilstošā līmenī. Indikatorā tiek iekļauti absolventi, kas nestrādātā iegūtajai izglītībai atbilstošā profesijā vai jomā, taču ieņemtā amata atalgojuma līmenis ir atbilstošs absolventa kvalifikācijai (tiek salīdzināts ar vidējo atalgojumu kvalifikācijai atbilstošajā jomā). Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All sagatavoto absolventu iespējām darba tirgū, kā arī par studiju programmā iegūtajām horizontālajām prasmēm. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

Absolventu vidējais atalgojums – indikators reprezentē All absolventu vidējos ienākumus. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All sagatavoto absolventu iespējām darba tirgū un reprezentē iegūto prasmju novērtējumu darba tirgū. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī. Indikatora izvēlē tika ņemta vērā alternatīva apkopot datus par absolventu nomaksāto nodokļu apjomu, tā kā pastāv tieša korelācija starp nomaksātajiem nodokļiem un vidējo atalgojumu, kā arī nodokļu apjoms tieši izriet no vidējā atalgojuma (kauzalitāte). Tā kā nepastāv atšķirības indikatora datu iegūšanas izmaksās (marginālās izmaksas ir 0, ņemot vērā, ka dati tiks iegūti no Absolventu reģistra, kas šobrīd ir izstrādes stadijā), tiek izvēlēts apkopot absolventu vidējo atalgojumu, kas ir vieglāk saprotams un salīdzināms indikators, kā arī nav atkarīgs no ienākumu saņēmēja ģimenes stāvokļa vai citiem nodokļus ietekmējošiem faktoriem.

Absolventu nodibināto uzņēmumu skaits - indikators reprezentē All absolventu nodibināto uzņēmumu skaitu uz 1000 absolventiem. Rādītājs sniedz priekšstatu par All absolventu uzņēmējdarbības spējām un iegūtajām horizontālajām prasmēm. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

Studējošo apbalvoto noslēguma darbu skaits - Indikators reprezentē studējošo izstrādāto noslēguma darbu skaitu, kas saņēmuši godalgotas vietas vietējā vai starptautiska mēroga diplomdarbu konkursos. Vērtība tiek reprezentēta kā skaits uz 1000 absolventiem. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

Studiju ietekmes indikators – šis indikators reprezentē studiju procesa ietekmi uz studējošiem un absolventiem. Indikators tiek aprēķināts, kā izmaiņas studentu relatīvajā pozīcijā pret citiem tā paša gada studentiem pēc vidējo centralizēto eksāmenu rezultātiem, kas izteikta kā procentile no populācijas,

salīdzinājumā ar šo pašu studentu vidējā atalgojuma relatīvo pozīciju pēc absolvēšanas, kas arī izteikta kā procentīle no populācijas. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

9.1.4. Akadēmiskais personāls

Dimensija "Akadēmiskais personāls" apkopo indikatorus, kas raksturo akadēmiskā personāla kvalitāti. Šai dimensijai saistoši ir šādi mērķi (kvantitatīvos rezultātu rādītājus skat. 2. Tabula):

- a) Palielināta cilvēkresursu iesaiste izglītībā
- b) Paaugstinās pedagogu un akadēmiskā personāla profesionālā kompetence atbilstoši mūsdienu izglītības prasībām.

Doktoru īpatsvars – tiek uzskaitīts akadēmiskā personāla ar doktora grādu nostrādāto stundu īpatsvars no kopējā akadēmiskā personāla nostrādāto stundu skaita. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī. Izvērtējot indikatoru, jāņem vērā, ka doktoru iesaiste studiju procesā nav obligāta mākslas vai profesionālās studiju programmās, līdz ar to šajās programmās indikatora vērtības būs objektīvi zemākas.

Akadēmiskā personāla attiecība pret studentu skaitu – indikators norāda studentu skaitu pret akadēmiskā personāla kopējo nostrādāto stundu skaitu. Aprēķinā netiek iekļauts personāls, kas iesaistīts tikai pētnieciskajā darbā. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī. Izvērtējot indikatoru, jāņem vērā izglītības jomas specifika, līdz ar to indikators izmantojams, analizējot All, SV un SP vienas tematiskās grupas ietvaros.

Profesionālās pilnveides aktivitātes – indikators norāda uz akadēmiskā personāla skaitu, kas pēdējo 6 gadu laikā ir iesaistījušies didaktisko prasmju un kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumos. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

Akadēmiskā personāla vecuma struktūra – indikators reprezentē akadēmiskā personāla sadalījumu pa vecuma grupām. Kaut arī akadēmiskā personāla vecums nav viennozīmīgi interpretējams AI kvalitātes kontekstā, struktūras dinamika laikā liecina par All spēju atjaunināt mācībspēku resursus. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

Maģistrantu, doktorantu, jauno doktoru iesaiste akadēmiskajā darbā - indikators tiek aprēķināts kā attiecīgo personu nostrādātās stundas pret kopējo akadēmiskā personāla slodzi (stundu izteiksmē). Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.

9.1.5. Pētniecības un mākslinieciskās jaunrades darbs

Dimensija "Pētniecības un mākslinieciskās jaunrades darbs" raksturo augstākās izglītības sistēmas ietvaros veiktās pētniecības un mākslas jaunrades rezultātu kvalitāti. Dimensija saistīta ar šādiem mērķiem:

- Modernizēt un integrēt pētniecības un izglītības sektoru, palielinot to spēju reaģēt uz nākotnes izaicinājumiem pētniecībā, tehnoloģiju izstrādē un inovācijās un paaugstinot izglītības sektora mobilitāti (ZTAIP)
- Atbalstīt pētniecību augstākajā izglītībā (AI investīcijas) (ZTAIP)

Zinātnisko publikāciju skaits – indikators uzskaita zinātniskās publikācijas, kas iekļautas starptautiski indeksētās datubāzēs (Web Of Science vai Scopus) un kurās vismaz viens no autoriem ir saistīts ar All. Šis rādītājs reprezentē All aktivitāti pētniecība un spēju radīt starptautiskiem standartiem atbilstošas zinātniskās publikācijas. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī. Jāņem vērā, ka iespējama dublēšanās starp publikācijām studiju programmu un virzienu līmenī, ņemot vērā akadēmiskā personāla iesaisti vairāku programmu īstenošanā vienlaicīgi.

Zinātnisko publikāciju skaits (normalizēts) – indikators uzskaita zinātniskās publikācijas, kas iekļautas starptautiski indeksētās datubāzēs (Web Of Science vai Scopus) un kurās vismaz viens no autoriem ir saistīts ar All relatīvi pret studējošo skaitu. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī. Jāņem vērā, ka iespējama dublēšanās starp publikācijām studiju programmu līmenī, ņemot vērā akadēmiskā personāla iesaisti vairāku programmu īstenošanā vienlaicīgi.

Studējošo pētniecības rādītāji - Indikators uzskaita zinātniskās publikācijas, kas indeksētas Scopus datubāzē un kurās vismaz viens no autoriem ir saistīts studējošais All. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Studējošo iesaiste pētniecībā - Indikators uzskaita studējošo īpatsvaru, kas nodarbināts All veiktajā pētniecības darbā. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Publikāciju citējamība – pētniecības darba kvalitātes vērtēšanai tiek izmantots šāds citējamību raksturojošs indikators - nozares relatīvā publikācijas ietekme pēc citējamības (*ang val.-Field-weighted citation impact*), kas tiek aprēķināta, izdalot konkrētās publikācijas citējumus ar vidējo citējumu skaitu līdzīgām publikācijām. Šis rādītājs tiek izteikts procentos, kur 100% atbilst pasaules vidēja līmeņa publikācijai attiecībā uz citējamību. Indikators reprezentē All veiktās pētniecības kvalitāti un ietekmi uz nozarē veikto pētniecību pasaules mērogā. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.

Top 10% citēto publikāciju īpatsvars – All publikāciju proporcija, kas, salīdzinājumā ar citām nozares un gada publikācijām, ietilpst starp top 10% citētākajām publikācijām pasaulē. Šis rādītājs norāda uz veiktās pētniecības izcilību starptautiskā līmenī. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.

Zinātniskās darbības ienākumi – indikators uzskaita ienākumus no zinātniskās darbības, kas nav saistīti ar valsts bāzes finansējumu. Tajā ietilpst valsts budžeta finansējums pētniecības projektiem, vietējo līgumu pētījumu ieņēmumi un finansējums no ārpolitikas instrumentiem, un ārvalstu līgumu pētījumu ienākumi, kā arī ienākumi no intelektuālā īpašuma. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.

Mākslinieciskās jaunrades darbu skaits un finansējums – indikators raksturo All mākslinieciskās jaunrades darbu skaitu un saņemto finansējumu uz vienu akadēmiskā personāla PLE vienību. Šis rādītājs ņem vērā tādus mākslinieciskās jaunrades piemērus kā izstādes, dizainus, kompozīcijas u.c., kas reprezentē All māksliniecisko aktivitāti un spēju radīt mākslas darbus. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.

Kopējā pētnieciskā darba produktivitāte – šis indikators ņem vērā visus rezultātus, kas nav iekļauti rādītājā Zinātnisko publikāciju skaits, un iekļauj recenzētas zinātniskās monogrāfijas, citās starptautiskās datubāzēs iekļautajos izdevumos publicētu oriģinālu zinātnisko rakstu, mācību grāmatas, utt. Tas reprezentē All zinātnisko aktivitāti. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī

9.1.6. Sadarbība un internacionalizācija

Dimensija "Sadarbība un internacionalizācija" iekļauj indikatorus, kas raksturo augstākās izglītības sadarbību ar sabiedrību (t.sk zināšanu pārnesi) un internacionalizāciju. Šī dimensija liecina par virzību uz šādu mērķu sasniegšanu:

- Modernizēt un integrēt pētniecības un izglītības sektoru, palielinot to spēju reaģēt uz nākotnes izaicinājumiem pētniecībā, tehnoloģiju izstrādē un inovācijās un paaugstinot izglītības sektora mobilitāti (ZTAIP)
- Atbalstīt pētniecību augstākajā izglītībā (AI investīcijas) (ZTAIP).
- Nodrošināta starptautiski konkurētspējīga augstākās izglītības vide (IAP)
- Palielināta cilvēkresursu iesaiste izglītībā. (IAP)

Kopīgas publikācijas ar industrijas pārstāvjiem – indikators raksturo tādu publikāciju īpatsvaru procentuālā izteiksmē no kopējo publikāciju skaita, kas autoru vidū iekļauj vismaz vienu industrijas pārstāvi. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes sadarbību ar industriju, kā arī liecina par tās veiktās pētniecības aktualitāti un atbilstību industrijas vajadzībām. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Patenti – indikators uzskaita patentus, kuri piešķirti izgudrotājiem, kas saistīti ar All. Šis rādītājs ir plaši pielietots zināšanu pārneses indikators, kas raksturo veiktās pētniecības rezultātu pārneses potenciālu industrijas pārstāvjiem komerciālai attīstībai. Tiek ņemti vērā gan Latvijas Republikas Patentu valdes, gan starptautiski piešķirti patenti, taču uzskaitē tie tiek nodalīti. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī (gan izgudrotāji, gan tiesību ieguvējs).

Patenti (normalizēts) – indikators reprezentē patentu skaitu relatīvi pret studējošo skaitu. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.

Patenti, kas izstrādāti sadarbībā ar industrijas pārstāvjiem – indikators raksturo tādu patentu īpatsvaru procentuālā izteiksmē no kopējo patentu skaita, kas izgudrotāju vidū iekļauj vismaz vienu industrijas pārstāvi. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes sadarbību ar industriju, kā arī liecina par tās veiktās pētniecības aktualitāti un atbilstību industrijas vajadzībām. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Spin-off uzņēmumu skaits – indikators uzskaita jaunu uzņēmumu skaitu, kas izveidoti, balstoties uz vienošanos starp All un uzņēmumu par All pētniecības rezultātu izmantošanu komerciāliem nolūkiem. Šādu uzņēmumu (*spin-off*) izveide reprezentē veiksmīgu zināšanu pārneses piemēru. Indikatora aprēķinā tiek ņemts vērā *spin-off* skaits uz 1000 akadēmiskā personāla PLE vienībām. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.

Ienākumi no privātā sektora – šis indikators uzskaita ienākumus no privātā sektora, kas nav saistīti ar mācību maksu, piemēram, ienākumi no līgumpētījumiem un intelektuālā īpašuma tirdzniecības. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes sadarbību ar industriju, kā arī liecina par tās veiktās pētniecības kvalitāti - aktualitāti un atbilstību industrijas vajadzībām. Indikatora aprēķinā tiek ņemts vērā šādu ienākumu apmērs uz vienu akadēmiskā personāla PLE vienību. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.

Studiju programmas svešvalodā – indikators tiek aprēķināts kā studējošo skaits studiju programmās Eiropas Savienības valodās, kas nav latviešu valoda, kas pēc pirmā studiju gada turpina studijas. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All ieinteresētību un gatavību uzņemt ārvalstu studentus, kā arī apņemšanos nodrošināt starptautisku mācību vidi vietējiem studentiem. Indikators tiek All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī. Tiek ņemtas vērā tās programmas, kuru īstenošanu nodrošina akadēmiskais personāls ar atbilstošām attiecīgās svešvalodas zināšanām.

Studiju programmas, kas piešķir kopīgos grādus, sadarbībā ar ārvalstu partneriem - indikators tiek aprēķināts kā studiju programmu, kas piešķir kopīgus grādus, procents no kopējo studiju programmu skaita. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All starptautisko tvērumu. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Ārvalstu mācībspēku īpatsvars – indikators tiek aprēķināts kā ārvalstu mācībspēku (t.sk. viesprofesori, viesdocenti un vieslektori) procents no kopējā akadēmiskā personāla skaita. Indikators liecina par All starptautisko tvērumu, kā arī tās pievilcību potenciālajiem darba ņēmējiem ārvalstu akadēmiskā personāla vidū. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Starptautiskās koptūlīkācijas – indikators raksturo tādu publikāciju īpatsvaru procentuālā izteiksmē, kas autoru vidū iekļauj vismaz vienu ārvalstu autoru. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes iesaisti starptautiskos sadarbības tīklos pētniecības jomā. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Ienākošo studentu mobilitāte – indikators tiek aprēķināts kā ārvalstu apmaiņas studentu īpatsvars procentos no kopējā studējošo skaita. Šis rādītājs liecina par All internacionalizācijas pakāpi un starptautisku mācību vidi. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virziena ietvaros.

Izejošo studentu mobilitāte - indikators tiek aprēķināts kā apmaiņas braucienos iesaistīto vietējo studentu īpatsvars procentos no kopējā studējošo skaita. Šis rādītājs liecina par All internacionalizācijas pakāpi un studējošajiem pieejamajām iespējām gūt starptautisku pieredzi. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virziena ietvaros.

Akadēmiskā personāla mobilitāte – indikators tiek aprēķināts kā pieredzes apmaiņas braucienos iesaistītā All akadēmiskā personāla īpatsvars procentos no kopējā akadēmiskā personāla skaita. Šis rādītājs liecina par All starptautisko tvērumu, un tās akadēmiskā personāla atbilstību starptautiskajam līmenim. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virziena ietvaros.

9.1.7. Resursi

Dimensija "Resursi" iekļauj indikatorus, kas raksturo All materiāltehniskās bāzes un resursu kvantitāti un kvalitāti. Šai dimensijai saistoši ir šādi mērķi (kvantitatīvos rezultātu rādītājus skat. 2. Tabula):

- Paaugstinājušies finanšu resursu ieguldījumi izglītībā (IAP)
- Nodrošināta starptautiski konkurētspējīga augstākās izglītības vide (IAP)

Finansējums uz vienu studējošo – indikators reprezentē All pieejamo finansējumu uz vienu studējošo. Indikators aprēķināts tiek izmantoti iestādes ienākumi (finansējums) studijām. Šis rādītājs sniedz priekšstatu

par All iespējām nodrošināt mācību procesam nepieciešamos resursus. Indikators tiek uzskaitīts All līmenī un studiju virzienu līmenī.

Kapitālieguldījumi kā daļa no kopējiem izdevumiem – indikators reprezentē All ieguldītos līdzekļus kapitālieguldījumos (pamatlīdzekļos un citos resursos, kuru derīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu gadu), kā % no kopējiem All izdevumiem. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī. Indikators liecina par All ieguldījumiem resursu un materiāltehniskās bāzes pilnveidošanā un atjaunošanā.

Mācību telpu platība – indikators tiek aprēķināts kā All pieejamo mācību telpu platība pret studējošo skaitu. Kaut arī telpu platības prasības var būt atšķirīgas dažādām tematiskajām mācību jomām, šis rādītājs sniedz priekšstatu par All telpu atbilstību studentu skaitam. Indikators tiek uzskaitīts All līmenī un studiju virzienu līmenī.

Infrastrukturā kvalitāte – šis kombinētais indikators reprezentē studējošo novērtējumu par All pieejamās infrastruktūras atbilstību studējošo vajadzībām, atsevišķi vērtējot:

- Mācību telpu kvalitāti;
- Bibliotēkas resursu kvalitāti;
- IT resursu kvalitāti;
- Studiju procesā izmantotā laboratorijas/aprīkojuma kvalitāti.

9.1.8. Pārvaldības struktūra

Šajā dimensijā iekļauti indikatori, kas raksturo All pārvaldības struktūru. Kaut arī procesu vadība un kvalitātes nodrošināšana ir All uzdevums, šajā dimensijā tiek monitoringam izvirzīti indikatori, kas saistīti ar darba devēju un studējošo iesaisti pārvaldības procesos, jo tie ir tieši saistīti ar Boloņas procesa prasību izpildi. Kā arī, šai dimensijai ir saistošs IAP definēts ilgtermiņa mērķis - Uzlabot resursu pārvaldības efektivitāti, attīstot izglītības iestāžu institucionālo izcilību, kas paredz studiju virzienu padomju izveidi.

Studējošo iesaiste – šis kombinētais indikators reprezentē studējošo iesaisti All pārvaldībā, vērtējot 3 kategorijas:

- Vai All ir izveidota studējošo pašpārvalde?
- Vai studējošo pašpārvalde tiek finansēta Augstskolu likumā paredzētajā kārtībā?
- Vai ir nodrošināta studējošo pārstāvju iesaiste All pārvaldības procesos (studiju virzienu padome, senāts, utt.).

Indikators tiek uzskaitīts institūcijas līmenī.

Darba devēju iesaiste – šis indikators reprezentē darba devēju All studiju virzienu un satura veidošanā, vērtējot bināri (jā vai nē) 3 kategorijas:

- Vai tiek veiktas darba devēju aptaujas studiju virzienu/programmu līmenī?
- Vai darba devēju aptaujas tiek veiktas reizi gadā? (1 punkts, ja reizi gadā, 0.5 ja reizi 2 gados)
- Vai ir nodrošināta darba devēju pārstāvju iesaiste All pārvaldības procesos (studiju virzienu padome)

Indikators tiek uzskaitīts institūcijas līmenī.

9.1.9. Normatīvais ietvars

Šajā dimensijā tiek iekļauti kvalitatīvi indikatori, kas raksturo Latvijas augstākās izglītības sistēmas normatīvo ietvaru. Tās mērķi ir saistīti ar Boloņas procesa ieviešanu, kas paredz šādus uzstādījumus:

- Padarīt izglītības sistēmas iekļaujošākas.
- Nodrošināt kvalitātes nodrošināšanas aģentūras reģistrēšanu EQAR

Normatīvais ietvars un tā izmaiņas var būtiski ietekmēt visu plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu, līdz ar to šajā dimensijā monitoringam tiek pakļauti tikai tie IAP mērķi, kas saistīti ar Boloņas procesa prasību izpildi:

- a) Paaugstināts izglītībā iesaistīto personu īpatsvars.
- b) Palielinājusies izglītības pakalpojumu pieejamība.

Pasākumi vienlīdzīgas piekļuves nodrošināšanai – šis indikators reprezentē politikas instrumentus, kas paredzēti vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai nepriviliģētām studējošo grupām. Bināri tiek vērtētas šādas kategorijas:

- Subsīdijas (stipendijas, studiju maksas atlaides) nepietiekami pārstāvētām grupām;
- Konsultāciju pakalpojumi;
- Atbilstības prasību pielāgošana nepietiekami pārstāvētām grupām;
- Iepriekšējās formālās un neformālās izglītības pielīdzināšana un atzīšana;
- Stratēģijas izglītības izlīdzināšanas stiprināšanai;
- Pasākumi mūžizglītības veicināšanai.

Augstākās izglītības iestādes iekšējie darbības nosacījumi - šis indikators reprezentē All iekšējos nosacījumus, kas nosaka kvalitātes nodrošināšanu, kā arī akadēmiskās integritātes un studējošo atbalsta veicināšanas pasākumus.. Bināri tiek vērtētas šādas kategorijas:

- Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas esamība
- Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstība starptautiski atzītiem standartiem (piemēram, EQUIS u.c.)
- Augstākās izglītības iestādes starptautiska akreditācija
- Iekšējie nosacījumi, kas paredz noteiktus soļus akadēmiskās integritātes nodrošināšanas pasākumu īstenošanai
- Iekšējie nosacījumi, kas paredz noteiktus soļus studējošo karjeras atbalsta pasākumu īstenošanai
- Iekšējie nosacījumi (t.sk. uzņemšanas nosacījumi), kas paredz noteiktas darbības vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai nepriviliģētām un tradicionāli vāji pārstāvētām studējošo grupām

Indikators tiek uzskaitīts All līmenī, paredzot iespējas sniegt informāciju studiju programmu griezumā, ja starptautiski akreditēta ir daļa no All īstenotajām programmām.

9.1.10. Stratēģija

Dimensija "Stratēģija" raksturo All misijas izpildes stratēģiju. Kaut arī procesu vadība un stratēģijas ieviešana ir All uzdevums, šajā dimensijā monitoringam tiek izvirzīti indikatori, kas raksturo stratēģijas

ieviešanas rezultātus un tos procesus, kas var būt būtiski izvēles izdarīšanai potenciālajiem studentiem. Šai dimensijai saistošs ir IAP noteiktais mērķis:

- Nodrošināts izglītības process atbilstoši mainīgajām darba tirgus prasībām
- Palielināta pieaugušo iesaiste izglītības aktivitātēs.

Sasaiste ar darba vidi – šis kombinētais indikators reprezentē studiju procesa sasaisti ar darba vidi. Tiek vērtētas šādas kategorijas:

- Vai studiju programma paredz prakses veikšanu? (0 vai 1)
- Vai augstskola nodrošina prakses vietas/iespējas?
- Studentu īpatsvars, kas dodas praksē (%);
- Prakses apjoms kredītpunktos;
- Pasniedzēju īpatsvars, kas papildus strādā industrijā (%);
- Promocijas darbu apjoms, kas veikts sadarbībā ar industrijas pārstāvjiem vai darba devējiem (%)
- Studiju projekti, kas veikti industrijas pasūtījumā (%).

Kritērijā maksimālais punktu skaits ir 7. Indikators tiek uzskaitīts institūcijas, studiju virziena un programmas līmenī.

Ienākumi no mūžizglītības aktivitātēm: Indikators raksturo proporciju no ienākumiem, ko All gūst no profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmu īstenošanas.

9.1.11. Individuāli indikatori

Ekspertu noteiktie indikatori – Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēma paredz iespēju ekspertiem, kas veic All vai studiju virziena novērtēšanu akreditācijas procesā, izvirzīt individuālus indikatorus, kas raksturo konkrētās studiju programmas vai virziena kvalitāti. Šādi indikatori tiek identificēti ekspertu rekomendāciju izstrādes posmā ārējā novērtējuma sagatavošanā un tiek noteikti kvalitātes kritērijiem, kuros SV vai SP nav piešķirts maksimālais vērtējums (piemēram, Akadēmiskais personāls, Resursi, Materiāltehniskā bāze u.c.). Šādiem kritērijiem eksperti nosaka kritiskos aspektus, kuriem nepieciešams pievērst uzmanību laika periodā starp akreditācijām. Indikators tiek uzskaitīts studiju virziena vai programmas līmenī.

9.2. Izvēlēto augstākās izglītības kvalitātes indikatoru apkopojums

6. Tabula Izvēlēto augstākās izglītības kvalitātes indikatoru apkopojums

Indikators	Apraksts	Mērījuma veids (metode)	Analīzes līmenis			Datu avots un iegūšanas regularitāte	Datu verificācijas nepieciešamība /iespējas
			All	SV	SP		
Studējošie							
Studējošo skaits	<p>Indikators: Studējošo kopējais skaits, kā arī nodalot pirmā, otrā, trešā u.c. gadu studentus. Indikators sniedz informāciju par All izmēru, pieprasījumu un popularitāti, analizē īpašu uzmanību pievēršot tieši pirmā gada studentu skaita dinamikai</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD Education at a glance (turpmāk tekstā - EAAG) ziņojums</p>	Studējošo skaits (sadalījumā pa mācību gadiem un programmu līmeņiem). 1. mācību gadā tiek skaitīts imatrikulēto studentu skaits	X	X	X	Dati tiek iegūti no VIIS (studējošo reģistrs) reizi gadā	Dati tiek iegūti no centralizētas datu bāzes un nav viegli manipulējami, nav nepieciešams verificēt
Studējošo centralizēto eksāmenu rezultāti	<p>Indikators sniedz informāciju par All uzņemto studentu centralizēto eksāmenu rezultātiem. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmas līmenī. Indikators sniedz informāciju par All prestižu, pieprasījumu un popularitāti, kā arī dod priekšstatu par uzņemšanas kritērijiem Al</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p>	Vidējo studiju programmā, studiju virzienā un All imatrikulēto studentu centralizēto eksāmenu rezultātu procentile no kopējiem centralizēto eksāmenu rezultātiem atbilstošajā gadā	X	X	X	Dati tiek iegūti no centralizēto eksāmenu rezultātu datu bāzes, reizi gadā.	Dati tiek iegūti no centralizētas datu bāzes un nav viegli manipulējami, nav nepieciešams verificēt
Studējošo demogrāfiskā struktūra	Indikators sniedz informāciju par studējošo sadalījumu izglītības līmenī un tematiskajā jomā pēc dzimuma, vecuma un pilsoniskās	% sadalījums vīrieši/sievietes,	X	X	X	Dati tiek iegūti no VIIS (studējošo reģistrs) un Invaliditātes	Dati tiek iegūti no centralizētas datu bāzes un nav viegli

	<p>piederības. Papildus, tiek noteikts īpatsvars studentiem ar invaliditāti vai īpašām vajadzībām. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī. Indikators sniedz informāciju par All piedāvātās izglītības pieejamību dažādām sabiedrības grupām. Indikatoram nav identificētas alternatīvas</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p>	<p>% sadalījums pēc vecuma grupām,</p> <p>% sadalījums pēc pilsoniskās piederības,</p> <p>% īpatsvars studentiem ar invaliditāti vai īpašām vajadzībām</p>				informatīvā sistēma (IIS) reizi gadā.	manipulējami, nav nepieciešams verificēt
Studiju un mācību darba kvalitāte							
Absolvējušo studentu skaits un īpatsvars	<p>Indikators: Studentu skaits, kas pabeidz mācības, iegūstot diplomu. Papildus tiek aprēķināts diplomu ieguvušo studentu īpatsvars no kopējā imatrikulēto studentu skaita. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī, kā arī individuālu studiju programmu līmenī.</p> <p>Rādītājs liecina par mācību programmu organizāciju augstākās izglītības iestādē un sniedz priekšstatu par mācīšanas efektivitāti.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmenī, jāņem vērā jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.</p>	<p>Skaits/% no imatrikulēto studentu skaita.</p> <p>Tiek izmantota patiesās kohortas (<i>ang.val. -true cohort</i>) metode, katru gadu analizējot absolvējošo skaitu, salīdzinot ar atbilstošā uzņemšanas gada imatrikulēto skaitu.</p>	X	X	X	Dati tiek iegūti no VIIS (studējošo reģistrs) reizi gadā.	Dati tiek iegūti no centralizētas datu bāzes un nav viegli manipulējami, nav nepieciešams verificēt

<p>Absolventi, kas turpina mācības nākamajā ciklā</p>	<p>Indikators: studentu īpatsvars, kas pabeidzot mācības ar diplomu, turpina studijas nākamajā augstākās izglītības līmenī vismaz viena gada laikā. Indikators sniedz ieskatu par studiju programmas mērķiem (nodrošināt darba iespējas vai sagatavot studējošo nākamajam studiju līmenim), kā arī ļauj izvērtēt, vai izvirzītie mērķi tiek sasniegti. Kā arī, indikators netieši norāda uz to, vai absolvents ir apmierināts ar studiju procesu un turpina studijas tajā pašā mācību iestādē.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmeni, jāņem vērā jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.</p>	<p>Studentu skaits, kas turpina mācības/kopējais absolventu skaits (%)</p> <p>Tiek izdalīti studējošie, kas turpina mācības tajā pat iestādē.</p> <p>Tiek izmantota patiesās kohortas (<i>ang.val. -true cohort</i>) metode, analizējot katra gada absolventus.</p>	X	X	X	<p>Dati tiek iegūti no VIIS (studējošo reģistrs) reizi gadā.</p>	<p>Dati tiek iegūti no centralizētas datu bāzes un nav viegli manipulējami, nav nepieciešams verificēt</p>
<p>Studentu mācību pārtraukšanas iemesli</p>	<p>Indikators norāda procentuālu sadalījumu starp galvenajiem iemesliem, kuru dēļ studējošie ir atskaitīti vai izstājušies no mācību programmas. Tiek kontrolētas šādas iemeslu kategorijas: nespēja izpildīt akadēmiskās prasības (atskaitīti), personīgi/ģimenes apstākļi, finansiāli iemesli, programma neatbilst gaidītajam (t.sk. tie, kas aiziet mācīties citur), jaunas darba iespējas, nespēja apvienot ar esošo darbu. Indikatora rādītāju analīze dod iespēju noteikt uzņemšanas kritēriju atbilstību programmai, programmas satura atbilstību studentu gaidītajam, kā arī dod priekšstatu studējošiem</p>	<p>% sadalījums pēc kategorijām no kopējā eksmatrikulēto skaita.</p> <p>Mācību pārtraukšanas iemeslus studējošie norāda iesniegumā par eksmatrikulāciju. Tas nav obligāti, gadījumos, kad All pieņem lēmumu par eksmatrikulāciju akadēmiskā parāda dēļ.</p>	X	X	X	<p>Dati šobrīd netiek iegūti, plānots iekļaut VIIS (studējošo reģistrs) un apkopot monitoringam reizi gadā.</p>	<p>Pastāv datu manipulācijas iespējas. Datus iespējams verificēt netieši, salīdzinot sniegtos iemeslus ar studenta tālāko aktivitāti (no studējošo reģistra).</p>

	<p>par programmas akadēmisko slodzi. Tiek arī kontrolēts, vai students eksmatrikulēts ar akadēmisko parādu vai bez.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p> <p>Ierobežojumi: Pastāv risks, ka eksmatrikulētie studenti nenorāda patiesos izstāšanās iemeslus.</p>						
Paredzētajā laikā iegūto diplomu īpatsvars	<p>Indikators: tiek uzskaitīts studējošo procents no atbilstošajā gadā imatrikulēto studējošo skaita, kas iegūst diplomu programmas aprakstā plānotajā laikā. Arī šis indikators tiek uzskaitīts All, studiju virzienu un studiju programmu līmenī. Rādītājs liecina par mācību programmu organizāciju augstākās izglītības iestādē un sniedz priekšstatu par mācīšanas efektivitāti. Indikatoram nav identificētas alternatīvas</p>	% Tiek izmantota patiesās kohortas (<i>ang.val.-true cohort</i>) metode, katru gadu analizējot absolvējošo skaitu, salīdzinot ar atbilstošās programmas plānoto ilgumu.	X	X	X	Dati tiek iegūti no VIIS (studējošo reģistrs)	Dati tiek iegūti no centralizētas datu bāzes un nav viegli manipulējami, nav nepieciešams verificēt
Studentu vērtējums par mācību kvalitāti	<p>Indikators raksturo studējošo vērtējumu par studiju kvalitāti.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p> <p>Ierobežojumi: Pastāv risks, ka studentu vērtējums nav objektīvs vai tiek netieši ietekmēts.</p>	Vērtējums punktu skalā			X	Studentu aptaujas no pašnovērtējumu ziņojumiem un pārskatiem par SV pilnveides darbībām (katru gadu).	Datu verifikācija ir ierobežota
Studiju rezultāti (ietekme uz cilvēkresursiem)							
Nodarbinātība	<p>Indikators reprezentē All absolventu nodarbinātību, īpaši nodalot nodarbinātību mācību jomai atbilstošā nozarē. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All sagatavoto</p>	% nodarbinātība no absolventiem.	X	X	X	No VIIS (absolventu reģistrs) reizi gadā.	Dati tiek iegūti no neatkarīga datu avota, nav

	<p>absolventu iespējām darba tirgū izglītības tematiskajai jomai atbilstošajā nozarē, kā arī par studiju programmā iegūtajām horizontālajām prasmēm. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmenī, jāņem vērā jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.</p>	<p>% nodarbinātība atbilstoši specialitātei,</p> <p>% nodarbinātība citā amatā</p>					nepieciešams verificēt
Nodarbinātība kvalifikācijai atbilstošā līmenī	<p>Indikators All absolventu nodarbinātību studiju jomai atbilstošā līmenī. Indikatorā tiek iekļauti absolventi, kas nestrādātā iegūtajai izglītībai atbilstošā profesijā vai jomā, taču ieņemtā amata atalgojuma līmenis ir atbilstošs absolventa kvalifikācijai (tiek salīdzināts ar vidējo atalgojumu kvalifikācijai atbilstošajā jomā). Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All sagatavoto absolventu iespējām darba tirgū, kā arī par studiju programmā iegūtajām horizontālajām prasmēm. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī..</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmeni, jāņem vērā</p>	<p>% nodarbinātība specialitātes atalgojumam ekvivalentā vai augstāk atalgotā amatā</p> <p>% nodarbinātība citā amatā</p>	X	X	X	No VIIS (absolventu reģistrs) reizi gadā.	Dati tiek iegūti no neatkarīga datu avota, nav nepieciešams verificēt

	jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.						
Absolventu vidējais atalgojums	Indikators reprezentē All absolventu vidējos ienākumus. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All sagatavoto absolventu iespējām darba tirgū un reprezentē iegūto prasmju novērtējumu darba tirgū. Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD EAAG Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmeni, jāņem vērā jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.	EUR	X	X	X	No VIIS (absolventu reģistrs) reizi gadā	Dati tiek iegūti no neatkarīga datu avota, nav nepieciešams verificēt
Absolventu nodibināto uzņēmumu skaits	Indikators reprezentē All absolventu nodibināto uzņēmumu skaitu uz 1000 absolventiem. Rādītājs sniedz priekšstatu par All absolventu uzņēmējdarbības spējām un iegūtajām horizontālajām prasmēm. Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD EAAG Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmeni, jāņem vērā jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.	Skaitis/1000 absolventiem	X	X	X	No VIIS (absolventu reģistrs) reizi gadā	Dati tiek iegūti no neatkarīga datu avota, nav nepieciešams verificēt
Absolventu bezdarba līmenis	Indikators reprezentē absolventu bezdarba līmeni 18 mēnešus pēc absolvēšanas. Indikators aprēķinā tiek ņemti vērā	% no atlasītā gada absolventiem, kas nav nodarbināti vai iesaistīti izglītības aktivitātēs. Tiek	X	X	X	VIIS (absolventu reģistrs) (reizi gadā)	Dati tiek iegūti no neatkarīga datu avota, nav

	<p>absolventi, kas nav nodarbināti vai iesaistīti mācībās 18 mēnešus pēc studiju pabeigšanas.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmenī, jāņem vērā jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.</p>	<p>izmantota patiesās kohortas (<i>ang.val. -true cohort</i>) metode, atlasot izvēlētā gada absolventus.</p>					nepieciešams verificēt
Studējošo apbalvoto noslēguma darbu skaits	<p>Indikators reprezentē studējošo izstrādāto noslēguma darbu skaitu, kas saņēmuši godalgotas vietas vietējā vai starptautiskā mēroga diplomdarbu konkursos. Vērtība tiek reprezentēta kā skaits uz 1000 absolventiem.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā atšķirības vietējā un starptautiskā līmeņa promocijas darbu konkursos.</p>	<p>Skaits/1000 absolventiem</p>	X	X	X	VIIS (studējošo reģistrs)	Dati verificējami no publiski pieejamas informācijas
Studiju ietekmes indikators	<p>Indikators reprezentē studiju procesa ietekmi uz studējošiem un absolventiem. Indikators tiek aprēķināts, kā izmaiņas studentu relatīvajā pozīcijā pret citiem tā paša gada studentiem pēc vidējo centralizēto eksāmenu rezultātiem, kas izteikta kā procentile no populācijas, salīdzinājumā ar šo pašu studentu vidējā atalgojuma relatīvo pozīciju pēc absolvēšanas, kas arī izteikta kā procentile no populācijas. Indikators tiek uzskaitīts All, studiju virziena un studiju programmas līmenī</p>	<p>Vidējā studiju programmā, studiju virzienā un All imatrikulēto studentu centralizēto eksāmenu rezultātu procentile no kopējiem centralizēto eksāmenu rezultātiem atbilstošajā gadā.</p> <p>Vidējā studiju virziena, programmas vai All absolventu atalgojuma procentile no kopējiem atbilstošā gada</p>	X	X	X	Dati tiek iegūti no Centralizēto eksāmenu rezultātu datu bāzes reizi gadā, kā arī no VIIS (absolventu reģistra)	Dati tiek iegūti no neatkarīgiem datu avotiem.

	<p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā studiju jomas un atbilstošās tautsaimniecības nozares specifika.</p>	absolventu vidējiem ienākumiem					
Akadēmiskā personāla kvalitāti raksturojošie indikatori							
Doktoru īpatsvars	<p>Indikators: Tiek uzskaitīts akadēmiskā personāla ar doktora grādu nostrādāto stundu īpatsvars no kopējā akadēmiskā personāla nostrādāto stundu skaita.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD Benchmarking higher education systems (turpmāk tekstā – BHES)</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika, tā kā doktoru iesaiste studiju procesā nav obligāta mākslas vai profesionālās studiju programmās, līdz ar to šajās programmās indikatora vērtības būs objektīvi zemākas.</p>	Doktoru nostrādātās stundas/kopējās akadēmiskā personāla nostrādātās stundas (%)	X	X	X	Dati tiek iegūti no akadēmiskā personāla reģistra un VID (reizi gadā)	Dati verificējami no neatkarīga datu avota (VID datu bāze)
Akadēmiskā personāla attiecība pret studentu skaitu	<p>Indikators norāda studentu skaitu uz vienu akadēmiskā personāla vienību pilna laika ekvivalenta izteiksmē (nostrādātās stundas).</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD BHES, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā izglītības jomas specifika, līdz ar to indikators izmantojams, analizējot All, SV un SP vienas tematiskās grupas ietvaros. PLE</p>	<p>Studentu skaits/akadēmiskā personāla nostrādātās stundas (indikators ieteicams normalizēt, piemērojot vienotu PLE pieņēmumu).</p> <p>Aprēķinā netiek iekļauts personāls, kas iesaistīts tikai pētnieciskajā darbā</p>	X	X	X	Dati tiek iegūti no VIIS reizi gadā	Dati verificējami no neatkarīga datu avota (VID datu bāze)

	vērtības atšķiras starp dažādām All, analizē ērtības labad jāpieņem viena vērtība, lai dati būtu salīdzināmi.						
Profesionālās pilnveides aktivitātes	Indikators norāda uz akadēmiskā personāla skaitu, kas pēdējo 3 gadu laikā ir iesaistījušies didaktisko prasmju un kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumos. Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a Ierobežojumi: n/a	Profesionālās pilnveides aktivitātēs iesaistītie/kopējais akadēmiskais personāls (%)	X	X	X	Akadēmiskā personāla reģistrā (reizi gadā)	Dati verificējami, veicot individuālas pārbaudes.
Akadēmiskā personāla vecuma struktūra	Indikators: reprezentē akadēmiskā personāla sadalījumu pa vecuma grupām. Kaut arī akadēmiskā personāla vecums nav viennozīmīgi interpretējams AI kvalitātes kontekstā, struktūras dinamika laikā liecina par All spēju atjaunināt mācībspēku resursus. Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD BHES, OECD EAAG Ierobežojumi: n/a	%	X	X	X	Dati tiek iegūti no VIIS	Dati verificējami netieši, salīdzinot ar vidējo nostrādāto laiku (dati no VID datu bāzes)
Maģistrantu, doktorantu, jauno doktoru iesaiste akadēmiskajā darbā	Indikators: reprezentē maģistrantu, doktorantu, jauno doktoru iesaisti akadēmiskajā darbā Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a Ierobežojumi: n/a	Maģistrantu, doktorantu, jauno doktoru nostrādātās stundas/kopējās akadēmiskā personāla nostrādātās stundas (%)	X	X	X	Dati tiek iegūti no akadēmiskā personāla reģistra un VID (reizi gadā)	Dati verificējami no neatkarīga datu avota (VID datu bāze)

Stratēģija

Sasaiste ar darba vidi	<p>Indikators reprezentē studiju procesa sasaisti ar darba vidi. Tiek vērtētas šādas kategorijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vai studiju programma paredz prakses veikšanu? (0 vai 1) • Vai augstskola nodrošina prakses vietas/iespējas? • Studentu īpatsvars, kas dodas praksē (%); • Prakses apjoms kredītpunktos; • Pasniedzēju īpatsvars, kas papildus strādā industrijā (%); • Promocijas darbu apjoms, kas veikts sadarbībā ar industrijas pārstāvjiem vai darba devējiem (%) • Studiju projekti, kas veikti industrijas pasūtījumā (%). <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	Vērtība (0-7)			X	VIIS, VID,NZDIS– reizi gadā Informācija par studiju programmām tiek iegūta no pašnovērtējuma ziņojuma (informācija tiek atjaunota reizi novērtēšanas periodā (2 vai 6 gadi). Monitoringa ziņojumā tiek izmantota esošā informācija, ja nav saņemti paziņojumi par izmaiņām.	Dati nav viegli manipulējami, nav nepieciešams verificēt
Ienākumi no mūžizglītības aktivitātēm	<p>Indikators raksturo proporciju no ienākumiem, ko All gūst no profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmu īstenošanas.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	Ienākumi no mūžizglītības aktivitātēm/kopējie All ienākumi	X	X		All gada pārskati (dati šobrīd netiek apkopot) - reizi gadā	Dati nav viegli manipulējami, nav nepieciešams verificēt.
Pētniecības un mākslinieciskās jaunrades kvalitāti raksturojošie indikatori							

Zinātnisko publikāciju skaits	<p>Indikators uzskaita zinātniskās publikācijas, kas indeksētas Scopus un Web of Science datubāzē un kurās vismaz viens no autoriem ir saistīts ar All.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD BHES,</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža), kā arī studiju tematiskā grupa un/vai joma</p>	Skaits	X	X	X	NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (Scopus, Web of Science)
Studējošo pētniecības rādītāji	<p>Indikators uzskaita zinātniskās publikācijas, kas indeksētas Scopus un Web of Science datubāzē un kurās vismaz viens no autoriem ir saistīts studējošais All.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD BHES,</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	Skaits	X	X	X	NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (Scopus, Web of Science)
Studējošo iesaiste pētniecībā	<p>Indikators uzskaita studējošo īpatsvaru, kas nodarbināts All veiktajā pētniecības darbā.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD BHES,</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	Studējošo skaits, kas iesaistīts pētniecībā/kopējais studējošo skaits	X	X	X	NZDIS un VIIS (reizi gadā)	Dati verificējami, izmantojot neatkarīgu datu avotu (VD datu bāze), lai noteiktu, vai studējošie nodarbināti ar atalgojumu

Publikāciju citējamība	<p>Pētniecības darba kvalitātes vērtēšanai tiek izmantots šāds citējamību raksturojošs indikators - Nozares relatīvā publikācijas ietekme pēc citējamības (<i>Field-weighted citation impact</i>), kas tiek aprēķināta, izdalot konkrētās publikācijas citējumus ar vidējo citējumu skaitu līdzīgām publikācijām. Šis rādītājs tiek izteikts procentos, kur 100% atbilst pasaules vidēja līmeņa publikācijai attiecībā uz citējamību.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat,</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	%	X	X	X	NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (Scopus, Web of Science)
Top 10% citēto publikāciju īpatsvars	<p>Indikators All publikāciju proporcija, kas, salīdzinājumā ar citām nozares un gada publikācijām, ietilpst starp top 10% citētākajām publikācijām pasaulē.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: OECD BHES</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	%	X	X	X	NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (Scopus, Web of Science)
Ienākumi no zinātniskās darbības	<p>Indikators uzskaita ienākumus no zinātniskās darbības, kas nav saistīti ar valsts bāzes finansējumu. Tajā ietilpst valsts budžeta finansējums pētniecības projektiem, vietējo līgumu pētījumu ieņēmumi un finansējums no ārpolitikas instrumentiem un ārvalstu</p>	EUR	X	X		All gada pārskati	Ierobežotas iespējas datu manipulācijai, datus nav nepieciešams verificēt.

	<p>līgumu pētījumiem, kā arī ienākumi no intelektuālā īpašuma.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat, OECD BHES</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>						
Mākslinieciskās jaunrades darbu skaits un finansējums	<p>Indikators raksturo All mākslinieciskās jaunrades darbu skaitu un finansējumu uz vienu akadēmiskā personāla PLE vienību. Šis rādītājs ņem vērā tādas mākslinieciskās jaunrades piemērus kā izstādes, dizainus, kompozīcijas u.c., kas reprezentē All māksliniecisko aktivitāti un spēju radīt mākslas darbus. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža) un tematiskā joma/grupa.</p>	Skaitis	X	X		NZDIS (reizi gadā)	Ierobežotas iespējas datu verificācijai
Kopējā pētnieciskā darba produktivitāte	<p>Šis indikators ņem vērā visus rezultātus, kas nav zinātniskās publikācijas, piemēram monogrāfijas, mācību grāmatas, populārzinātniskos rakstus utt. Tas reprezentē All zinātnisko aktivitāti. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: n/a</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	Skaitis	X	X		NZDIS (reizi gadā)	Ierobežotas iespējas datu verificācijai

Sadarbība ar sabiedrību (zināšanu pārnese)							
Līdz-publikācijas ar industrijas pārstāvjiem	Indikators raksturo tādu publikāciju īpatsvaru procentuālā izteiksmē no kopējo publikāciju skaita, kas autoru vidū iekļauj vismaz vienu industrijas pārstāvi. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes sadarbību ar industriju, kā arī liecina par tās veiktās pētniecības aktualitāti un atbilstību industrijas vajadzībām Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat, OECD BHES Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)	Skaitis	X	X		NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (Scopus, Web of Science)
Patenti	Indikators uzskaita patentus, kuri piešķirti izgudrotājiem, kas saistīti ar All. Šis rādītājs ir plaši pielietots zināšanu pārneses indikators, kas raksturo veiktās pētniecības rezultātu pārneses potenciālu industrijas pārstāvjiem komerciālai attīstībai. Tiek ņemti vērā gan Latvijas Republikas Patentu valdes, gan starptautiski piešķirti patenti, taču uzskaitē tie tiek nodalīti (gan izgudrotāji, gan tiesību ieguvējs). Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat, OECD BHES Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)	Skaitis	X	X		NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (ES patentu ofisā, ASV patentu ofisā)

Patenti, kas izstrādāti sadarbībā ar industrijas pārstāvjiem	<p>Indikators raksturo tādu patentu īpatsvaru procentuālā izteiksmē no kopējo patentu skaita, kas izgudrotāju vidū iekļauj vismaz vienu industrijas pārstāvi. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes sadarbību ar industriju, kā arī liecina par tās veiktās pētniecības aktualitāti un atbilstību industrijas vajadzībām.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat, OECD BHES</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	Skaits	X	X		NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (ES patentu ofisā, ASV patentu ofisā)
Spin-off uzņēmumu skaits	<p>Indikators uzskaita jaunu uzņēmumu skaitu, kas izveidoti, balstoties uz vienošanos starp All un uzņēmumu par All pētniecības rezultātu izmantošanu komerciāliem nolūkiem. Šādu uzņēmumu (<i>spin-off</i>) izveide reprezentē veiksmīgu zināšanu pārneses piemēru. Indikators aprēķinā tiek ņemts vērā <i>spin-off</i> skaits uz 1000 akadēmiskā personāla PLE vienībām.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat, OECD BHES</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	Skaits	X	X		NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami neatkarīgā datu avotā (LR uzņēmumu reģistrs)

Ienākumi no privātā sektora	<p>Indikators uzskaita ienākumus no privātā sektora, kas nav saistīti ar mācību maksu, piemēram, ienākumi no līgumpētījumiem un intelektuālā īpašuma tirdzniecības. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes sadarbību ar industriju, kā arī liecina par tās veiktās pētniecības kvalitāti - aktualitāti un atbilstību industrijas vajadzībām.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat, OECD BHES</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	EUR	X	X		All gada pārskati (reizi gadā)	Ierobežotas iespējas manipulēt datus, datu verificācija nav kritiski nepieciešama
Internacionalizācija							
Studiju programmas svešvalodā	<p>Indikators tiek aprēķināts kā studējošo skaits studiju programmās Eiropas Savienības valodās, kas nav latviešu valoda, kas pēc pirmā studiju gada turpina studijas. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All ieinteresētību un gatavību uzņemt ārvalstu studentus, kā arī apņemšanos nodrošināt starptautisku mācību vidi vietējiem studentiem. Tiek ņemtas vērā tās programmas, kuru īstenošanu nodrošina akadēmiskais personāls ar atbilstošām attiecīgās svešvalodas zināšanām.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot rādītāju studiju virzienu un programmu līmenī, jāņem vērā</p>	Skaits	X	X	X	VIIS (reizi gadā)	Ierobežotas iespējas manipulēt datus, datu verificācija nav kritiski nepieciešama

	jomas specifika un tirgus apstākļi atbilstošajā tautsaimniecības sektorā, primāri salīdzinot virzienus/programmas vienas jomas ietvaros.						
Ārvalstu mācībspēku īpatsvars	<p>Indikators tiek aprēķināts kā ārvalstu mācībspēku (t.sk. (t.sk. viesprofesori, viesdocenti un vieslektori) procents no kopējā akadēmiskā personāla skaita, atsevišķi izdalot vieslektoru īpatsvaru. Indikators liecina par All starptautisko tvērumu, kā arī tās pievilcību potenciālajiem darba ņēmējiem ārvalstu akadēmiskā personāla vidū.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	%	X	X	X	Akadēmiskā personāla reģistrs (reizi gadā), All gada pārskati	Ierobežotas iespējas manipulēt datus, datu verificācija nav kritiski nepieciešama
Starptautiskās ko-publikācijas	<p>Indikators raksturo tādu publikāciju īpatsvaru procentuālā izteiksmē, kas autoru vidū iekļauj vismaz vienu ārvalstu autoru. Šis rādītājs liecina par augstākās izglītības iestādes iesaisti starptautiskos sadarbības tīklos pētniecības jomā.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Eurostat</p> <p>Ierobežojumi: Analizējot indikatoru, jāņem vērā All specifika (augstskola vai koledža)</p>	%	X	X	X	NZDIS (reizi gadā)	Dati verificējami starptautiskās datu bāzēs (Scopus, Web of Science)
Ienākošo studentu mobilitāte	Indikators tiek aprēķināts kā ārvalstu apmaiņas studentu īpatsvars procentos no kopējā studējošo skaita.	%	X	X	X	VIIS (reizi gadā)	Datu verificācija iespējama izmantojot VIAA datus

	<p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>						
Izejošo studentu mobilitāte	<p>Indikators tiek aprēķināts kā apmaiņas braucienos iesaistīto vietējo studentu īpatsvars procentos no kopējā studējošo skaita.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	%	X	X	X	VIIS (reizi gadā)	Datu verifikācija iespējama izmantojot VIAA datus
Akadēmiskā personāla mobilitāte	<p>Indikators tiek aprēķināts kā apmaiņas braucienos iesaistīto vietējo akadēmiskā personāla locekļu īpatsvars procentos no kopējā studējošo skaita.</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	%	X	X	X	NZDIS (reizi gadā)	Datu verifikācija iespējama izmantojot VIAA datus
Resursi							
Finansējums uz vienu studējošo	<p>Indikators reprezentē All pieejamo finansējumu uz vienu studējošo. Šis rādītājs sniedz priekšstatu par All iespējām nodrošināt mācību procesam nepieciešamos resursus.</p>	EUR. Indikators aprēķināts tiek izmantoti iestādes ienākumi (finansējums) studijām.	X	X	X	All gada pārskati (reizi gadā)	Ierobežotas iespējas manipulēt datus, datu verifikācija nav kritiski nepieciešama

Kapitālieguldījumi kā daļa no kopējiem izdevumiem	<p>Indikators reprezentē All ieguldītos līdzekļus kapitālieguldījumos (pamatlīdzekļos un citos resursos, kuru derīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu gadu), kā % no kopējiem All izdevumiem. Indikators tiek uzskaitīts All un studiju virzienu līmenī. Indikators liecina par All ieguldījumiem resursu un materiāltehniskās bāzes pilnveidošanā un atjaunošanā</p> <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums, OECD EAAG</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	Kapitālieguldījumi/kopējie izdevumi (%)	X	X		All gada pārskati (reizi gadā)	Ierobežotas iespējas manipulēt datus, datu verificācija nav kritiski nepieciešama
Mācību telpu platība	<p>Indikators tiek aprēķināts kā All pieejamo mācību telpu platība pret studējošo skaitu. Kaut arī telpu platības prasības var būt atšķirīgas dažādām tematiskajām mācību jomām, šis rādītājs sniedz priekšstatu par All telpu atbilstību studentu skaitam.</p>	m2	X	X		All gada pārskati	Ierobežotas iespējas manipulēt datus, datu verificācija nav kritiski nepieciešama
Infrastruktūras kvalitāte	<p>Indikators reprezentē studējošo novērtējumu par All pieejamās infrastruktūras atbilstību studējošo vajadzībām, atsevišķi vērtējot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mācību telpu kvalitāti; • Bibliotēkas resursu kvalitāti; • IT resursu kvalitāti; • Studiju procesā izmantotā laboratorijas/aprīkojuma kvalitāti. <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: U-multirank</p>	Vērtējums			X	Studentu aptaujas no pašnovērtējumu ziņojumiem un pārskatiem par SV pilnveides darbībām (katru gadu).	Datu verificācija ir ierobežota

	Ierobežojumi: Studējošo vērtējums var būt subjektīvs, pastāv iespējas veikt manipulācijas ar datiem					
Pārvaldības struktūra						
Studējošo iesaiste	<p>Šis kombinētais indikators reprezentē studējošo iesaisti All pārvaldībā, vērtējot 3 kategorijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vai All ir izveidota studējošo pašpārvalde? Vai studējošo pašpārvalde tiek finansēta Augstskolu likumā paredzētajā kārtībā? Vai ir nodrošināta studējošo pārstāvju iesaiste All pārvaldības procesos (studiju virzienu padome, senāts, utt.). <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums,</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	Vērtējums skalā (3 punkti)	X		<p>Pašnovērtējuma ziņojums (informācija tiek atjaunota reizi novērtēšanas periodā (2 vai 6 gadi).</p> <p>Monitoringa ziņojumā tiek izmantota esošā informācija, ja nav saņemti paziņojumi par izmaiņām.</p>	Datu verifikācija ir ierobežota

<p>Darba devēju iesaiste</p>	<p>Šis indikators reprezentē darba devēju All studiju virzienu un programmu satura veidošanā, vērtējot bināri (jā vai nē) 3 kategorijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vai tiek veiktas darba devēju aptaujas studiju virzienu/programmu līmenī? • Vai darba devēju aptaujas tiek veiktas reizi gadā? (1 punkts ja reizi gadā, 0.5 ja reizi 2 gados); • Vai ir nodrošināta darba devēju pārstāvju iesaiste All pārvaldības procesos (studiju virzienu padome). <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums,</p> <p>Ierobežojumi: n/a</p>	<p>Vērtējums skalā (3 punkti)</p>	<p>X</p>			<p>Pašnovērtējuma ziņojums (informācija tiek atjaunota reizi novērtēšanas periodā (2 vai 6 gadi). Monitoringa ziņojumā tiek izmantota esošā informācija, ja nav saņemti paziņojumi par izmaiņām.</p>	<p>Datu verifikācija ir ierobežota</p>
Normatīvais ietvars							
<p>Pasākumi vienlīdzīgas piekļuves nodrošināšanai</p>	<p>Indikators reprezentē politikas instrumentus, kas paredzēti vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai neprivilēģētām studējošo grupām. Bināri (jā vai nē) tiek vērtētas šādas kategorijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Subsīdijas (stipendijas, studiju maksas atlaides) nepietiekami pārstāvētām grupām; • Konsultāciju pakalpojumi; • Atbilstības prasību pielāgošana nepietiekami pārstāvētām grupām; • Iepriekšējās formālās un neformālās izglītības pielīdzināšana un atzišana; 	<p>Vērtējums skalā (5 punkti)</p>	<p>X</p>			<p>IZM dati (reizi gadā)</p>	<p>Datu verifikācija nav nepieciešama</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Stratēģijas izglītības izlīdzināšanas stiprināšanai. <p>Sasaiste ar starptautiskās organizācijās izmantotiem indikatoriem: Boloņas procesa ieviešanas ziņojums,</p>						
Augstākās izglītības iestādes iekšējie darbības nosacījumi	<p>Indikators reprezentē All iekšējos nosacījumus, kas nosaka kvalitātes nodrošināšanu, kā arī akadēmiskās integritātes un studējošo atbalsta veicināšanas pasākumus. Bināri (jā vai nē) tiek vērtētas šādas kategorijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas esamība • Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstība starptautiski atzītiem standartiem (piemēram, EQUIS u.c.) • Augstākās izglītības iestādes starptautiska akreditācija • Iekšējie nosacījumi, kas paredz noteiktus soļus akadēmiskās integritātes nodrošināšanas pasākumu īstenošanai • Iekšējie nosacījumi, kas paredz noteiktus soļus studējošo karjeras atbalsta pasākumu īstenošanai • Iekšējie nosacījumi (t.sk. uzņemšanas nosacījumi), kas paredz noteiktas 	Vērtējums skalā (6 punkti)	X		X	All gada pārskati (reizi gadā)	Datu verificācija ir iespējama no publiski pieejamas informācijas

	darbības vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai neprivilģētām un tradicionāli vāji pārstāvētām studējošo grupām						
Individuāli indikatori							
Ekspertu noteiktie indikatori	Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēma paredz iespēju ekspertiem, kas veic All vai studiju virziena novērtēšanu akreditācijas procesā, izvirzīt individuālus indikatorus, kas raksturo konkrētās studiju programmas vai virziena kvalitāti. Šādi indikatori tiek identificēti ekspertu rekomendāciju izstrādes posmā ārējā novērtējuma sagatavošanā un tiek noteikti kvalitātes kritērijiem, kuros SV vai SP nav piešķirts maksimālais vērtējums (piemēram, Akadēmiskais personāls, Resursi, Materiāltehniskā bāze u.c.). Šādiem kritērijiem eksperti nosaka kritiskos aspektus, kuriem nepieciešams pievērst uzmanību laika periodā starp akreditācijām. Indikators tiek uzskaitīts studiju virziena vai programmas līmenī.	Individuāli		X	X	Individuāli	

9.3. Indikatoru datu avoti

9.3.1. Datu avotu pārskats

9.3.1.1. Valsts izglītības informācijas sistēma

Valsts izglītības informācijas sistēma (turpmāk tekstā – VIIS), valsts informācijas sistēma, kuras darbības mērķis ir nodrošināt valsts, pašvaldību un izglītības iestāžu funkciju īstenošanu izglītības jomā. Tās pārzinis ir Izglītības un zinātnes ministrija, un tās sastāvā ir iekļauti vairāki reģistri, no kuriem studējošo un absolventu reģistrs, Akadēmiskā personāla reģistrs ir potenciāli noderīgi datu avoti Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmā.

Studējošo un absolventu reģistrs

Studējošo reģistram datus par studējošiem sagatavo augstākās izglītības iestādes, kas datus sistēmā atjauno reizi gadā (informācija par semestriem tiek atjaunota divas reizes gadā). Papildus, VIIS automātiski iegūst daļu informācijas no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes iedzīvotāju reģistra automātiski, pamatojoties uz AI ievadīto personas kodu. Savukārt absolventu reģistram datus par absolventu nodarbinātību sagatavo NVA un VID un nodot Centrālajai statistikas pārvaldei, kas tālāk tiek nodoti Izglītības un zinātnes ministrijai reizi gadā.

Datu bāze	Pieejamie mērījumu veidi	Atbildīgā iestāde	Datu sniedzējs	Datu savākšanas biežums
VIIS (Absolventu reģistrs)	<ul style="list-style-type: none"> Nodarbināto skaits; Bezdarbnieku un darba meklētāju skaits; Ekonomiski neaktīvo personu skaits; Emigrējušo skaits; Personu skaits, par kuriem nav datu; Vidējie mēneša ienākumi (euro); Absolventu skaits pēc nodarbinātības nozares klasifikācijas koda (sadaļu līmenī) atbilstoši Eiropas Savienības Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas kodiem (NACE 2. red.); Absolventu skaits pēc profesijas klasifikācijas koda (pamatgrupu līmenī) atbilstoši starptautiskajai standartizēto profesiju klasifikācijai (ISCO-08); Absolventu sadalījums pa statistiskajiem reģioniem pēc deklarētās dzīvesvietas.	IZM	CSP (no VID un NVA)	Reizi gadā

VIIS (Studējošo reģistrs)	<ul style="list-style-type: none"> • Personas kods vai identifikācijas numurs; • Valstspiederība vai pases izdevējvalsts; • Personas statuss Latvijā; • Datums, kad studējošais ierakstīts augstākās izglītības iestādes studējošo sarakstā (imatrikulēts); • Dati par izslēgšanu no studējošo saraksta (eksmatrikulāciju): <ul style="list-style-type: none"> ○ eksmatrikulēts ar diploma izsniegšanu (absolvents); ○ eksmatrikulēts bez diploma izsniegšanas; ○ eksmatrikulācijas datums. 	IZM	All PMLP	Katru mēnesi. PMLP datus papildina automātiski
VIIS (Studējošo reģistrs)	<ul style="list-style-type: none"> • Studiju programmu dati: <ul style="list-style-type: none"> ○ studiju programmas kods un nosaukums; ○ mācību valoda; ○ studiju finansēšanas veids – valsts budžets, privātie līdzekļi vai cits finansējums; ○ studiju veids – pilna vai nepilna laika studijas; ○ izglītības ieguves forma – klātiešana vai neklātiešana (tai skaitā tālmācība). • Ziņas par studējošo, kas sadarbības vai apmaiņas programmas ietvaros ieradies no ārvalstīm uz īslaicīgu studiju periodu ("kredītpunktu mobilitāte"), izņemot studējošos Nacionālajā aizsardzības akadēmijā: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ārvalstu sadarbības augstākās izglītības iestādes valsts; ○ Studiju uzsākšanas datums Latvijas augstākās izglītības iestādē; ○ Studiju beigu datums Latvijas augstākās izglītības iestādē. • Ziņas par īslaicīgu studiju periodu studējošo ārvalsts augstākās izglītības iestādē sadarbības vai apmaiņas programmas ietvaros ("kredītpunktu mobilitāte"): <ul style="list-style-type: none"> ○ Ārvalstu sadarbības augstākās izglītības iestādes valsts; ○ Studiju uzsākšanas datums ārvalsts augstākās izglītības iestādē; 	IZM	All	2 reizes gadā

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Studiju beigu datums ārvalsts augstākās izglītības iestādē; ○ Mobilitātes programmas veids (Eiropas Savienības programmas, citas starptautiskas/valstu programmas vai citas programmas); ○ Mobilitātes veids (studiju periods vai prakse); ○ Mobilitātes perioda laikā iegūtie kredītpunkti; • Studējošajam izsniegtais izglītību apliecinošais dokuments . 			
--	---	--	--	--

Akadēmiskā personāla reģistrs

Datus par akadēmisko personālu sagatavo augstskolas un koledžas un iesniedz tos elektroniski VIIS Akadēmiskā personāla reģistrā ne vēlāk kā nedēļu pēc notikušajām izmaiņām.

Datu bāze	Pieejamie mērījumu veidi	Atbildīgā iestāde	Datu sniedzējs	Datu savākšanas biežums
VIIS (Akadēmiskā personāla reģistrs)	<ul style="list-style-type: none"> • Personas vārds un uzvārds; personas kods; • Tā akadēmiskā amata nosaukums, kurā persona ievēlēta; • Tās augstskolas vai koledžas nosaukums, kurā šī persona ieņem akadēmisko amatu (norādot, ja amatu ieņem filiālē); • Struktūrvienības nosaukums, ja tāds ir; • Akadēmiskā amata pildīšanas sākuma termiņš attiecīgajā augstskolā un koledžā; • Akadēmiskā amata beigu termiņš attiecīgajā augstskolā vai koledžā. 	IZM	All	Nedēļas laikā pēc izmaiņām

9.3.1.2. Centralizēto eksāmenu rezultātu datu bāze

Centralizēto eksāmenu rezultātu datu bāze atrodas ir Valsts izglītības satura centra pārziņā un tās mērķis ir nodrošināt vienotu vispārējās izglītības kvalitātes (mācību sasniegumu) vērtēšanas sistēmu. Datu bāzē iekļautie dati nav publiski pieejami.

Datu bāze	Pieejamie mērījumu veidi	Atbildīgā iestāde	Datu sniedzējs	Datu savākšanas biežums
------------------	---------------------------------	--------------------------	-----------------------	--------------------------------

Centralizēto eksāmenu rezultātu datu bāze	<ul style="list-style-type: none"> • Centralizēto eksāmenu rezultāti; • Centralizēto eksāmenu kopvērtējums un līmeņu sadalījums pa skolām priekšmetos; • Eksāmenu rezultātu sadalījums; • Centralizēto eksāmenu kārtotāju sadalījums dažādu tipu skolās; • Centralizēto eksāmenu vidējo rezultātu salīdzinājums pa gadiem; • Kārtotāju skaits centralizētajos eksāmenos; • Centralizēto eksāmenu vidējie rezultāti pa skolu tipiem; • Centralizēto eksāmenu vidējie rezultāti pēc urbanizācijas; • Necentralizēto eksāmenu kopvērtējums pa skolām priekšmetos; • Necentralizēto valsts pārbaudījumu vērtējumu salīdzinājums pa gadiem. 	VISC (IZM padotībā)	VISC	Reizi gadā
--	--	---------------------	------	------------

9.3.1.3. Nodokļu informācijas sistēma (VID)

Valsts ieņēmumu dienesta pārvaldītā nodokļu informācijas sistēma apkopo plašu informācijas apjomu par absolventu nodarbinātību un ienākumu līmeni. Tabulā zemāk aprakstīti pieejamie mērījumi veidi, kas VID tiek apkopoti taču netiek iekļauti Absolventu reģistrā.

Datu avots	Pieejamie mērījumu veidi	Atbildīgā iestāde	Datu sniedzējs	Datu savākšanas biežums
Nodokļu informācijas sistēma	<ul style="list-style-type: none"> • Profesiju atalgojums; • Darbā iestāšanās laiks (lai noteiktu bezdarba periodu pēc absolvēšanas); • Nomaksātie nodokļi valsts budžetā (t.sk. UIN); • Akadēmiskā personāla darba vietu skaits. 	VID	Darba dēvēji	Izmaiņu veikšanas brīdī.

9.3.1.4. Studiju virzienu pašnovērtējumi/pilnveides darbību ikgadējie pārskati

Akreditācijas procesā AI iestādes sagatavo pašnovērtējuma ziņojumus par katru studiju virzienu, kas tiek iesniegts AIC. Katru gadu AI sagatavo pārskatus par izmaiņām studiju virzienos, kas tiek publicēti AI mājaslapā.

Datu avots	Pieejamie mērījumu veidi (dati, kas nav pieejami citos avotos)	Atbildīgā iestāde	Datu sniedzējs	Datu savākšanas biežums
Studiju virzienu pašnovērtējumi	<ul style="list-style-type: none"> • Ar ārvalstu augstskolām vai koledžām noslēgtie savstarpējie līgumi, akadēmiskā personāla un studējošo mobilitāte, informācija par ārvalstnieku studiju iespējām un nosacījumiem; • Informācija par ārvalstu vieslektoru īpatsvaru; • Augstskolas vai koledžas akadēmiskā personāla pēdējo sešu gadu recenzējamos izdevumos publicēto svarīgāko zinātnisko publikāciju un radošo aktivitāšu (mākslas studiju virzienam) sarakstu; • Akadēmiskā personāla nodarbinātība studiju virzienos un programmās; • Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas. • Dati pieejami studiju virzienu/programmu līmenī 	All	All	Reizi gadā

9.3.1.5. All gada pārskati

All gada pārskati ietver informāciju, kas tiek sagatavota saskaņā ar 02.05.2006. MK not. 348 "Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību", un tiek iesniegti IZM un CSP.

Datu avots	Pieejamie mērījumu veidi (dati, kas nav pieejami citos avotos)	Atbildīgā iestāde	Datu sniedzējs	Datu savākšanas biežums
All gada pārskati	<ul style="list-style-type: none"> • Augstskolu/koledžu finansējums; • Augstskolu/koledžu izdevumi; • Studiju maksa koledžas/augstskolās • P&A finansējums; • Privātais finansējums; 	IZM (Datus apstrādā arī CSP)	All	Reizi gadā

	<ul style="list-style-type: none"> • Finansējums uz vienu studējošo; • Studentu skaits Latvijas augstskolās un koledžās atkarībā no studiju valodas; • Ārvalstu studentu skaits atkarībā no valsts, kur iegūta iepriekšējā izglītība; • Ārvalstu studentu skaits apmaiņas programmās un grāda/kvalifikācijas iegūšanai. 			
--	---	--	--	--

9.3.1.6. Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēma (NZDIS)

Datu avots	Pieejamie mērījumu veidi	Atbildīgā iestāde	Datu sniedzējs	Datu savākšanas biežums
NZDIS	<ul style="list-style-type: none"> • Ziņas par zinātnisko institūciju; • Ziņas par zinātnē nodarbinātajiem; • Ziņas par zinātniskās darbības projektiem (tai skaitā līgumdarbiem) atbilstoši zinātniskās darbības projektu datubāzē ietvertajām ziņām; • Ziņas par zinātniskās darbības rezultātiem; 	IZM	ZI (AIII)	3 Reizes gadā (uz 1. aprīli, 1. augustu un 1. novembri)

9.3.2. Plaisu novērtējums starp vēlamo un esošo situāciju attiecībā uz datu avotiem, trūkstošo un nederīgu datu identifikācija

Šajā sadaļā tiek aprakstītas novērotās nepilnības datu avotos:

- Studējošo reģistrā (VIIS) nav pieejami apkopoti dati par studiju pārtraukšanas iemesliem, kaut arī interviju laikā noskaidrots, ka AII apkopo informāciju par apstākļiem, kuru ietekmē students pieņem lēmumu pārtraukt studijas vai arī tiek eksmatriculēts bez diploma izsniegšanas.
- Studējošo reģistrā nav pieejama informācija par studējošo skaitu ar invaliditāti vai īpašām vajadzībām
- Absolventu reģistrā (VIIS) novērotās nepilnības:
  - Nav plānots sniegt informāciju par AII absolventu veikto uzņēmējdarbību (nodibinātie uzņēmumi, nomaksātie nodokļi)
  - Nav plānots sniegt informāciju par absolventu bezdarba periodu pēc absolvēšanas, kas liedz iespēju izstrādāt indikatoru, kas mērītu absolventu bezdarba līmeni noteiktā periodā pēc diploma iegūšanas. Kopējā bezdarba līmeņa atspoguļošana starp visiem absolventiem, kas beiguši mācības pēdējo 10 gadu laikā, neadekvāti raksturo radītās darba iespējas tieši pēc absolvēšanas.
- Akadēmiskā personāla reģistrā novērotās nepilnības:

- Nav pieejami dati par akadēmiskā personāla noslodzi studiju virzienā, kā arī noslodzi sadalījumā pa studiju programmām. Nav iespējams aprēķināt Pilna laika ekvivalentu akadēmiskajam personālam
- Nav pieejami dati par akadēmiskā personāla slodzes sadalījumu starp akadēmiskajām un pētnieciskajām aktivitātēm
- Nav apkopotī dati par akadēmiskā personāla pieredzi un veiktās pētniecības rezultātiem (publikācijas, patenti)
- Studiju virzienu pārskatos un pašnovērtējumos novērotās nepilnības
  - Studējošo aptaujas tiek veiktas saskaņā ar dažādām metodikām, līdz ar to dati nav salīdzināmi starp dažādām All. Obligātie jautājumi ne vienmēr tiek iekļauti aptaujās, kā arī ziņojumi nesatur pilnvērtīgu informāciju par aptaujas statistiku. Šo iemeslu dēļ studentu aptauju rezultāti nav uzskatāmi par uzticamiem
  - Darba devēju un absolventu aptaujas tiek veiktas saskaņā ar dažādām metodikām, līdz ar to dati nav salīdzināmi starp dažādām All. Obligātie jautājumi ne vienmēr tiek iekļauti aptaujās, kā arī ziņojumi nesatur pilnvērtīgu informāciju par aptaujas statistiku. Šo iemeslu dēļ aptauju rezultāti nav uzskatāmi par uzticamiem
  - Iekļautā informācija par zinātniskajām publikācijām, patentiem u.c. pētnieciskās darbības rezultātiem noformēta nepārskatāmā formā, kas liedz iespēju veikt efektīvu informācijas analīzi.
  - Nav pieejama informācija par studiju virzieniem paredzēto mācību telpu platību
- All gada pārskatos novērotās nepilnības:
  - Nav paredzēts iesniegt informāciju par ienākumiem no privātiem avotiem, t.sk. no intelektuālā īpašuma tirdzniecības un industrijas pasūtītiem līgumdarbiem
  - Nav paredzēts iesniegt informāciju par ienākumiem no profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmām
  - Nav paredzēts iesniegt informāciju par All normatīvo ietvaru

9.3.3. Ieteikumi par neatbilstību novēršanu starp pieejamiem un nepieciešamiem datiem

Lai novērstu 8.2.2. sadaļā minētās nepilnības, rekomendējam veikt šādas darbības datu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai:

- 1) Veikt grozījumus 17.08.2010 MK noteikumos nr. 788. "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība", iekļaujot prasību iesniegt šādu informāciju par studējošo augstākās izglītības iestādē - iemesls eksmatrikulācijai no augstākās izglītības iestādes. Papildus, paredzēt ierobežotu izvēļu skaitu iemesla norādīšanai, lai dati būtu viegli apstrādājami un salīdzināmi starp institūcijām, nosakot šādas izvēļu kategorijas:
  - a) Nespēja izpildīt akadēmiskās prasības (atskaitīti);
  - b) Personīgi/ģimenes apstākļi;
  - c) Finansiāli iemesli;
  - d) Programma neatbilst gaidām (t.sk. tie, kas aiziet mācīties citur);

- e) Jaunas darba iespējas;
- f) Nespēja apvienot ar esošo darbu.

Izstrādāt normatīvo ietvaru, kas paredz obligātu prasību studentiem, kas iesniedz iesniegumu par eksmatrikulāciju, atzīmēt iesniegumā vienu no iemesliem. Tas nav obligāti, ja All eksmatrikulē studējošo saistībā ar akadēmisko prasību neizpildi (šajos gadījumos iesnieguma sagatavošana nav studējošā iniciatīva, kā rezultātā informācijas ticamība ir zemāka).

- 2) Veikt grozījumus 17.08.2010 MK noteikumos nr. 788. "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība"
  - a) paredzot iespēju All norādīt studējošo saņemtos apbalvojumus par izstrādātajiem noslēguma darbiem, norādot papildinformācijas aizpildīšanas iespēju pie datu punkta – "studējošajam izsniegtais izglītību apliecinošais dokuments".
  - b) Nodrošināt sasaisti ar Invaliditātes informācijas sistēmu, Datu sniedzēja funkcijas piešķirot CSP, kas pamatojoties uz saņemtajiem izejas datiem (studējošo personas-kods), sagatavo anonimizētus pārskatus par studējošiem ar invaliditāti vai īpašām vajadzībām (skaits, īpatsvars).
- 3) Veikt grozījumus 17.08.2010 MK noteikumos nr. 788. "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība", papildinot VID un CSP sagatavojamo informācijas apjomu absolventu reģistram, kas dot iespēju noteikt absolventu nodarbinātību izvēlēta laika periodā pēc absolvēšanas (18 mēneši).
- 4) Veikt grozījumus 17.08.2010 MK noteikumos nr. 788. "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība", paredzot iespēju akadēmiskā personāla reģistrā iekļaut:
  - a) informāciju par akadēmiskā personāla veiktajām profesionālās pilnveides aktivitātēm.
  - b) faktisko akadēmiskā personāla slodzi (PLE vai stundu) izteiksmē.
- 5) Veikt grozījumus 14.07.2015 MK noteikumu nr. 407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" 12.2. punktā, iekļaujot nosacījumu Akadēmiskās Informācijas Centram sadarbībā ar ekspertiem izstrādāt skaidru studējošo, absolventu un darba devēju aptauju veikšanas metodiku, lai nodrošinātu vienotu aptauju veikšanu un datu salīdzināmību. Ieteicama ekspertu iesaiste Centra izstrādāto jautājumu izvērtēšanā un metodikas izstrādē. Ieteicams obligātos jautājumus integrēt All veiktajās aptaujās
- 6) Veikt grozījumus 14.07.2015 MK noteikumu nr. 407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" 66. punktā, paredzot obligātu prasību pārskatos par veiktajām darbībām studiju virzienu pilnveidei iekļaut iepriekšējā gadā veiktās studējošo aptaujas rezultātus (iekļaujot AIC definētos obligātos jautājumus) un šo informāciju iesniegt IZM līdz 15. janvārim (elektroniski, Excel formātā).
- 7) Izstrādāt normatīvo ietvaru, kas paredz iesniegt informāciju par akadēmiskā personāla pētniecības rezultātiem (publikācijām, konferencēm u.tml.) Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmā (NZDIS)
- 8) Veikt grozījumus 02.05.2006. MK not. 348 "Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību", paredzot prasības:
  - a) iesniegt informāciju par ienākumiem no privātiem avotiem, t.sk no intelektuālā īpašuma tirdzniecības un industrijas pasūtītiem līgumdarbiem
  - b) iesniegt informāciju par ienākumiem no profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmām
  - c) iesniegt informāciju par:

- i) Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu
- ii) Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību starptautiski atzītiem standartiem (ja attiecināms)
- iii) Augstākās izglītības iestādes starptautisko akreditāciju (ja attiecināms)
- iv) Iekšējiem nosacījumiem, kas paredz noteiktus soļus akadēmiskās integritātes nodrošināšanas pasākumu īstenošanai
- v) Iekšējiem nosacījumiem, kas paredz noteiktus soļus studējošo karjeras atbalsta pasākumu īstenošanai
- vi) Iekšējiem nosacījumiem (t.sk. uzņemšanas nosacījumi), kas paredz noteiktas darbības vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai neprivilģētām un tradicionāli vāji pārstāvētām studējošo grupām.

10. Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ieviešanas vadlīnijas (mehānisms un izmaksas)

Šajā sadaļā tiek aprakstītas AI kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanā iesaistītās institūcijas, kā arī katra monitoringa sistēmas darbības virziena (10) ieviešanas mehānisms un ar to saistītās izmaksas.

10.1. Iesaistītās institūcijas

Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) (vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības un zinātnes nozarē, izstrādā un īsteno izglītības, zinātnes tehnoloģiju attīstības un inovāciju politiku).

Atbildība AI kvalitātes monitoringā: Nodrošina monitoringa sistēmas ieviešanu, izejas datu uzturēšanu un monitoringa ziņojumu izstrādi

Akadēmiskās informācijas centrs (AIC) ir Latvijas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas aģentūra, kuras kompetencē ir augstākās izglītības iestāžu, studiju virzienu akreditācijas un studiju programmu licencēšanas organizēšana, kā arī citi ar augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu saistītie uzdevumi.

Atbildība AI kvalitātes monitoringā: Nodrošina All akreditācijai/licencēšanai iesniegto datu uzturēšanu un apkopošanu. Nodrošina izejas datus kvalitātes indikatoriem, kas saistīti ar akreditācijas rezultātiem un ekspertu novērtējumu. Monitoringa sistēmas ietvaros īsteno ekspertu rekomendāciju ieviešanas monitoringu un tematisko ziņojumu sagatavošanu.

Valsts izglītības satura centrs (VISC) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina mācību satura izstrādi vispārējā izglītībā, pārrauga tā īstenošanu un veic citas funkcijas.

Atbildība AI kvalitātes monitoringā: Nodrošina izejas datus kvalitātes indikatoriem (Centralizēto eksāmenu rezultātu datu bāzes uzturēšana)

Valsts ieņēmumu dienests

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir finanšu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā

Ieteicamā iesaiste AI kvalitātes monitoringā: Nodrošina izejas datus kvalitātes indikatoriem, kā arī veic AI iesniegto datu triangulāciju

Nodarbinātības valsts aģentūra

Nodarbinātības valsts aģentūra (turpmāk – NVA) ir labklājības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā.

Ieteicamā iesaiste AI kvalitātes monitoringā: Nodrošina izejas datus kvalitātes indikatoriem, kā arī veic AI iesniegto datu triangulāciju

10.2. Pierādījumos balstītas kvalitātes veicināšanas politikas veidošanas atbalsts

14. Ilustrācija Pierādījumos balstītas politikas īstenošanas atbalsta elementi

Augstākās izglītības monitoringa sistēmas elements "Pierādījumos balstītas politikas veidošanas atbalsts" (14. Ilustrācija) tiek veidots tā, lai risinātu galvenās šī brīža problēmas ar izglītības sistēmu saistītās informācijas kontekstā. Kā galvenie izaicinājumi saskaņā ar IZM secinājumiem uzskatāmi:

- Datu fragmentācija
- Datu verificācijas un salīdzināšanas iespējamību trūkums
- Dažādas metodoloģiskas pieejas starp All un to informācijas sistēmām
- Informācijas trūkums par atsevišķiem AI aspektiem
- Nepietiekama sasaiste ar nozares politikas plānošanas uzdevumiem

10.2.1. Informācijas pieejamība politikas instrumentu izstrādei

Lai nodrošinātu informācijas bāzes pilnveidošanu un vienotu pieeju datu sagatavošanai, tiek apskatīti trīs iespējamie monitoringa ieviešanas mehānismi (7. Tabula)

7. Tabula AI kvalitātes monitoringa ieviešanas mehānismu varianti

Mehānisms	Apraksts	Pluši	Mīnusi
Jaunas, autonomas informācijas sistēmas izveide	Tiek izveidota jauna, augstākās izglītības monitoringa vajadzībām paredzēta informācijas sistēma, kas paredz izejas datu apkopošanu, uzturēšanu un apstrādi	Nodrošināta vienota metodoloģija datu sagatavošanā Ērta datu pieejamība	Augstas sākotnējās izmaksas Datu dublēšanās ar esošajām sistēmām (lieks resursu patēriņš sistēmas uzturēšanai) Administratīvais slogs All informācijas sagatavošanai un ievadīšanai vairākās sistēmās
Atsevišķa monitoringa ziņojuma saņemšana no All	Tiek izstrādāts normatīvais ietvars ar obligātu prasību iesniegt All sagatavotu ziņojumu monitoringa vajadzībām	Zemas administratīvās izmaksas Iegūta visa nepieciešamā informācija	Ierobežotas datu verificācijas un salīdzināšanas iespējas Administratīvais slogs All informācijas sagatavošanai vairākiem ziņojumiem All rīcībā esošās informācijas nepietiekamība
Modifikācijas esošajās informācijas sistēmās un informācijas plūsmas nodrošināšana	Tiek pielāgotas esošās informācijas sistēmas un to normatīvais ietvars, lai iegūtu monitoringa vajadzībām nepieciešamos izejas datus. Tiek definēta rādītāju aprēķina metodika, lai nodrošinātu vienotu pieeju datu sagatavošanā. Tiek izstrādāti procesi informācijas plūsmas nodrošināšanai starp informācijas sistēmām.	Nodrošināta vienota metodoloģija datu sagatavošanā Ērta datu pieejamība Samazināts administratīvais slogs All Iespējas verificēt iesniegto informāciju	Nepieciešami resursi informācijas sistēmu pielāgošanai AI kvalitātes monitoringa sistēmas vajadzībām, kā arī informācijas plūsmas nodrošināšanai starp sistēmām (izdevumi procesa automatizācijai)

Izvērtējot augstāk minētos variantus, kā optimālākais tiek izvēlēts mehānisms, kas paredz esošo informācijas sistēmu un to pārvaldes protokolu pielāgošanu AI kvalitātes monitoringa vajadzībām.

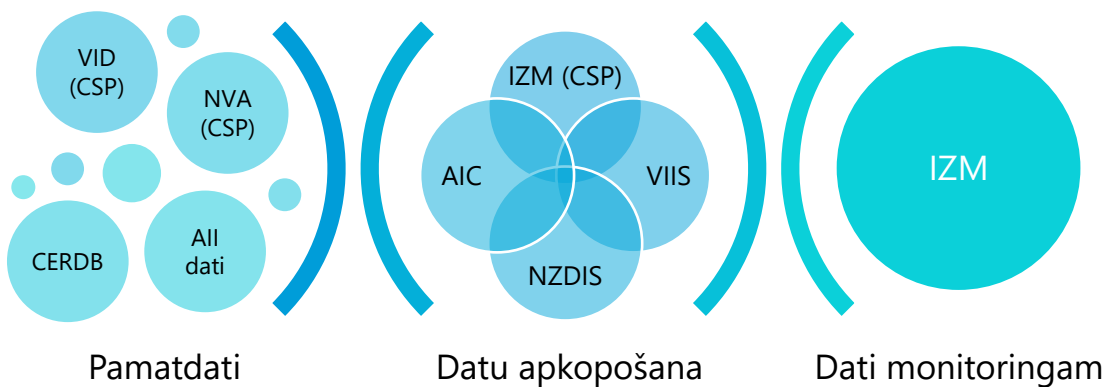
Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ietvaros dati tiks uzkrāti šādos griezumos:

- Augstākās izglītības tematisko grupu līmenī (saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju)
- Augstākās izglītības institūciju līmenī
- Augstākās izglītības studiju virzienu līmenī
- Augstākās izglītības studiju programmu līmenī

Tas ļaus analizēt kvalitātes indikatoru dinamiku un politikas instrumentu kopīgo ietekmi uz tematisko jomu, All darbības un studiju virzienu/programmu attīstību.

Atbilstošu datu uzkrāšanai tiks paplašināti nacionālā līmeņa statistikas dati Augstākās izglītības jomā (datu klāsts un izlases apjoms), pielāgotas informācijas sistēmas, kā arī pilnveidots normatīvās bāzes regulējums. Plānotā datu uzturēšanas struktūra attēlota 15. Ilustrācija

15. Ilustrācija AI kvalitātes monitoringa sistēmas datu uzturēšanas struktūra

Pamatdatus Augstākās izglītības kvalitātes monitoringam nodrošina Augstākās izglītības iestādes. Papildus tiek izmantoti sekundārie datu avoti – VID, NVA, CER, Scopus datu bāzes. Zemāk aprakstītā ieteicamā informācijas plūsma no datu avotiem:

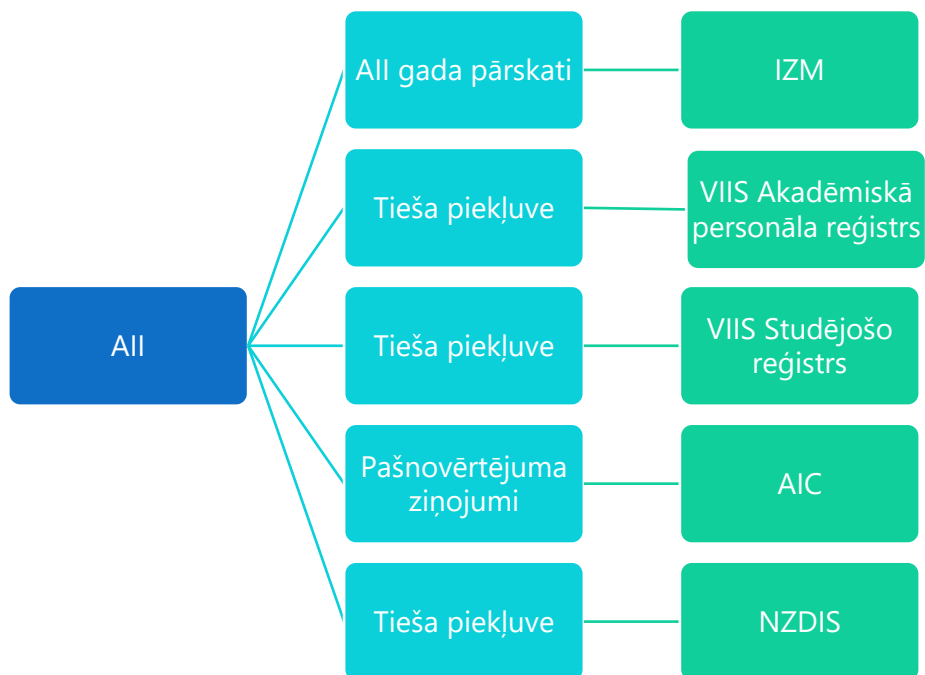
- Informācija no VID un NVA par absolventu nodarbinātību (Absolventu reģistra ietvaros) tiek apkopota CSP un pielāgota augstākās izglītības kvalitātes monitoringa prasībām un nodota IZM automātiski katru gadu līdz 31. decembrim.
- Informācija no NZDIS tiek automātiski apkopota augstākās izglītības kvalitātes monitoringa prasībām un nodota IZM līdz 15. janvārim.
- Informācija no VIIS tiek automātiski apkopota augstākās izglītības kvalitātes monitoringa prasībām un nodota IZM līdz 30. novembrim

- Informācija no Centralizētās eksāmenu datu bāzes tiek apkopota CSP un pielāgota augstākās izglītības kvalitātes monitoringa prasībām un nodota IZM automātiski katru gadu līdz 31. oktobrim.
- Informāciju no All gada pārskatiem IZM apkopo līdz 15. februārim.
- Informāciju no par ārējās kvalitātes nodrošināšanu (saskaņā ar 1. pielikuma 10. sadaļā aprakstīto informāciju) AIC sagatavo un iesniedz IZM līdz 1. februārim.

Datu plūsma no Augstākās izglītības iestādēm ir attēlota 16. Ilustrācija

16. Ilustrācija Plānotā datu plūsma no All

8. tabula Veicamie soļi AI kvalitātes monitoringa sistēmai nepieciešamās datu struktūras izveidei

Datu avots/ Informācijas sistēma	Darbība	Atbildīgā institūcija	Soļi	Izmaksas
NZDIS	Paplašināt NZDIS tvērumu, lai iekļautu iespējas apkopot akadēmiskā personāla zinātniskās darbības rezultātus arī no AI, kas nav iekļautas zinātnisko institūciju reģistrā	IZM	Veikt izmaiņas Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumos Nr.318 "Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmas noteikumi", kas nosaka NZDIS darbību	Izmaksas saistītas ar jaunas funkcionalitātes (datu lauku) izstrādi NZDIS reģistrā. Izmaksu apmērs atkarīgs no tirgus cenas ieviešanas periodā. Iespējamās papildu izmaksas datu uzturēšanai, kas atkarīgas no informācijas apjoma
All pašnovērtējumu ziņojumi/studiju virzienu pilnveides darbību ikgadējie pārskati	Nodrošināt vienotu metodiku studējošo, darba devēju un absolventu aptaujāšanā. Nodrošināt regulāru informāciju par studējošo aptauju rezultātiem .	IZM/AIC	Veikt grozījumus 14.07.2015 MK noteikumu nr. 407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" 12.2. punktā un 66. punktā: • iekļaujot nosacījumu Akadēmiskās Informācijas Centram sadarbībā ar ekspertiem izstrādāt skaidru studējošo, absolventu un darba devēju aptauju veikšanas metodiku,	Papildus izdevumus rada ekspertu piesaiste studējošo, darba devēju un absolventu aptauju metodikas izstrādē. Papildus izdevumus rada nepieciešamība nodrošināt cilvēkresursus IZM iegūtās informācijas analizēšanai. All līmenī iespējamās vienreizējas izmaksas obligāto jautājumu integrēšanai esošajās studējošo aptaujās.

			<ul style="list-style-type: none"> iekļaujot nosacījumu studējošo aptaujas veikt katru gadu un iesniegt IZM 	
All gada pārskati	<p>Paplašināt All gada pārskatos iekļauto informāciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> iesniegt informāciju par ienākumiem no privātiem avotiem, t.sk no intelektuālā īpašuma tirdzniecības un industrijas pasūtītiem līgumdarbiem iesniegt informāciju par ienākumiem no profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmām iesniegt informāciju par All iekšējiem darbības nosacījumiem (skat..9.3.3. sadaļu, 8. punkts) 	IZM/All	Veikt grozījumus All gada pārskatu sagatavošanas normatīvajā ietvarā, paredzot atbilstošās prasības	Šīs darbības var radīt papildu slogu All, taču to kompensē sistēmas ieviešanas rezultātā samazinātais slogs akreditācijas procesā un finansējuma aprēķina procesā.
Akadēmiskā personāla reģistrs	<p>Paplašināt AP reģistra tvērumu, norādot:</p> <ul style="list-style-type: none"> akadēmiskā personāla slodzi (PLE vai stundu) izteiksmē informāciju par akadēmiskā personāla veiktajām profesionālās pilnveides aktivitātēm. 	IZM	Veikt grozījumus 17.08.2010 MK noteikumos nr. 788. "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība"	<p>Izmaksas saistītas ar jaunas funkcionalitātes (datu lauku) izstrādi AP reģistrā. Izmaksu apmērs atkarīgs no tirgus cenas ieviešanas periodā.</p> <p>Darbība nerada papildu izdevumus All, jo informācija All līmenī jau tiek apkopota.</p>

Absolventu reģistrs	<p>Paplašināt Absolventu reģistrā iekļaujamo informāciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iekļaut apkopojumu par All absolventu veikto uzņēmējdarbību (nodibinātie uzņēmumi,) • Iekļaut apkopojumu par absolventu nodarbinātību 18 mēnešus pēc absolvēšanas. • Sniegt informāciju, cik absolventu strādā profesijā vai profesijai ekvivalentā darbā (pēc vidējā atalgojuma) 	IZM	<p>Veikt grozījumus AP reģistra normatīvajā ietvarā, paplašinot CSP sniegto apkopojumu detalizāciju, kā arī paplašinot VID un NVA sniegto datu apjomu</p>	<p>Izmaksas saistītas ar jaunas funkcionalitātes izstrādi Absolventu reģistrā. Izmaksu apmērs atkarīgs no tirgus cenas ieviešanas periodā.</p> <p>Papildus izmaksas var radīt nepieciešamība pēc papildus cilvēkresursiem CSP, kas veic datu apstrādi pirms nodošanas IZM.</p>
Studējošo reģistrs	<p>Paredzēt iekļaut informāciju par iemesliem eksmatrikulācijai no augstākās izglītības iestādes, .</p> <p>Paredzēt iespēju All norādīt studējošo saņemtos apbalvojumus par izstrādātajiem noslēguma darbiem, norādot papildinformācijas aizpildīšanas iespēju pie datu punkta – "studējošajam izsniegtais izglītību apliecinātais dokuments".</p>	IZM/All	<p>Veikt grozījumus 17.08.2010 MK noteikumos nr. 788. "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība".</p> <p>Izstrādāt normatīvo ietvaru, kas paredz obligātu prasību studentiem, kas iesniedz iesniegumu par eksmatrikulāciju, atzīmēt iesniegumā vienu no iemesliem. Tas nav obligāti, ja All eksmatrikulē studējošo saistībā ar akadēmisko prasību neizpildi (šajos gadījumos iesnieguma sagatavošana nav studējošā</p>	<p>Izmaksas saistītas ar jaunas funkcionalitātes (datu lauku) izstrādi AP reģistrā. Izmaksu apmērs atkarīgs no tirgus cenas ieviešanas periodā.</p> <p>Darbība nerada būtiskus papildus izdevumus All, jo informācija All līmenī jau tiek apkopota.</p>

			iniciatīva, kā rezultātā informācijas ticamība ir zemāka	
Studējošo reģistrs	Nodrošināt informāciju par studējošiem ar invaliditāti vai īpašām vajadzībām.	IZM (CSP)	Nodrošināt sasaisti ar Invaliditātes informācijas sistēmu, Datu sniedzēja funkcijas piešķirot CSP, kas pamatojoties uz saņemtajiem izejas datiem (studējošo personas-kods), sagatavo anonimizētus pārskatus par studējošiem ar invaliditāti vai īpašām vajadzībām (skaits, īpatsvars).	Izmaksas saistītas ar jaunas funkcionalitātes izstrādi Studējošo reģistrā. Izmaksu apmērs atkarīgs no tirgus cenas ieviešanas periodā. Papildus izmaksas var radīt nepieciešamība pēc papildus cilvēkresursiem CSP, kas veic datu apstrādi pirms nodošanas IZM.
Centralizētā eksāmenu rezultātu datu bāze	Nodrošināt informāciju par imatrikulēto studentu centralizēto eksāmenu rezultātiem	IZM/VISC (CSP)	Nodrošināt sasaisti ar Centralizētā eksāmenu rezultātu datu bāze, Datu sniedzēja funkcijas piešķirot CSP, kas pamatojoties uz saņemtajiem izejas datiem (studējošo personas-kods), sagatavo anonimizētus pārskatus par studējošo centralizēto eksāmenu rezultātiem studiju programmu griezumā, studiju virzienu, All un tematisko jomu un grupu līmenī (dodot iespēju noteikt katras grupas procentīli)	Izmaksas saistītas ar jaunas funkcionalitātes izstrādi Studējošo reģistrā. Izmaksu apmērs atkarīgs no tirgus cenas ieviešanas periodā. Papildus izmaksas var radīt nepieciešamība pēc papildus cilvēkresursiem CSP, kas veic datu apstrādi pirms nodošanas IZM.

10.2.2. Procesi kvalitātes attīstības izvērtēšanai

Galvenais rīks kvalitātes attīstības izvērtēšanas augstākās izglītības monitoringa sistēmā ir Augstākās izglītības monitoringa ziņojuma sagatavošana, kuru veic Izglītības un Zinātnes Ministrija sadarbībā ar Akadēmiskās informācijas centru, kas nodrošina augstākās izglītības monitoringa ziņojuma attiecīgās sadaļas (atbilstoši Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ziņojuma paraugam) sagatavošanu. Monitoringa ziņojums tiek publicēts IZM mājas lapā.

Augstākās izglītības monitoringa ziņojuma mērķi ir:

- Novērtēt virzību uz izvirzītajiem augstākās izglītības kvalitātes mērķiem
- Analizēt izvirzīto indikatoru vērtību dinamiku un to cēloņsakarības ar ilgtermiņa mērķiem
- Nodrošināt informāciju pamatota lēmuma par resursu sadali starp augstākās izglītības sistēmu un citām vajadzībām, kā arī pašā augstākās izglītības sistēmas iekšpusē
- Izvērtēt īstenoto atbalsta aktivitāšu vai ieviesto politikas instrumentu efektivitāti kvalitātes veicināšanā
- Identificēt pilnveides iespējas kvalitāti raksturojošos indikatoros
- Nodrošināt informāciju sabiedrības informēšanai par tās sniegto resursu izlietojumu augstākās izglītības sistēmā

Tā kā viens no AI kvalitātes monitoringa sistēmas uzdevumiem ir sabiedrības informēšana par resursu izlietojumu AI sektorā, kas var tikt izmantots studējošo informēšanai pirms izvēles izdarīšanas, ir būtiski informāciju atjaunot regulāri. Tā kā galvenie datu avoti informāciju atjauno ne retāk kā reizi gadā, paredzēts, ka monitoringa ziņojums tiek sagatavots un publicēts **reizi gadā**. Lai informācija būtu pieejama potenciālajiem studentiem pirms iestāšanās kādā no AI, ziņojums jāpublicē IZM mājas lapā līdz 15. februārim. Monitoringa ziņojuma paraugs pievienots pielikumā nr.1

10.3. Sinerģija ar ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūras darbību

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas darbība norit ciešā sinerģijā ar ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūras darbību, kas kopā ar augstākās izglītības iestādes iekšējo kvalitātes nodrošināšanas sistēmu īsteno augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu.

Sinerģijas iespējas:

- Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas informācijas bāzes nodošana ekspertu grupai akreditācijas/licencēšanas novērtēšanas ietvaros. Tas nodrošinātu akreditācijas procesā izmantotās informācijas korektumu, kā arī samazinātu administratīvo slogu AI. Tiek rekomendēts ilgtermiņā nodrošināt automātisku informācijas nodošanu ekspertiem, padarot pieejamus gan noteiktos indikatorus, gan to bāzes datus, radot iespēju ekspertiem modelēt individuālus indikatorus, kas nepieciešami individuāliem vērtējumiem.
- Ekspertu rekomendāciju ieviešanas monitorings, kā sastāvdaļa no kvalitātes monitoringa sistēmas (šis process detalizēti aprakstīts 11.2. sadaļā)

- Kaut arī akreditācijas vērtējums netiek tieši izmantots kā kvalitātes indikators kvalitātes monitoringa sistēmas ietvaros, akreditācijas fakts un piešķirtais akreditācijas perioda ilgums ir nozīmīgs signāls par kvalitātes esamību, kas tiek izmantots citu kvalitātes indikatoru analītiskajā izvērtējumā.

10.4. Analītiskās kapacitātes attīstība

Sekmīgas AI kvalitātes monitoringa īstenošanas un pierādījumos balstītas Augstākās izglītības politikas veidošanas priekšnosacījums ir būtiski uzlabota Latvijas augstākās izglītības nozares pārvaldības, ekspertīzes un analīzes kapacitāte augstākās izglītības ārējās kvalitātes nodrošināšanas institūcijās un institūcijās, kas atbild par politikas veidošanu.

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmā iekļautos indikatorus nav paredzēts vai iespējams izmantot lēmumu pieņemšanā, neņemot vērā AI, tematiskās jomas vai grupas, vai tautsaimniecības sektora specifiku un radīto kontekstu. Sadaļā 9.2. ir apkopoti indikatoru izvēles procesā identificētie interpretācijas ierobežojumi, kam jāpievērš uzmanība indikatoru analizē.

Līdz ar to, katras AI, SV vai SP izvērtēšanai ir nepieciešams atlasīt tam piemērotākos indikatorus, kā arī veikt analīzi, ņemot vērā Augstākās izglītības sistēmas kopējo un AI, SV vai SP specifisko kontekstu. Tā dēļ, lai korekti interpretētu identificēto indikatoru vērtības un izdarītu precīzus secinājumus par to dinamiku, ir nepieciešams nozarē izglītota un pieredzējuša eksperta viedoklis un vērtējums.

Analītiskās kapacitātes attīstībai tiek rekomendēts veikt šādus soļus:

- Izveidot patstāvīgu augstākās izglītības kvalitātes un politikas analīzes departamentu IZM pārraudzībā vai nodrošināt papildu cilvēkresursus citos departamentos AI kvalitātes monitoringa veikšanai. Paredzēts, ka pietiekamas analītiskās kapacitātes nodrošināšanai nepieciešami vidēji 3 maģistra/doktora līmeņa eksperti. Šis pieņēmums balstīts uz Lietuvas ir Lietuvas valdības zinātnes un augstākās izglītības monitoringa un analīzes centra Augstākās izglītības politikas un karjeras analīzes vienības sastāva analīzi [18]. Paredzēts, ka šī mehānisma ieviešana radīs papildus izdevumus aptuveni **67 500 EUR** gadā, kas saistīti ar valsts institūciju personāla izmaksām jaunajiem darbiniekiem. Detalizētu aprēķinu skatīt 5. pielikumā.
- Nodrošināt papildu cilvēkresursus ārējās kvalitātes nodrošināšanas aģentūrā – Akadēmiskā Informācijas Centra departamentam Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra (AIKA), kas nepieciešama ekspertu rekomendāciju ieviešanas monitoringam un analīzei, tematisko pētījumu izstrādei un akreditācijas statistikas apkopošanai un analīzei monitoringa ziņojumam, saskaņā ar 11. sadaļā aprakstītajām funkcijām. Paredzēts, ka pietiekamas analītiskās kapacitātes nodrošināšanai nepieciešams aptuveni viens maģistra/doktora līmeņa eksperts, kura atalgojuma izmaksas prognozējamās aptuveni **22 500 EUR** apmērā. Detalizētu aprēķinu skatīt 5. pielikumā
- Piedalīties starptautiskos salīdzinošos pētījumos, kā, piemēram, OECD Higher Education Benchmarking Exercise, EuroStudent, EuroGraduate utml.
- Veikt regulārus sistēmas līmeņa pētījumus, kā, piemēram, absolventu karjeras un personīgās attīstības pētījumus, kas var sniegt būtisku ieskatu augstākās izglītības kvalitātē

10.5. Informācijas nodrošināšana sabiedrībai

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas uzdevums ir arī nodrošināt informāciju sabiedrības informēšanai par tās sniegto resursu izlietojumu augstākās izglītības sistēmā. Šī uzdevuma izpildei tiek rekomendēts publiskot izvirzīto kvalitātes indikatoru un akreditācijā/licencēšanā saņemtos ekspertu vērtējumus sabiedrībai ērti pieejamā formātā, kas ļauj salīdzināt studiju programmas, studiju virzienus un augstākās izglītības iestādes.

Citu EQAR reģistrētu aģentūru prakse liecina, ka lietderīga ir atsevišķa datu agregatora izveide, kas apkopo informāciju no esošajām datu bāzēm un ļauj tiem ērti tiešsaistē piekļūt gan ekspertiem, gan sabiedrības locekļiem. Šāda sistēma ir ieviesta Horvātijā – MOZVAG (SRCE, 2017) un Lietuvā - Mosta [18].

Tomēr, agrīnā augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanas stadijā tiek rekomendēts indikatoru apkopošanu un analīzi veikt manuāli, lai noteiktu optimālās metodes indikatoru aprēķiniem un datu ieguvei, kas vēlāk izmantojamas datu sistēmās tehniskās specifikācijas izstrādei.

10.6. Ieviešanas šķēršļi un riski

Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas koncepcijas izstrādes procesā identificēti šādi potenciālie ieviešanas šķēršļi un riski:

- 1) Nepietiekams finansējums analītiskās kapacitātes nodrošināšanai – augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas modelis neparedz individuālu indikatoru izmantošanu lēmumu pieņemšanai, kā dēļ ir nepieciešama ievērojama analītiskā kapacitāte politikas veidotāju institūcijā, lai adekvāti izmantotu paplašinātās informācijas bāzes potenciālu. Pastāv risks, ka ierobežota finansējuma ietekmē, indikatori tiks izmantoti kā pamats būtisku lēmumu pieņemšanai, neveicot nepieciešamo analīzi un konteksta izvērtējumu. Riska novēršanai rekomendēts sistēmās ieviešanas procesa plānošanā paredzēt adekvātus līdzekļus datu analīzei.
- 2) Augstākās izglītības iestāžu uzvedības “nevēlamas modifikācijas” – Pastāv risks, ka Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanas uzsākšana radīs nekorektas iniciatīvas Augstākās izglītības iestādēm modificēt savu darbību un līdz ar to “pielāgot” atsevišķu rādītāju vērtības. Šī riska iespējamība ir klātesoša arī situācijā, kad indikatori nav vēl piesaistīti nevienam politikas instrumentam. Riska novēršanai tiek rekomendēts nodrošināt caurspīdīgu AI kvalitātes monitoringa ieviešanas procesu, lai novērstu nekorektas informācijas rezultātā radītu uzvedības kropļošanu “baiļu” ietekmē. Papildus, katra politikas instrumenta izstrādes procesā atkārtoti izvērtēt izmantojamo indikatoru datu avotu manipulāciju iespējas.
- 3) Kaut arī augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēma tiek veidota tā, lai kopumā samazinātu administratīvo slogu augstākās izglītības iestādēm, pastāv risks, ka AI nebūs spējīgas absorbēt īstermiņa izmaksas, kas rodas vienreizējo aktivitāšu veikšanai, bez papildu finansējuma (piemēram, zinātniskā darba rezultātu ievietošana NZDIS). Tas var radīt negatīvu reakciju pret sistēmas ieviešanu, kas savukārt ietekmētu iegūstamo datu kvalitāti. Riska novēršanai nepieciešams nodrošināt skaidru informāciju AI par ilgtermiņa ieguvumiem no sistēmas ieviešanas vai piešķirt vienreizēju finansējumu sistēmas darbības uzsākšanai.

11. AIC loma augstākās izglītības kvalitātes monitoringa procesā

11.1. AIC funkciju apraksts

Saskaņā ar normatīvo ietvaru AIC šobrīd ir noteiktas šādas funkcijas, kas saistītas ar augstākās izglītības kvalitātes monitoringu:

- Nodrošināt augstākās izglītības institūciju un studiju virzienu kvalitātes pēcnovērtējuma monitoringu/pilnveidi;
- Veikt sistēmas līmeņa analīzi, pētījumus, piedalīties projektos ar ārējās kvalitātes nodrošināšanu saistītajos jautājumos.

Papildus, saistībā ar AI kvalitātes monitoringu, AIC ir saistošas šādas prasības, kas iekļautas Standartos un vadlīnijās kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (turpmāk tekstā - ESG):

- Ārējās kvalitātes nodrošināšanas procedūrām jābūt uzticamām, lietderīgām, iepriekš noteiktām, konsekventi īstenotām un publiskotām, un tajās ir iekļauti konsekventi pēcnovērtējuma (*angļu val. - follow-up*) pasākumi (Standarts 2.3.)
  - ESG noteiktās vadlīnijas - Ārējā kvalitātes nodrošināšana nebeidzas ar ekspertu ziņojumu. Ziņojums sniedz augstskolai/ koledžai skaidras vadlīnijas darbībai. Aģentūrām jābūt konsekventu pēcnovērtējuma pasākumu kopumam, lai izvērtētu augstskolas/ koledžas veiktās darbības. Pēcnovērtējuma pasākumu konkrēto veidu nosaka ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas uzbūve.
- Aģentūrām regulāri jāpublicē ziņojumi, kuros aprakstīti un analizēti galvenie secinājumi par viņu darbību ārējā kvalitātes nodrošināšanā. (Standarts 3.4.)
  - ESG noteiktās vadlīnijas - Veicot savu darbu, aģentūra iegūst informāciju par programmām un augstskolām/ koledžām, kas var būt noderīga arī ārpus konkrētās procedūras, tādējādi sniedzot materiālu strukturētai augstākās izglītības sistēmas analīzei kopumā. Iegūtie secinājumi var veicināt kvalitātes nodrošināšanas politikas un procedūru pārskatīšanu un pilnveidi augstskolu/ koledžu, nacionālā un starptautiskā kontekstā. Vispusīga un rūpīga šīs informācijas analīze uzrādīs attīstību, tendences un labas prakses piemērus vai arī ieilgušo problēmu jomas.

Lai noteiktu, kā ESG noteiktās prasības tiek ieviestas praksē, tika analizēta desmit Eiropas kvalitātes novērtēšanas reģistrā (EQAR) reģistrētu aģentūru (t.sk. Austrijas, Īrijas, Horvātijas, Lietuvas, Igaunijas, Norvēģijas, Šveices, Portugāles, Spānijas) pielietotā prakse, t.sk. veicamās funkcijas un loma augstākās izglītības kvalitātes monitoringā nacionālā un reģionālā līmenī. Šo valstu izmantotās prakses un risinājumi tiek savstarpēji salīdzinātas, akcentējot priekšrocības un trūkumus attiecībā uz augstākās izglītības kvalitātes monitoringu, ar mērķi sagatavot rekomendācijas AIC funkcijām augstākās izglītības kvalitātes monitoringa procesā. Pilni analīzes rezultāti iekļauti dokumenta 2. Pielikumā, savukārt 9. tabulā attēlotas analizēto aģentūru prakses stiprās un vājās puses, kas izmantotas rekomendāciju izstrādē AIC funkcijām.

9. Tabula EQAR reģistrētu aģentūru stipro un vājo pušu analīze

EQAR reģistrēta aģentūra	Stiprās puses	Vājās puses
AQ Austria (Austrija)	<ul style="list-style-type: none"> Tiek apkopoti ikgadēji ziņojumi no All; Tiek veikti sistēmas līmeņa pētījumi, t.sk. kvalitātes nodrošināšanas pētījumi reizi 3 gados. 	<ul style="list-style-type: none"> Ziņojumus neiesniedz visas All (valsts universitātes tos sniedz ministrijai); Nav noteikta prioritāro tematisko jomu pētījumu regularitāte vai tajos izvērtējamie rādītāji; Monitoringā AQ Austria galvenokārt izmanto All sniegto informāciju.
QQ Ireland (Īrija)	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāta caurspīdīga, vairākpakāpju sistēma, kā dažādas ieinteresētās puses iesaistīt AI kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībā; Detalizēti, unificēti ziņojumi par All kvalitāti ekspertu auditorijai un vienkāršāki sabiedrības informēšanai; Analizēti All izvērtējumi - to stiprās un vājās puses, ietekme, trūkumi; izstrādāti iespējamie nākotnes scenāriji (atkarībā no All izvērtējuma mērķa, intensitātes, vēlamā iznākuma u.c. mainīgajiem). 	<ul style="list-style-type: none"> Tiek izmantotas dažādas vērtēšanas metodoloģijas (mantojums no dažādajām pirms tam eksistējušajām aģentūrām), tāpēc trūkst konsekvences; Nav veikti sistēmas līmeņa pētījumi.
SKVC (Lietuva)	<ul style="list-style-type: none"> Veic dažādu AI kvalitātes indikatoru analīzi, pamatojoties uz MOSTA datiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Nav skaidra procedūra, kā tiek nodrošināta rekomendāciju ieviešana.
AZVO (Horvātija)	<ul style="list-style-type: none"> Monitoringa ietvaros tiek veikti tematiskie izvērtējumi, izveidojot ekspertu grupas. Ieviesta vienota datu ieguves sistēma MOZVAG 	<ul style="list-style-type: none"> Tematisko izvērtējumu rezultāti nav saistīti ar akreditācijas procesu.
EKKA (Igaunija)	<ul style="list-style-type: none"> Reizi gadā tiek sagatavots tematisks ziņojums par AI kvalitāti. 	

NOKUT (Norvēģija)	<ul style="list-style-type: none"> Tiek veikta regulāra studentu aptauja par AI kvalitāti, kuras rezultāti ir publiski pieejami. 	<ul style="list-style-type: none"> Akreditācijas vai auditu procedūras neparedz konkrētu rekomendāciju sniegšanu un to ieviešanas monitoringu.
A3ES (Portugāle)	<ul style="list-style-type: none"> Ziņojumu sagatavošana un rekomendāciju sniegšana tiek veikta tiešsaistē; Piesaistītajiem ekspertiem tiek sniegta apmācība vienas dienas garumā. 	<ul style="list-style-type: none"> Studenti nav iesaistīti akreditācijas ekspertu grupās; Ārvalstu eksperti nepiedalās apmācībā.
AAQ (Šveice)	<ul style="list-style-type: none"> Paredzēta ekspertu grupas izveide nosacījumu izpildes izvērtēšanai. 	<ul style="list-style-type: none"> Neskaidrības par nosacījumu izpildes izvērtējuma nozīmību starp AAQ un SAR .
DEVA (Spānija)	<ul style="list-style-type: none"> Programmu uzraudzība tiek veikta katru gadu, analizējot iesniegtos AI ziņojumus; Visa dokumentācija tiek sagatavota elektroniski. 	<ul style="list-style-type: none"> Institūcija ir atbildīga tikai par reģiona AI monitoringu.
QANU (Nīderlande)	<ul style="list-style-type: none"> Ekspertu panelis tiek saskaņots ar All. 	<ul style="list-style-type: none"> Nav pieejami finanšu līdzekļi pētījumu un salīdzinošo ziņojumu izstrādei, jo aģentūra strādā uz komisijas ienākumu bāzes; Institūcija var veikt novērtējumus tikai Nīderlandes robežās.

Lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību ESG noteiktajiem standartiem, AI kvalitātes monitoringa sistēmā AIC tiek paredzētas šādas funkcijas:

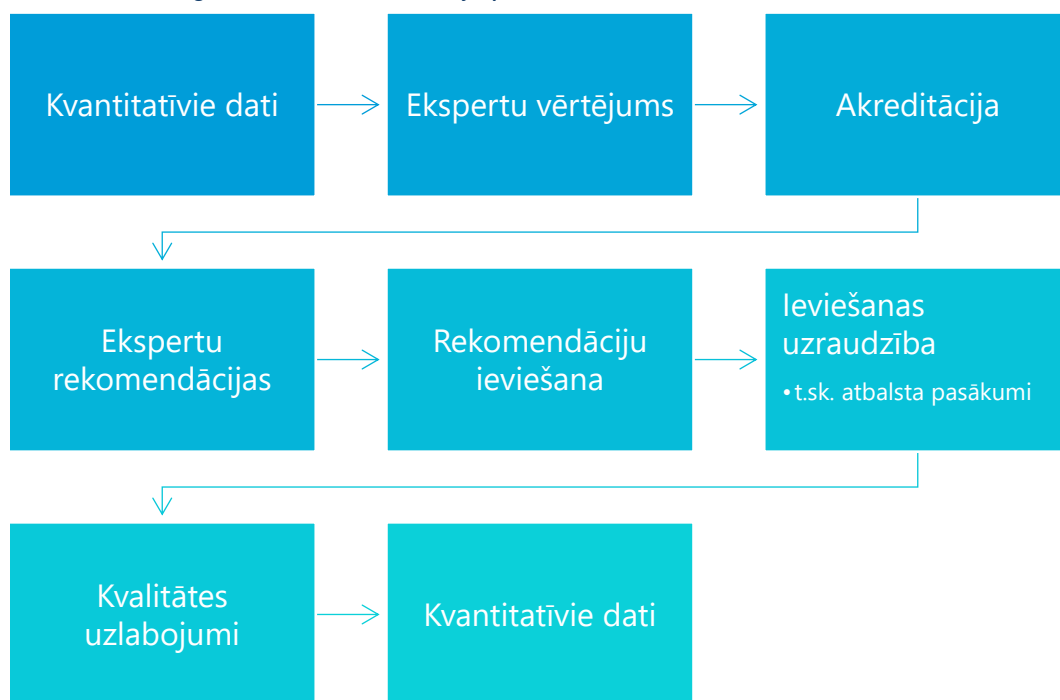
11.2. Ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas monitorings

AIC nodrošina, ka ekspertu grupa, veicot All izvērtējumu, norāda kritiskos aspektus atsevišķos kritērijos, kuri nav novērtēti ar maksimālo vērtējumu (piemēram, akadēmiskā personāla vai IT resursu pietiekamība):

- AIC izvērtē un saskaņo All sagatavoto ekspertu rekomendācijas ieviešanas plānu;
- AIC uzrauga ieviešanas plāna izpildi, izmantojot tiešsaistes sistēmu, kurā All ziņo par rekomendāciju ieviešanu;

- c) AIC uzrauga izmaiņas ekspertu norādītajos kritiskajos aspektos, lai noteiktu, vai netiek novērotas būtiskas svārstības (samazinājums)
  - i) Gadījumos, kad novērots būtisks samazinājums kritisko aspektu vērtībās kādā no kritērijiem, AIC veic padziļinātu izvērtēšanu:
    - (1) Organizējot intervijas
    - (2) Veicot vizītes AII
    - (3) Piesaistot ekspertus, t.sk. studējošo pārstāvjus
- d) Gadījumos, ja rekomendācijas netiek ieviestas, AIC noskaidro kavēšanās iemeslus un vajadzības gadījumā:
  - i) organizē seminārus par labo praksi
  - ii) ziņo Studiju akreditācijas komisijai

17. Ilustrācija AI kvalitātes monitoringa sistēmas darbība akreditācijas procesā

11.3. Tematisko ziņojumu sagatavošana

Lai nodrošinātu atbilstību ESG nosacījumiem, AIC izstrādā pieeju tematisko ziņojumu sagatavošanai par AI kvalitātes nodrošināšanu Latvijā. Tematisko ziņojumu regularitāti un tematiku nosaka AIC.

Papildus, katru gadu monitoringa pārskata vajadzībām AIC sagatavo informācijas apkopojumu par veikto akreditācijas/licencēšanas aktivitāšu statistiku monitoringa periodā, kurā iekļauti šādi dati:

- Jauno licencēto studiju programmu skaits pa studiju virzieniem

- Jauno licencēto studiju programmu skaits izglītības tematisko jomu griezumā
- Jauno akreditēto augstākās izglītības iestāžu skaits
- Kopējais studiju programmu skaits pa studiju virzieniem
- Kopējais studiju programmu skaits izglītības tematisko jomu griezumā
- Kopējais akreditēto augstākās izglītības iestāžu skaits

Papildus, monitoringa pārskata vajadzībām AIC izstrādā apkopojumu ekspertu rekomendāciju ieviešanas progresu, kurā iekļauta šāda informācija:

- Biežāk sastopamās ekspertu rekomendācijas akreditācijā vērtējamo aspektu griezumā
- Ekspertu rekomendāciju ieviešanas plānu izpildes gaita (ieviests laicīgi, kavējas pamatoti, kavējas nepamatoti, netika ieviests)
- AIC komentāri

Šo informāciju AIC sagatavo katru gadu, lai nodrošinātu ziņojuma publicēšanu līdz katra gada 15. februārim.

12. Atsauces

- [1] Nacionālā izglītības iespēju datubāze, «Izglītības sistēma Latvijā,» [Tiešsaiste]. Available: <http://www.niid.lv/node/9>.
- [2] Izglītības un zinātnes ministrija, «Augstākās izglītības iestādes,» [Tiešsaiste]. Available: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/augstakas-izglitibas-iestades>.
- [3] Studiju virzienu reģistrs, «Akreditētās augstskolas un koledžas,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://svr.aic.lv/Forms/HEIList.aspx?ac=2&cc=1&bc=1&tc=0>.
- [4] Izglītības un zinātnes ministrija, «Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016.gadā. Galvenie statistikas dati,» Rīga, 2017.
- [5] Izglītības un zinātnes ministrija, «RPIVA reorganizācija,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/rpiva-reorganizacija>.
- [6] Izglītības un zinātnes ministrija, «Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam,» Rīga, 2013.
- [7] European Commission, «Education and Training monitor 2016, Latvia,» 2016.
- [8] World Bank, «Higher Education Financing in Latvia: Final Report,» 2014.
- [9] Izglītības un zinātnes ministrija, «Augstākās izglītības finansēšanas modelis,» [Tiešsaiste]. Available: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/augstakas-izglitibas-finansesanas-modelis>.
- [10] Izglītības un zinātnes ministrija, «Pētījums par augstākās izglītības pārvaldību sadarbībā ar Pasaules banku,» 5. Aprīlis 2016. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/augstakas-izglitibas-finansesanas-modelis/pasaules-bankas-petijums-par-augstakas-izglitibas-parvaldibu>.
- [11] Izglītības un zinātnes ministrija, «Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: http://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_augst/Vienosh_laba_prakse_arvstud_final_161117.pdf.
- [12] Izglītības un zinātnes ministrija, «Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē,» [Tiešsaiste]. Available: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/vienosanas-par-labu-praksi-arvalstu-studejoso-piesaiste>.
- [13] H. W. S. P.-E. a. L. C. L. Schindler, «Definitions of Quality in Higher Education: A Synthesis of the Literature,» 2015.

- [14] A. S. Michaela Martin, «External Quality assurance in higher education: making choices,» 2007.
- [15] European Commission, «Augstākās izglītības kvalitāte un atbilstība,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/quality-relevance_lv.
- [16] Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA), «The European Higher Education Area in 2015 Bologna process implementation report,» 2015.
- [17] LR Ministru Kabinets, *Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi*, 2015.
- [18] Mosta, «About us,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.mosta.lt/en/about-us>.
- [19] Latvijas Republikas Finanšu Ministrija, *Projektu dati*, Saņemts 2017.
- [20] LR Finanšu Ministrija, «Darbības Programma „Uzņēmējdarbība un inovācijas”,» 2007.
- [21] LR Finanšu Ministrija, «Darbības Programma „Infrastruktūra un pakalpojumi”,» 2007.
- [22] LR Finanšu Ministrija, «Darbības Programma „Cilvēkresursi un nodarbinātība”,» 2011.
- [23] LR Finanšu ministrija, «Darbības Programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājums,» 2014.
- [24] LR Finanšu Ministrija, «Darbības Programmas „Uzņēmējdarbība un Inovācijas” papildinājums,» 2007.
- [25] LR Finanšu Ministrija, «Darbības Programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājums,» 2008.
- [26] LR Finanšu Ministrija, «ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" sasniegtie uzraudzības un ietekmes rādītāji,» [Tiešsaiste]. Available: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-uzraudzibas-raditaju-progress>.
- [27] LR Finanšu Ministrija, «ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" sasniegtie uzraudzības un ietekmes rādītāji,» [Tiešsaiste]. Available: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-uzraudzibas-raditaju-progress>.
- [28] LR Finanšu Ministrija, «ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" sasniegtie uzraudzības un ietekmes rādītāji,» [Tiešsaiste]. Available: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-uzraudzibas-raditaju-progress>.
- [29] LR Izglītības un zinātnes ministrija, «Zinātnisko institūtu finansējuma un rezultātīvo rādītāju apkopojums,» 2017, 2016, 2015, 2014. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.izm.gov.lv/lv/zinatne/zinatnes-finansejums/zinatniskas-darbibas-bazes-finansejums>.

- [30] LR Izglītības un zinātnes ministrija, *Zinātnisko institūciju bāzes finansējuma aprēķināšanai iesniegtie pārskati*, 2016.
- [31] LR Izglītības un zinātnes ministrija, *Zinātnisko institūciju bāzes finansējuma aprēķināšanai iesniegtie pārskati*, 2015.
- [32] LR Izglītības un zinātnes ministrija, *Zinātnisko institūciju bāzes finansējuma aprēķināšanai iesniegtie pārskati*, 2014.
- [33] LR Izglītības un zinātnes ministrija, *Zinātnisko institūciju bāzes finansējuma aprēķināšanai iesniegtie pārskati*, 2013.
- [34] LR Izglītības un zinātnes ministrija, *Zinātnisko institūciju bāzes finansējuma aprēķināšanai iesniegtie pārskati*, 2007.
- [35] Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, *LIAA dati par Kompetences centru programmu*, Saņemts 2017. gada jūlijā.
- [36] Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs, *Uzņēmumu reģistra dati par uzņēmumu dibinātājiem*, Dati iegūti 2017. gada jūlijā.
- [37] Valsts izglītības attīstības aģentūra, *VIAA dati par aktivitātes 1.1.1.2. projektu rezultātiem*, Saņemts 2017. gada martā.
- [38] Valsts izglītības attīstības aģentūra, *VIAA dati par aktivitātes 2.1.1.1. projektu rezultātiem*, Saņemts 2017. gada martā.
- [39] Valsts izglītības attīstības aģentūra, *VIAA dati par aktivitātes 2.1.1.2. projektu rezultātiem*, Saņemts 2017. gada martā.
- [40] Valsts izglītības attīstības aģentūra, *VIAA dati par aktivitātes 2.1.1.3.3. projektu rezultātiem*, Saņemts 2017. gada martā.
- [41] European Commission, «European Innovation Scoreboard 2017 Methodology report,» 2017.
- [42] European Commission, «European Innovation Scoreboard 2017,» 2017.
- [43] European Commission, «European Innovation Scoreboard 2017 database,» Retrieved in June 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/24141>.
- [44] «Scopus database,» [Tiešsaiste]. Available: <https://www.scopus.com/>.
- [45] Latvijas Republikas Saeima, «Zinātniskās darbības likums,» 19 Maijs 2005. [Tiešsaiste]. Available: <https://likumi.lv/doc.php?id=107337>.

- [46] Eiropas Komisija, «Nostādnes par valsts atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai,» 27 Jūnijs 2014. [Tiešsaiste]. Available: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&from=EN).
- [47] Technopolis Group, «Research Assessment Exercise,» 2014.
- [48] PWC, «Global entertainment & media outlook 2017-2021,» 2017.
- [49] Akadēmiskās Informācijas Centrs, *Studiju virzienu novērtēšanas komisijas kopīgā atzinuma izstrādāšanas vadlīnijas*.
- [50] SKVC, «About Us,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.skvc.lt/default/en/about>. [Piekļūts 2017].
- [51] Lanares, J., Wera, M., Vengris, S., Vasilevska M., «ENQA AGENCY REVIEW: CENTRE FOR QUALITY ASSESSMENT IN HIGHER EDUCATION (SKVC),» 2017.
- [52] N. Skaburskienė, «Centre for quality assessment in higher education quality manual,» 2011.
- [53] Lietuvas valdības rezolūcija, *Accreditation procedure of higher education institutions*, 2010.
- [54] SKVC, *Methodology for evaluation of higher education study programmes*, 2010.
- [55] SKVC, «About Quality Assurance,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.skvc.lt/default/en/quality-assurance/about-quality-assurance>.
- [56] ASHE, «About the Agency for Science and Higher Education,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <https://www.azvo.hr/en/about-ashe>.
- [57] J. D. V. C. D. S. Kohler, *ENQA Agency Review: Agency For Science And Higher Education (ASHE)*, 2017.
- [58] SRCE, «MOZVAG,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.srce.unizg.hr/en/mozvag>.
- [59] ASHE, «ASHE publishes 2016 Annual Report and 2017 Activity Plan,» 27 aprīlis 2017. [Tiešsaiste]. Available: <https://www.azvo.hr/en/news-archive/1615-ashe-publishes-2016-annual-report-and-2017-activity-plan>.
- [60] ASHE, «Consultations about the Mozvag system,» 30 decembris 2016. [Tiešsaiste]. Available: <https://www.azvo.hr/en/news-archive/1562-consultations-about-the-mozvag-system>.
- [61] ASHE, «Documents for the new cycle of reaccreditation of higher education institutions,» 9 augusts 2017. [Tiešsaiste]. Available: <https://www.azvo.hr/en/news-archive/1708-documents-for-the-new-cycle-of-reaccreditation-of-higher-education-institutions>.

- [62] EQAR, «EKKA - Estonian Quality Agency for Higher and Vocational Education,» 2017. [Tiešsaiste]. Available:
http://www.eqar.eu/register/search/detailpage.html?tx_pxdeqar_pi1%5Bcid%5D=51&tx_pxdeqar_pi1%5Bback%5D%5Bpid%5D=6.
- [63] EKKA, «Organization of Estonian Quality Agency for Higher and Vocational Education,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://ekka.archimedes.ee/en/organization/>.
- [64] ENQA panel, *Panel Report of the external review of Estonian Higher Education Quality Agency (EKKA)*, 2013.
- [65] EKKA, «Institutional Accreditation,» 2017. [Tiešsaiste]. Available:
<http://ekka.archimedes.ee/en/universities/institutional-accreditation/>.
- [66] EKKA, «Quality Assessment of Study Programme Groups,» 2017. [Tiešsaiste]. Available:
<http://ekka.archimedes.ee/en/universities/quality-assessment-study-programme-group/>.
- [67] EKKA, «Re-evaluation,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://ekka.archimedes.ee/en/universities/re-evaluation/>.
- [68] EKKA, «Initial Assessment of Study Programme Groups,» 2017. [Tiešsaiste]. Available:
<http://ekka.archimedes.ee/en/universities/initial-assessment-study-programme-groups/>.
- [69] EKKA, «Self-Evaluation Report. External Review of Estonian Quality Agency for Higher and Vocational Education (EKKA),» 2017.
- [70] NOKUT, «About NOKUT,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <https://www.nokut.no/en/About-NOKUT/>.
- [71] NOKUT, «Development strategy for NOKUT 2015–2020,» October 2014. [Tiešsaiste]. Available:
https://www.nokut.no/siteassets/om-nokut/development_strategy_for_nokut_20152020.pdf.
- [72] ENQA panel, «Review of NOKUT – the Norwegian Agency for Quality Assurance in Education,» 2013.
- [73] NOKUT, «Periodic Supervision of Higher Education Institutions Systematic Quality Assurance Practices,» 2016. [Tiešsaiste]. Available: <http://www.nokut.no/en/Universities-and-university-colleges/Quality-assurance/Periodic-supervision-of-higher-education-institutions-systematic-quality-assurance-practices/> .
- [74] NOKUT, «Studiebarometeret,» 2016. [Tiešsaiste]. Available:
<http://www.nokut.no/en/Studiebarometeret1/>.
- [75] Studiebarometeret, «About the Student Survey,» 2017. [Tiešsaiste]. Available:
<http://studiebarometeret.no/en/artikkel/2>.

- [76] Studiebarometeret, «Master in Sustainable Agriculture,» 2016. [Tiešsaiste]. Available: http://www.studiebarometeret.no/en/student/sammenligne/262_masa.
- [77] Studiebarometeret, «Teacher Survey,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://studiebarometeret.no/en/artikkel/3>.
- [78] AAQ, «Programme Accreditation,» 2017. [Tiešsaiste]. Available: <http://aaq.ch/en/accreditation/programme-accreditation/>.

13. Pielikumi

1. Pielikums - Augstākās izglītības kvalitātes monitoringa ziņojuma paraugs
2. Pielikums - EQAR reģistrētu aģentūru prakse
3. Pielikums – Informācija par veiktajām intervijām
4. Pielikums – Informācija par diskusijām fokusgrupās
5. Pielikums – Prognozēto valsts institūciju personāla izmaksu aprēķins